

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Diplomová práce

**Rozpočty územních samosprávných celků ČR - finanční
situace vybraného města**

Autor: Eva Baboráková
Vedoucí práce: Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eva Baboráková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Rozpočty územních samosprávných celků ČR – finanční situace vybraného města

Název anglicky

Budgets of Local Self-Government Units of the Czech Republic – financial situation analysis of chosen municipality

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza a komparace příjmů a výdajů města Šluknov za období let 2004 – 2014 a vyhodnocení vývoje hospodaření města v těchto letech. Dílčím cílem práce bude porovnání objemu obdržených dotací ze státních fondů, fondů EU a ostatních dotačních titulů v jednotlivých letech a případné důvody, proč v určitých letech docházelo k výkyvům při čerpání těchto dotací.

Metodika

Práce bude rozdělena na 3 hlavní části. První část bude teoretická (literární rešerše), která bude založena na analýze dokumentů s jejichž pomocí budou charakterizovány základní pojmy v oblasti financování státní správy a problematika veřejných rozpočtů. Základním pramenem informací bude odborná literatura, případně odborné časopisy a periodika.

Druhá část práce bude analytická. Tato část práce bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Součástí bude též i obecná charakteristika vybrané obce. Bude provedena cílená analýza hospodaření na příjmové a výdajové straně rozpočtu obce v letech 2004 – 2014. Primární data budou získána z finančních výkazů vybrané obce, schválených závěrečných účtů, rozpočtových výhledů a dalších dokumentů. Sekundární data budou tvořit souhrnné údaje sledovaných rozpočtových položek za konkrétní období jak na straně příjmů, tak výdajů. Pomocí těchto údajů bude provedena analýza hospodaření obce v jednotlivých letech. Detailněji bude provedena analýza příjmů z dotací, porovnání finančního objemu žádostí se získanými finančními prostředky v jednotlivých letech. Bude prověřena návaznost na změny ve vedení města, programovací období EU a další vlivy ovlivňující dotační tituly. Metodami pro zkoumání finanční situace města budou: analýza, dedukce, deskripce, komparace, syntéza a predikce.

Závěrečná část bude obsahovat formulace výsledků práce a případné návrhy opatření.

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Veřejná správa, územní samospráva, rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtový proces, příjmy rozpočtu obce, rozpočtové určení daní.

Doporučené zdroje informací

- ČERVENKA, M. Soustava veřejných rozpočtů. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. 205 s. ISBN 978-80-87212-11-0. ISBN: 978-80-7208-971-0
ISBN: 978-80-86976-24-2
- PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 9788073576141.
- PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 642 s. ISBN 9788073576981.
- Peterová, Helena, Finanční hospodaření územních samosprávných celků. 3. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2012. 147 s.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789.
- Schneiderová, Ivana , Rozpočtová skladba 2014, 1. vyd. Nové Město n. Cidlonou: Archa obec účtuje, s.r.o. 2014. 285 s. ISBN 978-80-905420-1-3
- ÚZ, Rozpočet a financování. Praha: vyd. Sagit, 2013.352 s.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozpočty územních samosprávných celků ČR - finanční situace vybraného města“ jsem vypracovala samostatně pod vedením Ing. Jiřího Čermáka, Ph.D. a použila jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědoma, že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne 30.03.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D. za vstřícný přístup, odbornou pomoc a ochotu při zpracování diplomové práce. Děkuji pracovníkům Odboru ekonomického Městského úřadu ve Šluknově za poskytnutí informací a materiálů k dané problematice, které obohatily mou diplomovou práci o potřebná data.

Rozpočty územních samosprávných celků ČR - finanční situace vybraného města

Budgets of Local Self-Government Units Czech republic - financial situation analysis of chosen municipality

Souhrn

Diplomová práce „Rozpočty územních samosprávných celků ČR - finanční situace vybraného města“ je zaměřená na problematiku financování územních samospráv v České republice. Zabývá se analýzou rozpočtových příjmů a výdajů města Šluknov v letech 2004 - 2014. Teoretická část definuje veřejnou správu, vymezuje postavení a principy financování územní samosprávy. Analytická část charakterizuje město Šluknov, finanční vztahy a možnosti. Podstatnou část tvoří analýza a komparace jednotlivých druhů rozpočtových příjmů a rozpočtových výdajů města se zaměřením na přijaté dotace v letech 2004 - 2014. Je hodnocen objem a zdroje jednotlivých příjmů, zejména dotačních. Výdajové položky jsou analyzovány dle účelu použití. Závěrem je provedeno zhodnocení vývoje hospodaření města a predikován budoucí vývoj.

Summary

The dissertation "The Budgets of the municipal governments of the Czech republic - financial situation of a selected city" is aimed on a funding of the municipal governments of the Czech republic. This theses analyses budget revenues and expenditures of the city Šluknov in a period between 2004 and 2014. The teoretical part of this thesis describes the public administration, specifies the status and the principles of a local municipal government. The analytical part of this thesis describes the city Šluknov, it's financial relations and options of funding. The substantial part consists of the analysis and comparation of it's individual income, especially the subsidizable one. Expenditure items are analyzed on the basis of their purpose. The conclusion includes the evaluation of the development in the economy of the town as well as it's future development prediction.

Klíčová slova: Finanční řízení, rozpočet obce, rozpočtový výhled, rozpočtový proces, zadluženost, rozpočtová skladba, příjmy rozpočtu, výdaje rozpočtu, zastupitelstvo

Keywords: Financial management, budget municipality, municipality budget outlook, budget proces, indebtedness, budget structure, revenues budget, expenses budget, the city council

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Cíl práce a metodika práce.....	14
2.1	Cíl práce.....	14
2.2	Metodika práce.....	14
3	Teoretická východiska.....	16
3.1	Systém veřejné správy.....	16
3.2	Charakteristika veřejné správy.....	16
3.3	Územní samospráva ČR.....	17
3.3.1	Pojem „samospráva“.....	17
3.3.2	Územní samospráva v ČR a její historie.....	18
3.4	Členění územních samospráv.....	20
3.4.1	Klasifikace obcí dle typu.....	21
3.4.2	Orgány obcí.....	23
3.4.3	Klasifikace obcí z hlediska rozsahu výkonu přenesené působnosti.....	28
3.5	Rozpočtová soustava v České republice.....	28
3.6	Státní rozpočet České republiky.....	31
3.6.1	Příjmy a výdaje státního rozpočtu.....	31
3.7	Hospodaření územních samosprávných celků.....	33
3.7.1	Rozpočtový výhled.....	34
3.7.2	Rozpočet základního územního samosprávného celku.....	35
3.7.3	Příjmy rozpočtu obce.....	36
3.7.4	Výdaje rozpočtu obce.....	44
3.8	Rozpočtový proces.....	46
3.8.1	Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku.....	46
3.8.2	Rozpočtová skladba.....	47
3.8.3	Rozpočtové provizorium.....	50
3.8.4	Hospodaření podle rozpočtu a rozpočtová opatření.....	51
3.8.5	Závěrečný účet.....	51
3.8.6	Efektivnost hospodaření a veřejná kontrola.....	52
4	Vlastní práce.....	54
4.1	Charakteristika města Šluknov.....	54
4.2	Občanská vybavenost.....	58
4.3	Orgány města.....	60
4.4	Volební výsledky.....	61
4.4.1	Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.....	61
4.4.2	Volby do Zastupitelstva města Šluknov 2014.....	62
4.4.3	Rozpočtový výhled města Šluknov.....	63
4.4.4	Rozpočet města.....	63
4.4.5	Zapojení veřejnosti.....	64
4.5	Rozpočtové příjmy - plnění rozpočtu.....	65
4.5.1	Analýza příjmů města 2004 - 2014.....	67
4.6	Analýza daňových příjmů.....	72
4.6.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	73
4.6.2	Daň z příjmů právnických osob.....	76
4.6.3	Daň z přidané hodnoty.....	79
4.6.4	Daň z nemovitostí.....	82

4.6.5	Poplatek ze psů	84
4.6.6	Poplatek za uložení odpadu	85
4.6.7	Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	87
4.6.8	Poplatek za užívání veřejného prostranství	88
4.6.9	Správní poplatky	89
4.7	Nedaňové příjmy.....	93
4.8	Kapitálové příjmy	95
4.9	Přijaté dotace.....	97
4.10	Rok 2015 a prognóza budoucího vývoje	113
4.11	Míra finanční soběstačnosti města.....	115
4.12	Rozpočtové výdaje.....	116
4.12.1	Analýza běžných výdajů města 2004 - 2014	120
4.12.2	Analýza kapitálových výdajů města 2004 - 2014.....	125
4.13	Hospodaření města Šluknov	127
4.13.1	Analýza dluhové služby.....	131
5	Závěr	134
6	Seznam literatury a použitých zdrojů	138

Seznam grafů

Graf 1: Plnění rozpočtu - rozpočtové příjmy 2004 - 2014.....	66
Graf 3: Vývoj daňových příjmů města v letech 2004 - 2014.....	72
Graf 2: Struktura příjmů 2004 -2014.....	69
Graf 4: Vývoj daňových příjmů z daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	73
Graf 5: Vývoj daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti 2004 - 2014, v tis. Kč	74
Graf 6: Vývoj daňových příjmů z daně z příjmů právnických osob 2004 - 2014, v tis. Kč	76
Graf 7: Vývoj daňových příjmů u daně z přidané hodnoty 2004 - 2014 v tis. Kč.....	79
Graf 8: Vývoj sazeb DPH 2004 - 2014 v %	80
Graf 9: Vývoj daňových příjmů u daně z nemovitostí 2004 - 2014 v tis. Kč.....	82
Graf 10: Vývoj příjmů za poplatky ze psů 2004 - 2014 v tis. Kč.....	84
Graf 11: Vývoj příjmů u poplatku za uložení odpadu 204 - 2014 v tis. Kč	85
Graf 12: Vývoj příjmů z poplatku za likvidaci komunálního odpadu 2004 - 2014 v tis. Kč.....	87
Graf 13: Vývoj příjmů z poplatků za užívání veřejného prostranství v tis. Kč	88
Graf 14: Vývoj příjmů za vybrané správní poplatky 2004 - 2014.....	89
Graf 15: Vývoj příjmů z poplatků za provoz výherních hracích přístrojů 2004 - 2014 .	92
Graf 16: Vývoj nedaňových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč	93
Graf 17: Struktura nedaňových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč	93
Graf 18: Vývoj kapitálových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč.....	95
Graf 19: Kapitálové příjmy 2004 - 2014 v tis. Kč.....	96
Graf 20: Vývoj přijatých dotací 2004 - 2014 v tis. Kč	97
Graf 21: Struktura výdajů rozpočtu 2004 - 2014 v tis. Kč	117
Graf 22: Meziroční změna skutečných výdajů v letech 2004 - 2014	119
Graf 23: Struktura běžných výdajů v %.....	120
Graf 24: Kapitálové výdaje 2004 - 2014 v %	125
Graf 25: Struktura kapitálových výdajů 2004 - 2014	126
Graf 26: Vývoj příjmů a výdajů rozpočtu 2004 - 2014	128
Graf 27: Vývoj celkových příjmů a výdajů na obyvatele v Kč	130

Seznam obrázků

Obrázek 1: Postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě v ČR - zjednodušené schéma	29
Obrázek 2: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015 (bez SFDI, poplatků).....	41
Obrázek 3: Šluknov - katastrální mapa města	54

Seznam tabulek

Tabulka 1: Označení orgánů obce podle typu obce	23
Tabulka 2: Počet členů zastupitelstva a varianty pro volbu rady obce	24
Tabulka 3: Šluknov - míra nezaměstnanosti v %	55
Tabulka 4: Šluknov v normalizované klasifikaci územních celků	56
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v letech 2004 - 2013.....	56
Tabulka 6: Vzdělanost obyvatel Šluknova dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011	57
Tabulka 7: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR	61
Tabulka 8: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2014.....	62
Tabulka 9: Plnění rozpočtu - rozpočtové příjmy 2004 - 2014 (v tis. Kč).....	65
Tabulka 10: Vývoj příjmů města Šluknov v tis. Kč 2004 - 2014	67
Tabulka 11: Celkové příjmy města Šluknov přepočtené na 1 obyvatele.....	71
Tabulka 12: Vývoj daně z příjmů fyzických osob 2004 - 2014 (Kč, %).....	75
Tabulka 13: Vývoj daňových příjmů u daně z příjmů právnických osob	78
Tabulka 14: Vývoj daňových příjmů u daně z přidané hodnoty 2004 - 2014 (Kč, %)...	81
Tabulka 15: Vývoj příjmů u daně z nemovitostí 2004 - 2014 (Kč, %)	83
Tabulka 16: Vývoj podílu poplatku za uložení odpadu na celkových příjmech	86
Tabulka 17: Přijaté dotace v letech 2004 - 2014 v přepočtu na 1 obyvatele v tis. Kč....	98
Tabulka 18: Struktura přijatých dotací v roce 2004 (tis. Kč)	99
Tabulka 19: Struktura přijatých dotací v roce 2005 (tis. Kč)	100
Tabulka 20: Struktura přijatých dotací v roce 2006 (tis. Kč)	101
Tabulka 21: Struktura přijatých dotací v roce 2007 (tis. Kč)	102
Tabulka 22: Struktura přijatých dotací v roce 2008 (tis. Kč)	103
Tabulka 23: Struktura přijatých dotací v roce 2009 (tis. Kč)	104
Tabulka 24: Struktura přijatých dotací v roce 2010 (tis. Kč)	105
Tabulka 25: Struktura přijatých dotací v roce 2011 (tis. Kč)	107
Tabulka 26: Struktura přijatých dotací v roce 2012 (tis. Kč)	109
Tabulka 27: Struktura přijatých dotací v roce 2013 (tis. Kč)	110
Tabulka 28: Struktura přijatých dotací v roce 2014 (tis. Kč)	111
Tabulka 29: Rok 2015 - plnění rozpočtu	113
Tabulka 30: Míra finanční soběstačnosti - vývoj v letech 2004 - 2014 (tis. Kč, %) ...	115
Tabulka 31: Rozpočtové výdaje v letech 2004 - 2014 v tis. Kč (%)	116
Tabulka 32: Meziroční změna skutečných výdajů let 2004 - 2014 (%)	118
Tabulka 33: Vývoj běžných výdajů dle odvětvového třídění rozpočtové skladby	122
Tabulka 34: Vývoj běžných výdajů dle odvětvového třídění rozpočtové skladby	122
Tabulka 35: Celkové výdaje na obyvatele (Kč / obyvatele).....	124
Tabulka 36: Vývoj hospodaření města v letech 2004 - 2014 (Kč)	127
Tabulka 37: Rok 2015 - plnění rozpočtu	131
Tabulka 38: Způsob výpočtu ukazatele dluhové služby.....	131

Tabulka 39: Vývoj ukazatele dluhové služby (tis. Kč, %)	132
---	-----

1 Úvod

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, vymezuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí obce. Obec má za úkol pečovat o všestranný rozvoj obce, zajišťování potřeb svých občanů i zvyšování kvality jejich života. Obec je veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek, vstupuje do právních vztahů. Je povinna při plnění úkolů chránit veřejný zájem. K plnění všech uložených úkolů potřebuje finanční prostředky. Právě financováním územní samosprávy v České republice se zabývá tato diplomová práce, protože veřejné finance tvoří významnou součást národního hospodářství a dotýkají se všech občanů bez rozdílu. K dobře fungující samosprávě patří správně zvolené nástroje finančního řízení, k zabezpečení veřejných statků a služeb je potřeba nemalých finančních prostředků. Za posledních 25 let došlo ve veřejné správě a potažmo veřejných financích k významným změnám, které započaly počátkem 90. let 20. století obnovením územní samosprávy s převedením majetku bývalých národních výborů na obce. Současná podoba samosprávy se váže k další etapě reformy veřejné správy, tedy vznikem vyšších územně samosprávných celků (krajů) dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. Druhá fáze reformy řešila zrušení okresních úřadů a přenesení kompetencí na obce s rozšířenou působností. V České republice jsou některé druhy veřejných statků poskytovány centralizovaně, u některých probíhá financování pomocí decentralizačního systému. Finanční prostředky stát získává prostřednictvím daní (nedobrovolné platby, které stát vybírá od občanů) a část takto získaných finančních prostředků přerozděluje do rozpočtů obcí a krajů. Finanční stabilitu územních samospráv ovlivňuje mimo příjmy získané vlastní činností zejména zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (RUD), ve znění pozdějších předpisů. Takto získané daňové příjmy tvoří podstatnou část rozpočtu obcí. RUD stanovuje procentuální podíl sdílených daní připadající na územní samosprávu, kterými jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob (ze závislé činnosti i ze samostatné výdělečné činnosti) a daň z příjmů právnických osob a určuje svěřené daně (daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob zaplacená obcemi a kraji). Zákon prošel od svého vzniku několika novelami, zatím poslední platí od roku 2016 a navyšuje podíl obcí na dani z příjmů fyzických osob

ze závislé činnosti z 22,87 % celostátního výnosu na 23,58 % celostátního výnosu. Změny v procentuálních podílech týkající se krajů, budou účinné od 01. 01. 2017. Hospodaření územních samospráv je ostře sledovanou oblastí veřejných financí, hlavně z důvodu možného předlužení obcí, netransparentnosti veřejných zakázek a v neposlední řadě i problémy spojenými s čerpáním (resp. nečerpáním) dotací z Evropské unie. Hlavním finančním nástrojem územní samosprávy je rozpočet, který je základním dokumentem finančního řízení. Územní samosprávné celky prostřednictvím svého rozpočtu řídí, kontrolují a rozdělují finanční prostředky tak, aby bylo dodrženo pravidlo efektivity, hospodárnosti a účelnosti (někdy se uvádí jako pravidlo dobrého hospodáře). Je nezbytné, aby rozpočet zachycoval všechny relevantní veličiny, které ho mohou ovlivňovat, a zároveň byl schopný přizpůsobit se vzniklým situacím, které lze těžko předpokládat. Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem finančního řízení obce, sestavuje se na 2 - 5 let a jeho úkolem je analýza potřeb a jejich pokrytí rozpočtovými příjmy na období delší než jeden rok. Správnými predikcemi budoucího vývoje je obec lépe schopná řídit svou zadluženost. Kontrolu plnění rozpočtu poskytuje závěrečný účet, jenž podává informace o tom, jak se podařilo naplnit rozpočet. Dalšími kontrolními mechanismy jsou dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, finanční kontrola a přezkum hospodaření.

2 Cíl práce a metodika práce

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je analýza a komparace příjmů a výdajů města Šluknov za období let 2004 - 2014 a vyhodnocení vývoje hospodaření města v těchto letech. Dílčím cílem práce bude porovnání objemu obdržených dotací ze státních fondů, fondů EU a ostatních dotačních titulů v jednotlivých letech a případné důvody, proč v určitých letech docházelo k výkyvům při čerpání těchto dotací.

2.2 Metodika práce

Práce bude rozdělena na 3 hlavní části. První část bude teoretická (literární rešerše), která bude založena na analýze dokumentů, s jejichž pomocí budou charakterizovány základní pojmy v oblasti financování státní správy a problematika veřejných rozpočtů. Základním pramenem informací bude odborná literatura, případně odborné časopisy a periodika.

Druhá část práce bude analytická. Tato část práce bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Součástí bude též i obecná charakteristika vybrané obce, občanské vybavenosti i výsledků voleb. Bude popsán rozpočtový proces města a zapojení veřejnosti. Bude provedena cílená analýza příjmů rozpočtu, jejich vývoj a struktura včetně propočtu na jednoho obyvatele. Práce se bude zabývat vertikální analýzou (zjišťování podílu jednotlivých příjmů k celkovým příjmům), horizontální analýzou (vývoj jednotlivých příjmů v letech) a komparací daňových příjmů, nedaňových příjmů a kapitálových příjmů, jejich vývojem a strukturou a dedukcí příčin možných výkyvů v jednotlivých letech. Podrobněji bude provedena analýza přijatých dotací v jednotlivých letech a predikce budoucího vývoje pomocí dostupných informací k plnění rozpočtu roku 2015. Bude provedena komparace míry finanční soběstačnosti města Šluknov pomocí aplikovaného vzorce podle Pekové, která je autorkou několika publikací zabývajících se problematikou veřejných financí a rozpočtů územních samosprávných celků:

$$\text{Míra soběstačnosti (v \%)} = (\text{vlastní příjmy}^1 / \text{celkové příjmy}) \times 100.$$

¹ Podle Pekové (2011) jsou vlastní příjmy tvořeny daňovými příjmy, nedaňovými příjmy a kapitálovými příjmy.

Dále bude provedena deskripce a komparace rozpočtových výdajů v letech 2004 - 2014, včetně jejich vývoje a struktury. Běžné výdaje budou dále vyčleněny výdaje na dávky, veřejnou správu, bezpečnost, vzdělávání, komunikace, ochranu životního prostředí, hmotné nouze, sociální věci, sport kulturu a provedena jejich komparace v jednotlivých letech a dedukce případných nerovnoměrností.

Poslední sledovanou oblastí bude vývoj hospodářského výsledku, jeho komparace v letech 2004 - 2014 a interpretaci možných příčin finančních výkyvů.

Primární data budou získána z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad města Šluknov, schválených závěrečných účtů, rozpočtových výhledů a dalších dokumentů za období let 2004 - 2014. Sekundární data budou tvořit souhrnné údaje sledovaných rozpočtových položek za konkrétní období jak na straně příjmů, tak výdajů. Pomocí těchto údajů bude provedena analýza hospodaření obce v jednotlivých letech. Detailněji bude provedena analýza příjmů z dotací, porovnání objemu získaných finančních prostředků ze státních fondů, fondů Evropské unie (dále EU) a ostatních dotačních titulů. Metodami pro zkoumání finanční situace města budou: dedukce, deskripce, komparace, syntéza a predikce.

Závěrečná část bude obsahovat formulace výsledků práce a případné návrhy opatření.

3 Teoretická východiska

3.1 Systém veřejné správy

Každá lidská činnost má-li být organizovaná, vyžaduje, aby byla přiřazena k nějakému subjektu, který se stane subjektem odpovědným za její výkon a zároveň i nositelem této činnosti. Totéž platí i pro veřejnou správu, která ve svých konkrétních projevech musí být přiřaditelná jednoznačně určenému subjektu. Podstatou je propojení dvou aspektů veřejné správy a to materiálního (úkoly) a formálního (organizační struktura). Dle Hendrycha to znamená, že stát vždy a další osoby, stanoví-li tak ústava nebo zákon, jsou subjekty, kterým právo přičítá výkon veřejné správy s právy a povinnostmi s tím souvisejícími (Hendrich, 2012).

3.2 Charakteristika veřejné správy

Pojem veřejné správy (VS) rozdělujeme na materiální pojetí veřejné správy, kde jím rozumíme určitý druh činností (správa věcí veřejných, ve veřejném zájmu), který se stále mění v závislosti se změnami zákonů a s nimi spojenými změnami úkolů a úkonů. Formální pojetí veřejné správy určuje činnost orgánů a institucí VS, které mají svou zákonem vymezenou působnost (okruh vymezených úkolů) a pravomoc (svěřené právní prostředky).

Veřejná správa je právní vědou chápána jako:

- Souhrn různých orgánů a institucí (institucionální pojetí). Orgány státní správy vykonávají veřejnou správu přímo, ostatní například decentralizované státní orgány a orgány územní samosprávy - odvozeně (Průcha, 2004).
- Souhrn záměrných činností orgánů a institucí a úkolů zabezpečovaných na jednotlivých vládních úrovních, tzn. na úrovni státu i územní samosprávy. Dle Pekové (2011) jde o správu veřejných záležitostí (nikoli tedy soukromých), a to ve veřejném zájmu, někdy i na ochranu veřejného zájmu. Právní základ organizace veřejné správy tvoří zejména Ústava České republiky (zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů), Ústavní zákon o vytvoření vyšších

územních samosprávných celků (zákon č. 347/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a další zákony.

Dále Peková v další publikaci (2002) uvádí, že veřejná správa je jedním ze subjektů veřejné politiky. Využívá různé nástroje, přičemž hlavním nástrojem veřejné politiky jsou veřejné finance.

V České republice byl zaveden smíšený model veřejné správy, tudíž se organizačního hlediska veřejná správa dělí na státní správu a územní samosprávu. Cílem smíšeného modelu v maximální dosažitelné míře přenést kompetence ze státní správy na samosprávu (provedení decentralizace) a přenos kompetencí ve výkonu státní správy z ústřední úrovně na nižší stupeň státní správy, tedy provedení dekoncentrace. Právní základ organizace veřejné správy tvoří zejména Ústava České republiky (zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů), Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků (zákon č. 347/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a další zákony.

Veškerá státní moc, jejímž zdrojem je lid je v České republice podle Ústavy České republiky vykonávána prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

S pojmem veřejná správa úzce souvisí pojem veřejného sektoru. V řadě úvah se setkáváme s tím, že se lze obejít bez explicitního vymezení toho, co je veřejný sektor, jestliže je jasné, co je veřejným produktem, veřejným vlastnictvím a veřejnou zaměstnaností (Pomahač, Vidláková, 2002).

3.3 Územní samospráva ČR

3.3.1 Pojem „samospráva“

Výkladů pro tento pojem opět existuje celá řada, ovšem pregnantně se o pojmu samospráva vyjadřuje Sládeček (2004): *„Pokud jde o aktuální současnost, s pojmem samospráva se zvláště v oboru správního práva obvykle setkáváme při základním členění veřejné správy na správu vykonávanou subjekty státu, tj. správu státní a samosprávu, jež je zajišťována veřejnosprávními nestátními subjekty“.*

Územní samospráva má na evropském kontinentu dlouhou historii a prošla zhruba dvoustetletým vývojem. Podle Pekové (2011), se snahy o budování uceleného systému územní samosprávy objevují již od roku 1848, kdy se v návrhu kroměřížské ústavy

objevil požadavek svobodné volby zástupců obce, samostatná správa záležitostí obce, požadavek zřizovat místní policii, zveřejňovat výsledky hospodaření obce a veřejnost v jednání. Práva obcí byla uzákoněna říšskou ústavou z roku 1849. Ve stejném roce byla vydána pravidla obecního zřízení, jež umožňovala celkem velkou nezávislost obcí na státu. Pospíšil (2013) uvádí, že bylo současně s přelomovým principem, že základ svobodného státu je svobodná obec, tento zákon stanovil i tři druhy obcí, a sice místní, okresní a krajskou. Současně s tímto obecním zřízením bylo definováno rozlišení obcí na přirozenou (samostatnou) a přenesenou (SCHELLE, 2002).

Roku 1864 byly vymezeny stupně územní samosprávy, a to země (nejvyšší stupeň územní samosprávy, okresy (střední stupeň územní samosprávy) a obce s městy byly samosprávnými svazky (nejnižší stupeň samosprávy). Ústava z roku 1867 vymežila jednotlivým stupňům kompetence, zůstala třístupňová samospráva - obec, okres, země. Již tehdy měly obce dvě funkce - vlastní samosprávní a přenesenou, tzv. výkon státní správy.

Průcha (2002) spojuje samosprávu s oprávněním tvorby samosprávné moci, když definuje samosprávu jako organizující a mocensko - ochranné působení územních a zájmových samosprávných korporací a jejich orgánů, ve specificky výkonném pojetí, rozšířeném o oprávnění tvorby samostatné moci, podzákonného a nařizovacího charakteru, jež se realizuje ve vztazích, v nichž na jedné straně vystupují samosprávné orgány, které tuto činnost vykonávají, a na straně druhé objekty v jejich působnosti, přičemž tato činnost postrádá státně mocenskou podstatu.

3.3.2 Územní samospráva v ČR a její historie

Územní samospráva je dle Pospíšila (2013) výrazem práva a způsobilosti místních (resp. regionálních) orgánů spravovat veřejné záležitosti v mezích daných zákonem, v rámci vlastní odpovědnosti a v zájmu místního obyvatelstva (resp. obyvatelstva regionu). K postavení územní samosprávy se vyjadřuje Peková (2012) takto: *„V demokratických zemích je územní samospráva nestátním subjektem a je zpravidla významně nezávislá na státu. Jedním z mála nástrojů, kterými může stát ovlivňovat rozhodování územní samosprávy, je legislativa, z ekonomických nástrojů jsou to nepřímé nástroje - zejména finanční - legislativou nastavená základní pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky, dále nastavené rozpočtové určení daní, míra*

daňové pravomoci územní samosprávy, dotace a kritéria jejich poskytování ze státního rozpočtu“.

Peková uvádí (2011), že formování územní samosprávy ztěžovalo po roce 1918 nedůsledné rozdělení kompetencí v zabezpečování veřejných potřeb (statků) mezi státem a svazky územní samosprávy. Součástí demokratizace správních činností se stala celková reforma komunálních voleb a utváření obecních orgánů (Lacina, Čechák, 2001). V rámci decentralizace kompetencí po roce 1929 bylo na úroveň územní samosprávy decentralizováno zabezpečení stále většího spektra veřejných statků. Provaníková ve své knize uvádí (2009), počátkem 20. století a zejména po Velké hospodářské krizi výrazné rozdíly mezi jednotlivými regiony přestaly být považovány za sociálně spravedlivé a stát se snažil svou politikou tyto rozdíly vyrovnávat. Dochází k výrazným centralizačním tendencím, které byly ještě zesilovány existencí světových válek.

Po únoru 1948 územní samospráva postupně v krátkém období zanikla. Národní výbory přestávají být územními samosprávnými celky a stavy z roku 1948 se staly orgány státní správy a moci (Peková, 2002). Centralistické pojetí financí národních výborů nerozvíjelo vlastní municipální autonomii v rozhodování a odpovědnost za zajištění veřejných statků. K určitým změnám došlo po roce 1968 v souvislosti s federativním uspořádáním státu a snahami o prosazování tendencí ke zvýšení finanční soběstačnosti národních výborů. Provaníková (2009) uvádí, že ve druhé polovině 20. století města často potýkala s velkými vlnami migrace, což znesnadňovalo rozvoj veřejných služeb (školství, zdravotnictví, bydlení). Na jedné straně docházelo k decentralizaci a přesunu pravomocí na města a obce, často se jim ovšem na druhé straně nedostávalo financí. To vedlo k deficitům municipálních rozpočtů, zejména v 70. a 80. letech 20. století.

Na začátku 90. let 20. století bylo prvořadým úkolem obnovit územní samosprávu. Obnovená územní samospráva se vrátila ke smíšenému modelu kombinace samostatné působnosti (vlastní správy a přenesené působnosti - výkonu státní správy). Nastalo období reformy veřejné správy a územní samosprávy jako komplexní systémové změny, decentralizace, dekoncentrace, deetatizace a profesionalizace výkonu veřejné a územní samosprávy (Pospíšil, 2013). Decentralizovaný model veřejné správy je založen na decentralizaci pravomocí a decentralizaci činností, to znamená postoupení části

pravomocí centrální úrovně na nižší úroveň (svěřená daň), a to ve formě pověření rozhodovat ve předem definovaných záležitostech (Ochrana, 2001).

První fáze reformy územní veřejné správy znamenala právní zakotvení organizací krajské samosprávy zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). V rámci tzv. druhé fáze reformy VS došlo k 31. 12. 2002 k ukončení činnosti okresních úřadů (Provazníková, 2009). Zákonem č. 314/2002 byly stanoveny obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, kam byla převedena většina kompetencí i zaměstnanců okresních úřadů. Další fází reformy veřejné správy byla reforma ústřední státní správy, jejímž nedokončením v celé šíři, došlo k prohlubování nedostatků, které chtěla reforma původně řešit. Zatím poslední fází reformy veřejné správy je reforma způsobu výkonu veřejné správy efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby tzv. Smart Administration. Za nejvýraznější úspěch lze považovat aktivity spojené s elektronizací veřejné správy (zavádění e Governmentu), jenž se opírá o tyto základní pilíře:

- CzechPOINT²
- Datové schránky
- Základní registry

Strategie Smart Administration pohlíží na veřejnou správu jako na veřejnou správu jako na hexagon (šestiúhelník), jehož jednotlivé vrcholy symbolizují prvky veřejné správy klíčové pro její efektivitu (legislativa, organizace, ICT, občan, úředník a financování). Koncepce dokončení reformy veřejné správy, její modernizaci, zefektivnění, transparentnost, a zavedení standardizace řeší dokument Strategický rámec rozvoje veřejné správy v České republice pro léta 2014 - 2020 (MVČR, 2015).

3.4 Členění územních samospráv

Dle Ústavy České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., hlava VII čl. 99) je obec, která je základní jednotkou územní samosprávy obec. Vyšším (druhým) stupněm dle ústavy jsou vyšší územní samosprávní celky, které mají název kraj a reálně vznikly

² Český Ověřovací Informační Národní Terminál

01. 01. 2001 na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., který vymezil 14 vyšších územně samosprávných celků - krajů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů vymezuje postavení obcí v §1: *“Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce”*.

Provazníková (2009) zdůrazňuje, že obec je vymezena jako veřejnosprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje si svůj vlastní finanční rozpočet. Územní samoprávné celky jsou podle Hendrycha (HENDRYCH, 2012) člensky organizované subjekty veřejné správy, kterým byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly. Pro srovnání Ronovská (2004) definuje korporaci jako nejstarší, nejvýznamnější a v praxi nejpoužívanější druh právnické osoby. Je samosprávnou institucí, ve které dochází ke spojení více osob za určitým společným účelem (cílem), který může být různý - zájmový, dosažení zisku, získání určitých výhod, apod. Stát uznává schopnost územní samosprávy jako nestátního subjektu spravovat na svém území věci veřejné. Územní samospráva je prováděna určitou rozhodovací autonomií, zpravidla i právem, vydávat v mezích příslušného zákona vlastní, tzv. podzákoné předpisy (např. obecně závazné vyhlášky obce). Základní principy územní samosprávy, míru rozhodovací autonomie, kompetence, ale i odpovědnost stanoví ústava a příslušné zákony (Peková, 2011). Stát může do činnosti územních samosprávných celků zasahovat pouze, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to pouze způsobem stanoveným zákonem.

3.4.1 Klasifikace obcí dle typu

- **Obec** - je základním typem jednotky územní samosprávy. Některé obce mohou být za splnění stanovených podmínek prohlášeny za město, městys či statutární město.
Praha má jako hlavní město ČR zvláštní postavení.
- **Město** - městem je obec, která má nejméně 3000 obyvatel, a pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po předchozím vyjádření vlády. Vláda stanovila svým usnesením č. 418 ze dne 2. května 2001 kritéria pro posuzování žádostí obcí o stanovení městem (Novotný, 2005). Žádající obec

musí splňovat stanovené podmínky a dále podmínky stanovené vládou. Mezi znaky charakterizující město jako správní a hospodářské centrum patří jeho funkce pro obyvatelstvo nejen vlastní, ale i pro spádové obce. Obec, která byla městem před 17. květnem 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda poslanecké sněmovny určí den, kdy se obec stává městem, přičemž v tomto případě nemusí splňovat podmínku počtu obyvatel a nevyjadřuje se k této žádosti vláda. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž je alespoň jedna městem, je nově vzniklá obec městem.

- **Městys** - podle Horzinkové a Novotného také městečko, je historický typ obcí stojících mezi městem a vsí. Městys měl právo pořádat výroční a dobytčí trhy, musel mít městský charakter a plnit roli spádového města pro okolní vesnice. V praxi jde o navrácení tohoto titulu na základě schválení žádosti obce Parlamentem ČR (Peková, 2011). Obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádala předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a určí den, od kterého je obec městysem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna městysem, pak nově vzniklá obec je městysem.
- **Statutární město** - je posledním typem obce. Na rozdíl od „klasického“ města má statutární město tu důležité privilegium: své území může (ale nemusí) členit na městské obvody nebo městské části vlastními orgány samosprávy (Vavrochová, Kuš, 2011). Počet statutárních měst se neustále rozšiřuje, v roce 2000 se jednalo o 16 měst, nyní poslední novelou zákona se počet statutárních měst zvýšil na 25.
 - územně členěná
 - územně nečleněná

Členění statutárních měst se provede Statutem města, který je vydán formou obecně závazné vyhlášky, proto název statutární město.

Součástí obcí nejsou vojenské újezdy a jejich území. Dle zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, se za vojenský újezd považuje část území České republiky určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil.

3.4.2 Orgány obcí

Za orgány obce označujeme v zákoně stanovené orgány. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce (Horzinková, Novotný 2013). Kuš a Vavrochová (2011) mezi orgány obce jmenují i obecní policii.

Tabulka 1: Označení orgánů obce podle typu obce

Obec	Městys	Město	Statutární město
zastupitelstvo obce	zastupitelstvo městyse	zastupitelstvo města	zastupitelstvo města
rada obce	rada městyse	rada města	rada města
obecní úřad	úřad městyse	městský úřad	magistrát
Starosta	Starosta	Starosta	primátor
zvláštní orgán obce	zvláštní orgán městyse	zvláštní orgán města	zvláštní orgán města

Zdroj: vlastní zpracování, Základy organizace veřejné správy v ČR, Horzinková, Novotný 2013, s. 160

- **Zastupitelstvo obce**

Zastupitelstvo obce je nejvyšším orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Je kolektivním orgánem, kterému zákony v rámci organizační struktury územně samosprávného celku (dále ÚSC) svěřují zásadní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Zastupitelstvo zaujímá mezi orgány ÚSC výsadní postavení, protože jde o jediný orgán územní samosprávy výslovně zmíněný v ústavě České republiky a pouze zastupitelstvo ÚSC odvozuje svou legitimitu z přímých voleb. Zastupitelstvo je složeno ze zastupitelů, kteří jsou voleni občany obce ve volbách do zastupitelstev obcí. Tyto volby se konají zpravidla jednou za čtyři roky. Zákon č. 491/2001 S., o volbách do zastupitelstev obcí uvádí, že členem zastupitelstva obce se může stát občan obce starší 18 let, pokud mu nebrání zákonné překážky, které jsou dle § 4 výše citovaného zákona odnětí svobody a omezení svéprávnosti. Mandát mandátu člena zastupitelstva obce vzniká zvolením, tzn. ukončením hlasování ve volební místnosti, i když výsledky voleb zatím nejsou známy. Po zjištění a vyhlášení výsledků voleb vydá registrační úřad zvoleným kandidátům osvědčení o zvolení.

Do vyhrazené pravomoci zastupitelstev všech druhů ÚSC dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích patří zejména:

- schvalování rozpočtu a závěrečného účtu,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- rozhodování o významných majetkoprávních úkonech - nabytí a převod nemovitostí, peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob, zastavení nemovitostí, poskytování věcných a peněžních darů, poskytování dotací, přijetí a poskytnutí půjčky,
- zřizování, zakládání a rušení příspěvkových organizací, organizačních složek ÚSC a právnických osob,
- volba rady územního samosprávného celku (volí zastupitelé ze svých řad),
- jmenuje a odvolává předsedy a členy výborů (kontrolní a finanční ze zákona).

Dále zastupitelstvo rozhoduje o zřízení a rušení městské policie, o vyhlášení místního referenda, o zřízení a názvech částí obce, schvaluje změny v hranicích obce a rozhoduje o slučování obcí. Zasedání zastupitelstva obce je veřejné, zpravidla jej řídí starosta a koná se dle potřeby, ovšem nejdéle jednou za 3 měsíce.

Zastupitelstvo obce má dle §68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích 5 - 55 členů, dle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

Tabulka 2: Počet členů zastupitelstva a varianty pro volbu rady obce

Počet obyvatel (k 1. 1. roku voleb)	Počet členů zastupitelstva	Rada
do 500	5 až 15	Fakultativně
nad 500 do 3 000	7 až 15	Fakultativně
nad 3 000 do 10 000	11 až 25	Fakultativně
nad 10 000 do 50 000	15 až 35	Obligatorně
nad 50 000 do 150 000	25 až 45	Obligatorně
nad 150 000	35 až 55	Obligatorně

Zdroj: vlastní zpracování, Základy organizace veřejné správy v ČR, Horzinková, Novotný 2013,

- **Rada obce**

Rada obce je výkonným orgánem územního samosprávného celku (Vavrochová, Kuš, 2011), počet členů rady tvoří 1/3 počtu členů zastupitelstva. Skládá se ze starosty, místostarosty (či místostarostů) a ostatních členů rady. Rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti územního samosprávného celku. O otázkách přenesené působnosti smí rozhodovat pouze v případech stanovených zákonem. Počet členů rady je lichý a činí nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Obce, kde je počet členů zastupitelstva nižší než 15, se rada nevolí a její pravomoci vykonává starosta a zastupitelstvo obce. Rada obce se schází dle potřeby a schůze rady jsou dle zákona o obcích neveřejné. Rada podává zastupitelstvu zprávu o své činnosti.

Nejvýznamnější pravomoci rady stanovené zákonem o obcích:

- zabezpečuje hospodaření dle schváleného rozpočtu,
- vydává nařízení,
- zřizuje a ruší odbory a oddělení úřadu,
- na návrh tajemníka jmenuje vedoucí jednotlivých odborů,
- zřizuje a zrušuje komise, jmenuje a odvolává jejich předsedy,
- stanovuje pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností.

- **Starosta**

Starosta je volen z řad členů zastupitelstva, jemu odpovídá za výkon své funkce. Starosta zastupuje obec navenek. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce nebo rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto úkony od počátku neplatné (Horzinková, Novotný, 2013). Starosta musí být občanem České republiky.

Mezi nejdůležitější pravomoci starosty patří:

- starosta jmenuje a odvolává tajemníka (po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu) a stanovuje mu plat,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
- je zodpovědný za včasné objednání přezkumu hospodaření obce,
- podepisuje právní předpisy vydané obcí,
- svolává a zpravidla také řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady,

- zřizuje zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy (např. přestupková komise, povodňová komise, komise sociálně - právní ochrany dětí).

- **Výbory zastupitelstva územních samosprávných celků**

Výbory zastupitelstva jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány (Vavrochová, Kuš 2011). Počet členů výboru musí být vždy lichý. Předsedou každého výboru je člen zastupitelstva obce.

Počet výborů závisí na rozhodnutí zastupitelstva, ze zákona je povinně zřízen kontrolní výbor, finanční výbor a výbor pro národnostní menšiny (za podmínky, že v územním obvodu obce žije alespoň 10% občanů hlásící se k jiné než české národnosti)

a) *kontrolní výbor* - zákon tomuto výboru svěřuje kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady, kontrolu dodržování právních předpisů ostatními výbory a úřadem na úseku samostatné působnosti

b) *finanční výbor* - má ze zákona právo provádět kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky ÚSC

Rozdíl v jejich činnosti spočívá v předmětu kontrolní činnosti - kontrolní výbor sleduje zákonnost, u finančního výboru jde také o hospodárnost nakládání s finančními prostředky a majetkem ÚSC.

- **Komise rady územního samosprávného celku**

Komise rady jsou iniciativní a poradní orgány, které mohou předkládat návrhy a náměty v samostatné působnosti obce (Peková, 2002). Výkonným orgánem je komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti (přestupková komise), zde může být předsedou pouze osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost pro oblast přenesené působnosti (Vavrochová, Kuš 2011).

Dalším poradním orgánem mohou být veřejné schůze občanů, na nichž by měli být občané pravidelně seznamováni s činností a hospodařením obce. Veřejné schůze umožňují zjistit názory a preference občanů a poskytují tzv. zpětnou vazbu při zlepšování úrovně řízení a hospodaření obce a zkvalitňují občanskou kontrolu (Peková, 2002).

- **Úřad**

Úřad (obecní, městský - v případě hlavního města Prahy a statutárních měst je označován jako magistrát), je orgánem ústředního typu. Garantuje a realizuje plnění úkolů územního samosprávného celku jak v samostatné, tak v přenesené působnosti

(Vavrochová, Kuš, 2011). Úřad tvoří zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, jejichž nadřízeným je vedoucí úřadu a to je tajemník úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta, roli zaměstnavatele však plní tajemník obecního úřadu (Novotný, 2005). Tajemník je pracovníkem v zaměstnaneckém poměru a řídí celý administrativní aparát:

- zajišťuje úkoly v přenesené působnosti,
- řídí a kontroluje pracovníky obecního (městského) úřadu,
- plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci úřadu, řídí a kontroluje jejich činnost, stanoví platy zaměstnancům podle platných mzdových předpisů pro rozpočtovou sféru (Peková, 2002).

- **Obecní (městská) policie**

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie udržuje veřejný pořádek v katastru obce, provádí dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití, dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení, dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích a dodržováním čistoty veřejných prostranství. Nemalou úlohu hraje v oblasti prevence kriminality, ochraně bezpečnosti a pořádku a odhalování přestupků a správních deliktů, kde spolupracuje s Policií ČR. Obecní policii řídí starosta a rada obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka.

- **Zvláštní orgány územního samosprávného celku**

Zvláštní orgány územního samosprávného celku se zřizují v případech stanovených zvláštními zákony. Vykonávají pouze přenesenou působnost (tedy státní správu delegovanou na obec prostřednictvím zvláštních zákonů). V závislosti na druhu územního samosprávného celku je zřizuje starosta nebo primátor, který jmenuje a odvolává jejich členy (Vavrochová, Kuš 2011). V čele zvláštního orgánu obce může být pouze osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl orgán zřízen (Horzinková, Novotný 2013). Příkladem zvláštních orgánů obce je přestupková komise, povodňová komise, bezpečnostní rada, krizový štáb, komise sociálně-právní ochrany dětí apod. Obce mohou pro výkon přenesené působnosti uzavírat veřejnoprávní smlouvy. Veřejnoprávní smlouva nesmí být v rozporu s právními předpisy, nesmí je obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem (Ondruš, 2005). Smlouvu mohou uzavřít obce, jejichž orgány vykonávají

přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností. K této smlouvě je nutný souhlas příslušného krajského úřadu. Nejčastěji se v praxi jedná o uzavírání veřejnoprávních smluv na výkon přestupkové agendy.

3.4.3 Klasifikace obcí z hlediska rozsahu výkonu přenesené působnosti

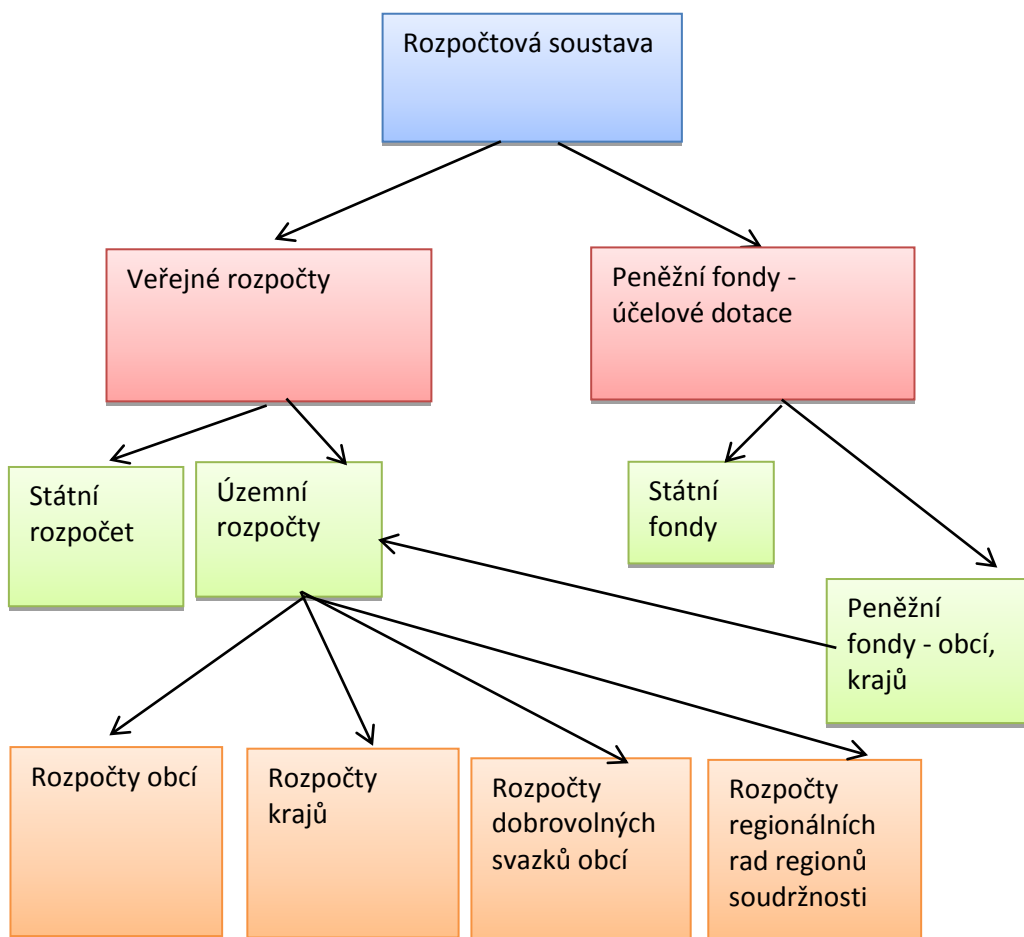
Další členění obcí určuje zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností a to podle rozsahu přenesené působnosti:

- *obce se základním rozsahem přenesené působnosti* - tzv. obce I. typu, vykonávají samosprávu a vybrané činnosti státní správy (dáno zákonem - evidence obyvatel, přestupky) jen pro své území ve své samostatné působnosti
- *obce s pověřeným obecním úřadem* - tzv. obce II. typu, vykonávají samosprávné činnosti a činnosti státní správy v své samostatné působnosti, ale současně vykonávají některé úkoly státní správy i pro obce I. typu ve svém správním obvodu (např. volební úkoly, matriční úřad, stavební úřad, sociální práce)
- *obce s rozšířenou působností* - tzv. obce III. typu, těchto obcí je v současné době v České republice 205 a vykonávají opět samosprávné činnosti a úkoly státní správy ve své samostatné působnosti, ale zároveň vykonávají vybrané činnosti státní správy ve svém správním obvodu za obce I. i II. typu (např. živnostenský úřad, vydávání osobních dokladů a cestovních pasů, evidence motorových vozidel a vydávání řidičských oprávnění, sociálně - právní ochranu dětí a jiné).

3.5 Rozpočtová soustava v České republice

V České republice se uplatňuje kombinovaný model fiskálního federalismu (Lajtkepová, 2009), tzn. vícestupňové uspořádání soustavy veřejných rozpočtů a vztahů mezi nimi. Veřejná rozpočtová soustava představuje souhrn institucí, orgánů a veřejných rozpočtů (včetně vztahů vznikajících mezi nimi). Na způsob koordinace mezi jednotlivými subjekty soustavy veřejných rozpočtů na území každého státu mají velký vliv rozpočtová pravidla, která upravují pravidla hospodaření s rozpočtovými

prostředky, a právní norma upravující daňové určení (Peterová, 2012). Veřejný rozpočet je důležitý finanční plán na rozpočtové období (většinou je shodné s kalendářním rokem), který u státního rozpočtu nabývá podoby zákona (Peková, 2002).

Obrázek 1: Postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě v ČR - zjednodušené schéma

Zdroj: vlastní zpracování dle: Peková, J., *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR, 1. vydání*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 403

Do rozpočtové soustavy České republiky patří (Lajtkepová, 2009):

- ***Soustava veřejných rozpočtů***

- veřejné rozpočty jsou nejvýznamnější součástí rozpočtové soustavy, prochází jimi největší část veřejných finančních prostředků

V České republice seč každoročně sestavují (Peterová, 2012):

- státní rozpočet,
- rozpočty krajů,
- rozpočty obcí,
- rozpočty dobrovolných svazků obcí,
- rozpočty příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky,
- rozpočty regionálních rad soudržnosti,
- rozpočty státních fondů,
- případné rozpočty fondů obcí a krajů,
- rozpočet fondu zdravotního pojištění,
- rozpočet Pozemkového fondu ČR.

- ***mimorozpočtové fondy***

- ty jsou zpravidla přesně účelové - jsou jim přesně definovány druhy příjmů, a na druhé straně přesně vymezen účel použití

V České republice to jsou

- státní účelové fondy
- mimorozpočtové fondy územních samosprávných celků

Základní funkce veřejných rozpočtů dle Pekové (2011):

- alokační funkce – snaha o co nejefektivnější poskytování základních statků obyvatelstvu, zabezpečuje a financuje pro občany veřejné statky
- redistribuční funkce - nenávratné přerozdělování části hrubého domácího produktu přes veřejné rozpočty, především přes státní rozpočet s cílem zmírnit důchodové a sociální nerovnosti. Je projevem solidarity.
- stabilizační (fiskální) funkce – projev fiskální politiky státu k ovlivnění základních ekonomických veličin (nezaměstnanost, inflace, platební bilance, hospodářský růst)
- regulační funkce – představuje
- přímé zásahy do soukromého sektoru (regulace mezd, cenová regulace)

- kontrolní funkce – kontrola příjmů a výdajů státního rozpočtu

3.6 Státní rozpočet České republiky

Státní rozpočet je nejvýznamnější veřejný rozpočet (Provazníková, 2009). Je nástrojem realizace vládní politiky, hlavním nástrojem fiskální politiky a s jeho využitím je plněno programové prohlášení vlády (Červenka, 2009). Státní rozpočet určující charakter pro všechny podřazené rozpočty v soustavě veřejných rozpočtů. Podle definice v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech představuje státní rozpočet finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce. K tomuto účelu soustřeďuje příjmy, očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje státního rozpočtu v rozpočtovém roce a financující položky. Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly státního rozpočtu. Státní rozpočet obsahuje i dotační vztahy k rozpočtům územních samosprávných celků a státních fondů.

Státní rozpočet je dle Pekové (2002):

- a) centralizovaný peněžní fond;
- b) nejdůležitější bilance státu. U státního rozpočtu jako bilance je důležité jeho rozpočtové saldo, tzn., do jaké míry příjmy kryjí výdaje;
- c) závazný finanční plán, neboť nabývá formy rozpočtového zákona;
- d) významný nástroj rozpočtové politiky a od 30. let 20. století i významný nástroj stabilizační (fiskální) politiky státu.

3.6.1 Příjmy a výdaje státního rozpočtu

Příjmy a výdaje státního rozpočtu jsou stanoveny zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Lajtkepová (2009) uvádí, že příjmy a výdaje státního rozpočtu tvoří především:

Příjmy státního rozpočtu:

- Výnosy daní
- Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně penále
- Výnosy z podílu na clech, který je ponechán členským státům EU

- Příjmy z činnosti organizačních složek státu a odvody příspěvkových organizací
- Odvod zbyvajících zisku České národní banky
- Sankce za porušení rozpočtové kázně
- Správní a soudní poplatky
- Úhrady spojené s realizací státních záruk
- Příjmy z pronájmu majetku České republiky, se kterým hospodaří organizační složky státu a příjmy z prodeje nemovitého majetku České republiky, se kterým hospodaří příspěvkové organizace
- Výnosy z majetkové účasti státu
- Výnosy z cenných papírů

Výdaje státního rozpočtu:

- Výdaje na činnost organizačních složek státu a příspěvky na provoz a dotace na financování příspěvkových organizací
- Výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, ostatní dávky sociální péče a dávky pomoci v hmotné nouzi, výdaje na podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci a na aktivní politiku zaměstnanosti
- Dotace a návratní výpomoci územním samosprávným celkům
- Dotace a návratné výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost
- Další dotace (politickým stranám, spolkům, nadacím, státním fondům, dobrovolným svazkům obcí, aj.)
- Výdaje na realizaci státních záruk

V České republice se od začátku 90. let 20. století využívá kombinovaný model fiskálního federalismu u obcí, od roku 2002 i u krajů (Provazníková, 2009). V tomto modelu má každá vládní úroveň, tzn. včetně územní samosprávy vyčleněny své vlastní daňové příjmy. Ty pak spolu s nedaňovými příjmy doplňují dotace z vyššího rozpočtu, zejména ze státního rozpočtu. Prostřednictvím přerozdělovacího procesu formou dotací, i když jejich četnost a výše se snižují, může stát zmírňovat rozdíly ve fiskální kapacitě, nerovný daňový výnos v jednotlivých obcích a regionech a umožnit územní samosprávě

zabezpečit srovnatelnou kvalitu základních lokálních a regionálních veřejných statků a zároveň alespoň v minimální míře ovlivňovat rozhodování územní samosprávy (Peková, 2011).

Přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu do rozpočtů územních samosprávných celků řeší zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů a dále vyhláška ministerstva financí pro rok 2014 - č. 264/2013 Sb., podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, tato vyhláška je průběžně novelizována. Územním samosprávným celkům je dále poskytován příspěvek na výkon přenesené působnosti. Postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím a hlavnímu městu Praze je popsán v příloze zákona o státním rozpočtu a obsahuje kalkulační vzorec s koeficienty „A“ a „B“, jejichž hodnoty se mění v závislosti na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy.

3.7 Hospodaření územních samosprávných celků

Územní samosprávné celky (obce a kraje) jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek, a hospodaří dle vlastního rozpočtu (Kuš, Vavrochová, 2011). Finanční hospodaření obcí a krajů je řízeno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí a krajů. Řeší zřizování zakládání právnických osob územními samosprávnými celky a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství. Zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se rovněž řídí finanční hospodaření dobrovolných svazků obcí (s výjimkou příjmů a výdajů) a finanční hospodaření městských obvodů nebo městských částí statutárních měst a městských částí, s výjimkou ustanovení § 7 o příjmech a § 9 o výdajích. Podle Peterové (2012) se těmito ustanoveními uvedené subjekty nemohou řídit s ohledem na to, že zákonem nelze jednoznačně určit druhy jejich příjmů a výdajů. Ty jsou značně rozmanité, protože vznikají v každém městě podle místních podmínek, a to v rámci pravomoci města. Statutární města se mohou členit na městské části nebo městské obvody, jsou to však organizační jednotky statutárního města, nemají právní subjektivitu a nemají vlastní

rozpočet (Novotný, 2005). Statutární město svým městským částem nebo obvodům příjmy a výdaje stanovuje statutem, který má formu obecně závazné vyhlášky podle zákona o obcích a v případě hlavního města Prahy podle zákona o hlavním městě Praze.

3.7.1 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je nástrojem pro střednědobé finanční plánování územního samosprávného celku a dobrovolného svazku obcí. Podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je každý územní samosprávný celek povinen sestavit rozpočtový výhled na období 2 – 5 let následujících po roce, na který je schválen rozpočet. Prognóza hospodaření musí být sestavena alespoň ve zjednodušené formě a musí obsahovat základní souhrnné ukazatele a to:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

Rozpočtový výhled je podle Pekové (2011) významný pro plánování cílené potřeby - kvantitativní a kvality veřejných statků zejména prostřednictvím tzv. veřejných projektů, kdy je nutné sladit cílené potřeby s dostupnými zdroji financování a dále plánování zdrojů financování investic i neinvestičních nákladů a hledání způsobů zvýšení efektivnosti. Přitom i územní samospráva se potýká s problémem nedostatku nenávratných finančních prostředků, který je významný v souvislosti s pokračující decentralizací některých netržních činností státu na územní samosprávu (Peková, 2002). „Z hlediska efektivnosti a účinnosti miestnej fiskálnej politiky doterajšia prax rozpočtového procesu pohybujúceho sa v horizonte ročného rozpočtovania nemala možnosť vytvoriť optimalizovanú štruktúru verejných výdavkov. Absenciou strednědobých analyticko-prognostických informácií nemožno dosiahnuť efektívne hospodarenie s verejnými zdrojmi z hľadiska dlhšieho časového obdobia. Pri hlbšom pohľade na predvídateľnosť rozpočtov by mali preto samosprávne orgány prijať formálnejší fiškálny a nadväzne rozpočtový rámec, ktorý by im pomohlo, lepšie sa vyrovnat' s dynamickými aspektmi verejných výdavkov“ (Žárska, Kozovský, 2008).

Rozpočtový výhled obsahuje základní souhrnné údaje o příjmech a výdajích, o pohledávkách a závazcích, zejména těch dlouhodobějších, o nutnosti realizace

určitých finančních záměrů a zdrojích k jejich krytí by měly být základními údaji v rozpočtovém výhledu a nezpracování tohoto výhledu znamená pro územní samosprávný celek správní delikt s pokutou až do výše 1 mil. Kč.

3.7.2 Rozpočet základního územního samosprávného celku

Rozpočet obce je dle Pekové (2011) decentralizovaný peněžní fond, roční bilance, základní finanční plán, důležitý nástroj municipální politiky obce, nástroj řízení příslušného subjektu územní samosprávy a jím zřizovaných organizací ve veřejném sektoru, kterým se řídí po období jednoho kalendářního roku. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (hlavně u daní) způsobu financování, jenž je typická pro všechny veřejné rozpočty (Provazníková, 2009). Obsahem místních rozpočtů jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Rozpočet obce musí obsahovat i objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování projektů a programů z rozpočtu Evropské unie. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, uvádí, že se rozpočet sestavuje zpravidla jako vyrovnaný (očekávané příjmy jsou rovny očekávaným výdajům), může být však schválen jako přebytkový (očekávané příjmy jsou vyšší než očekávané výdaje) v případě, že některé příjmy daného roku budou použity až v následujících letech nebo jsou potřebné pro splácení jistiny úvěru čerpaných v předešlých letech. Obsahem místních rozpočtů jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace. Způsob hospodaření municipalit je závislý na struktuře majetku, místní samosprávě a zákonem definovaných finančních prostředcích ze státního rozpočtu (RUD, dotační prostředky). Zákon č. 250/2000 Sb. upravuje mj. tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky. Podle § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), je zastupitelstvu vyhrazeno schvalovat rozpočet obce.

Hospodaření lze charakterizovat následujícím vztahem:

$$\mathbf{F_1 + P - V = F_2}$$

F_1 = stav finančních prostředků rozpočtu na počátku rozpočtového období

P = příjmy

V = výdaje

F₂ = stav finančních prostředků rozpočtu na konci rozpočtového období

Je-li stav finančních prostředků na konci rozpočtového období vyšší než na jeho počátku, vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Pokud je stav finančních prostředků na konci rozpočtového období nižší než na jeho počátku, je nutné použít rezervy z minulých let nebo jiné zdroje k vyrovnání platební bilance (Provazníková, 2009).

3.7.3 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy municipalit lze podle Peterové (2012) členit dle jejich povahy, která vyplývá z ekonomických nebo právních vlastností a toto členění je na šest skupin:

- příjmy vyplývající z vlastnických práv, příjmy z vlastní hospodářské činnosti ÚSC a příjmy vznikající ÚSC jako zřizovateli nebo zakladateli právnické osoby
- příjmy z vlastní správní činnosti územního samosprávného celku, jež vyplývají především z výběru správních poplatků při výkonu státní správy v přenesené působnosti (např. stavební úřad, matrika), pokut (přestupky), příjmy z místních poplatků (odpady, psy, výherní automaty)
- výnosy a podíly na daních podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, obrázek č. 2, a jak je uvedeno v materiálu MF - odbor 12 - Financování územních rozpočtů a programové financování; který byl publikován 23. 5. 2012,

sdílené daňové příjmy zahrnují:

- DPH (§4 odst. 1 písm. b) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§4 odst. 1 písm. c) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou (§4 odst. 1 písm. d) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů právnických osob (§4 odst. 1 písm. f) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti (§4 odst. 1 písm. e) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)

svěřené daňové příjmy zahrnují:

- 100 % výnosu daně z nemovitostí, která je umístěna v katastru obce

- 100 % výnosu daně z příjmů právnických osob zaplacených obcí

- dotace ze státního rozpočtu nebo státních fondů, dotace z krajských rozpočtů (hlavně v sociální oblasti došlo v současné době ke změně financování, kdy se ustoupilo z financování ministerstvem a finanční prostředky jsou přerozdělovány jednotlivými krajskými úřady pro větší efektivitu a orientaci na jednotlivé problematiky přes základní síť sociálních služeb)
- podíly na příjmech z poplatků, odvodů a pokut nebo jiných sankcí vznikajících v působnosti orgánů státní správy, jedná se zejména o oblast ekologie
- přijaté dary a příspěvky
- návratné příjmy, které jsou tvořeny převážně bankovními úvěry a návratnými finančními výpomocemi, ale mohou to být směnky či leasingy. Aby se minimalizovala rizika s využitím návratných příjmů, je nutné vyhodnotit hospodaření a únosnou výši roční dluhové služby (Peková, 2011).

Výčet není taxativní, protože zákon o rozpočtových pravidlech mimo citovaného §7 dále bere v úvahu i možnost, že by mohly existovat i další „jiné“ příjmy.

Peková (2011) příjmy obce definuje z hlediska druhu a hovoří o příjmech vlastních a o přijatých dotacích. Peterová (2012) toto dělení upřesňuje, kdy **vlastní příjmy rozlišuje na:**

- **kapitálové**
 - příjmy z prodeje dlouhodobého majetku
 - příjmy z prodeje akcií
- **běžné daňové**
 - daně z příjmu, zisku a kapitálových výnosů
 - daně a poplatky (správní, místní, soudní, cla, poplatky k ochraně životního prostředí)
 - majetkové daně (např. daň z nemovitostí)
 - ostatní daňové příjmy

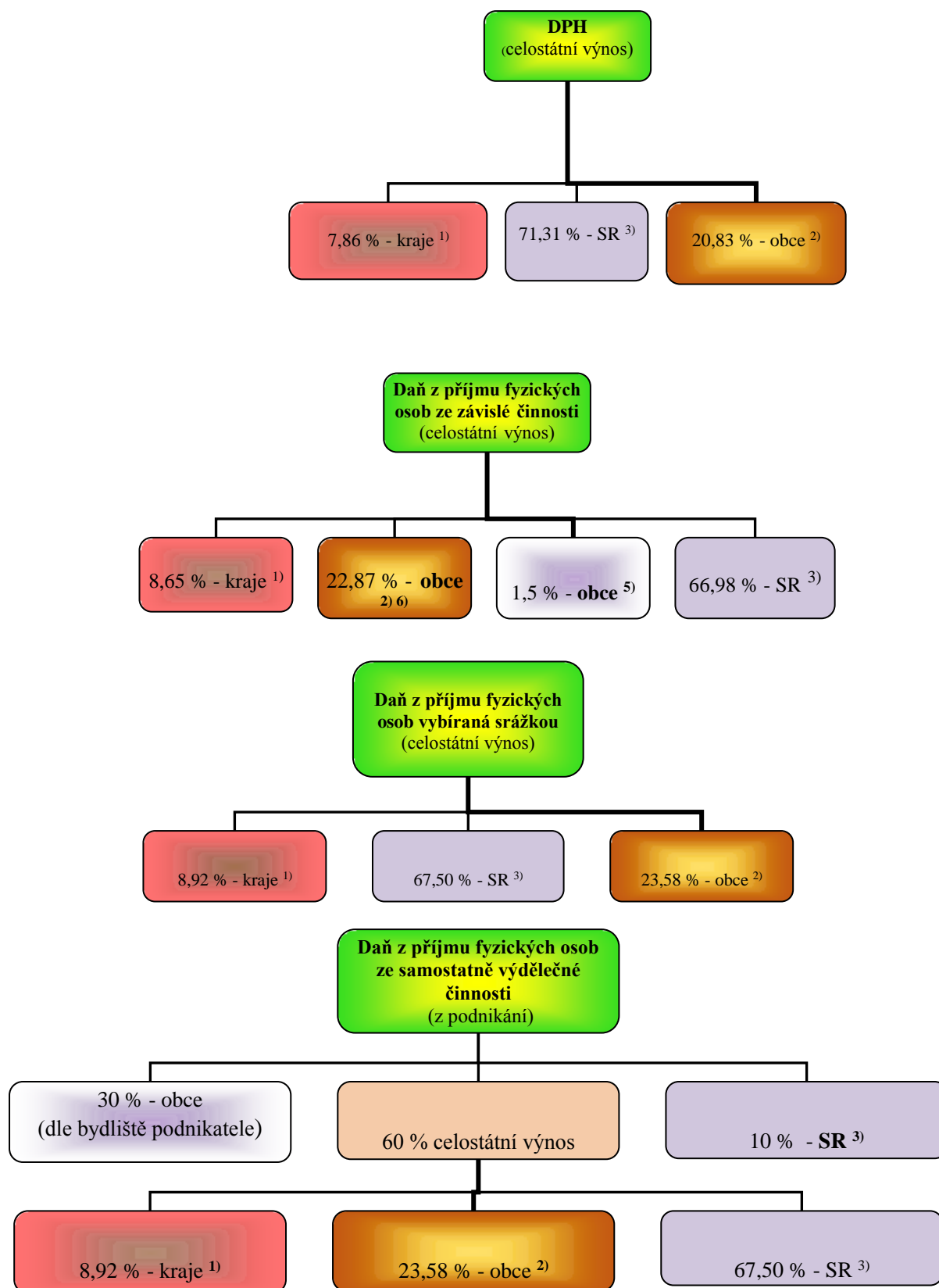
Podle Pekové (2002) tvoří **daňové příjmy** nejvýznamnější skupinu příjmů územních rozpočtů. Mají charakter běžných příjmů a každoročně se opakují i při měnící se výši. Zvláštní zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní určuje druhy daní, jejichž výnos plyne celý přímo do rozpočtů obcí (svěřené daně) a stanoví podíl celostátně vybíraných daní, jejichž podíl bude výnosem obce (sdílené daně). RUD (rozpočtové určení daní) přerozděluje prostředky vybrané správcem daně (nejčastěji finančním

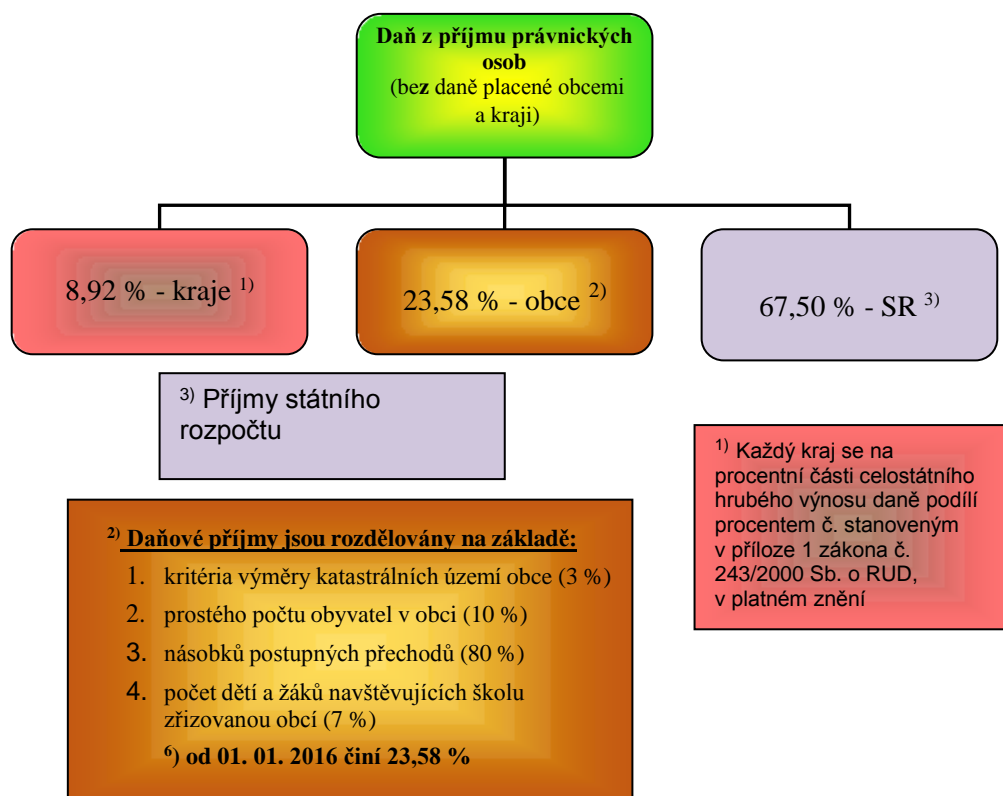
úřadem) zejména na DPH (dani z přidané hodnoty) a dani z příjmů fyzických osob a dani z příjmů právnických osob během rozpočtového období, zde hovoříme o sdílených daních, protože vybrané finanční prostředky se dělí mezi více úrovní veřejných prostředků (např. obce, kraje, státní rozpočet), viz schéma níže. Podíly na daních definují, jakou část získávají obce a kraje jako celek. Celková objem finančních prostředků se přerozděluje mezi všech 6248 obcí (včetně hl. města Prahy) a 14 krajů. U krajů, jsou procenta výnosu stanoveny příloze č. 1, zákona o rozpočtovém určení daní, u obcí je výpočtový mechanismus daleko složitější. Zohledňuje se zde počet obyvatel konkrétní obce, velikost katastrálního území a počet dětí v mateřských školách a žáků ve školách základních. Procento, jímž se každá obec podílí na stanovené části výnosů sdílených daní, je uvedeno ve vyhlášce Ministerstva financí. V systému RUD je nejvýznamnější položkou počet obyvatel obce, propočítává se koeficienty uvedenými v příloze k zákonu o rozpočtovém určení daní. Tímto způsobem je přerozděleno objemově 90 % výnosu sdílených daní. Zákon je pravidelně novelizován, pro sledované období je důležitá novelizace č. 295/2012 Sb., která platila pro roky 2013 - 2015 a zavedla do výpočtu kritérium počtu dětí v základních a mateřských školách zřizovaných obcemi. Poslední novelizace pro obce je od 01. 01. 2016, kdy došlo ke změně § 4 citovaného zákona a obcím byl navýšen podíl z celostátního výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem, z 22,87 % na 23,58 %.

Zákonem jsou vymezeny též daně, které mohou využívat obce na svém území tzv. regionální daně, které jsou co do rozdělení daněmi svěřenými. Příjmem územních rozpočtů jsou podle Pekové (2011) majetkové, důchodové a spotřební daně. Svěřenou daní je i daň z nemovitých věcí, kde celý výnos daně do rozpočtu obce, kde se nemovitost nachází. Výpočet daně z nemovitostí je, jak uvádí Peková (2002), upraven celostátně platným zákonem. Jedná se o zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona se daň z nemovitých věcí vypočte jako násobek sazby a koeficientu podle velikosti obce. V § 11 odst. 3, písm. a) se uvádí možnost, že zde daný základní koeficient může každá obec vyhláškou o jednu kategorii zvýšit nebo o jednu až tři kategorie snížit. V Praze se může koeficient podle zákona zvýšit na 5. Koeficient podle velikosti obce se ovšem uplatňuje pouze u obytných domů, *ostatních zdanitelných jednotek* (na které se vztahuje

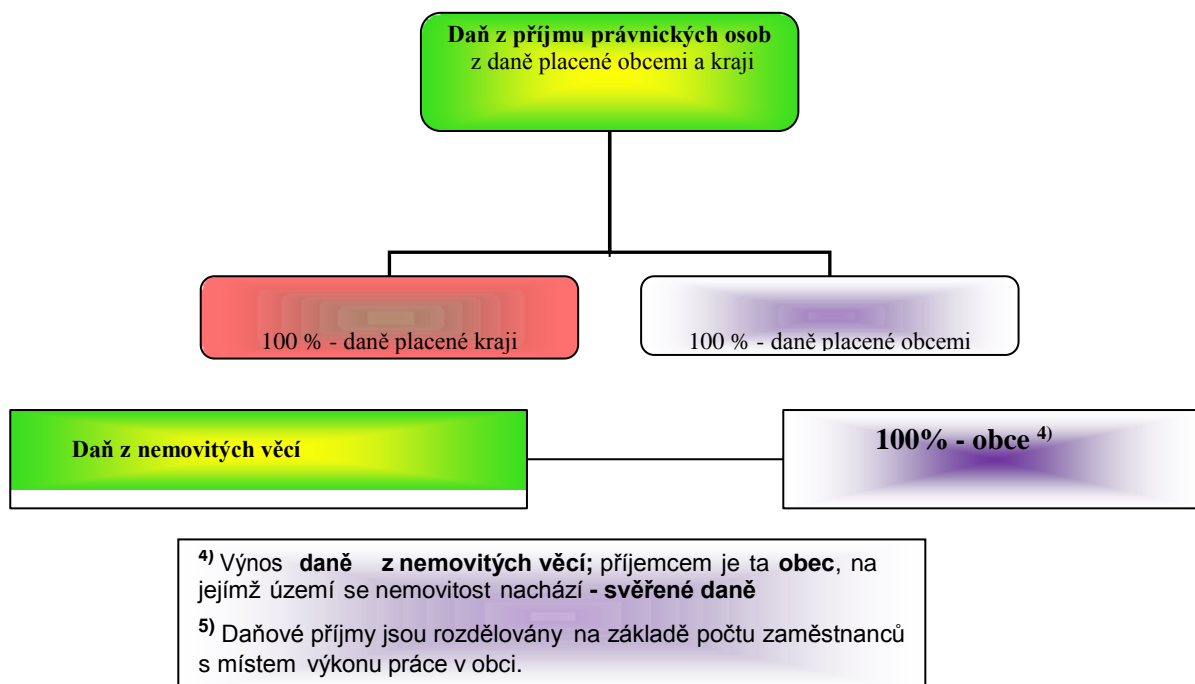
sazba 2 Kč Kč/m²) a stavebních pozemků. Obec má tedy možnost tento koeficient navýšit a tím si vylepšit daňový příjem do rozpočtu.

SDÍLENÉ DANĚ

SVĚŘENÉ DANĚ

Obrázek 2: Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015 (bez SFDI, poplatků a pokut), změna u daně z příjmů FO ze závislé činnosti - navýšení podílu pro obce od 01. 01. 2016

Zdroj: vlastní dle *Schématu rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015*, oficiální stránky MF

Prognózu daňových příjmů zveřejňuje Ministerstvo financí České republiky v září běžného roku, kdy je nezbytnou součástí dokumentace návrhu státního rozpočtu na příští rok. Obce si pak mohou vypočítat předpokládanou výši příjmů obce ze sdílených daní (Komárek, PVS, 1/2013).

Daňovým příjmem, kde je celý výnos příjmem obce jsou i místní poplatky, které mohou obce na svém území stanovit. Problematiku místních poplatků upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, řízení ve věcech místních poplatků pak zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (Peterová, 2012). Zákon stanoví taxativní výčet místních poplatků, a to:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

- **běžné nedaňové** - příjmy z vlastní činnosti
 - příjmy z pronájmu majetku
 - dividendy, úroky
 - přijaté sankce
 - příjmy z prodeje nekapitálového majetku
 - přijaté splátky půjček

- **přijaté dotace, které můžeme dělit na běžné a kapitálové a ty dále dělíme dle poskytovatele dotace:**

- od rozpočtů centrální úrovně (do roku 2011 byly prostřednictvím dotací do rozpočtu obcí vypláceny dávky hmotné nouze ze státního rozpočtu- tzv. „průtokové dotace“)
- od rozpočtů územní úrovně
- z vlastních fondů
- přijaté ze zahraničí

Peková (2011) dělí dotace na:

- účelové
- neúčelové
- investiční

Stále významnější položkou možných příjmů veřejných rozpočtů sestávají dotace z fondů Evropské unie. Jak je uvedeno na webovém portálu Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které vystupuje v roli centrálního využívání fondů EU, fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu finančních nástrojů. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy EU a jejich regiony. V programovém období 2004 - 2006 se v ČR v rámci Cílů 1, 2, 3 (Cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů, Cíl 2 - Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací, Cíl 3 - Podpora politiky a zaměstnanosti) realizovalo 16 programů podpory EU s celkovou alokací 80 mld. Kč (www.dotaceeu.cz). V programovém období 2007 - 2013 byly finanční prostředky rozdělovány prostřednictvím strukturálních a investičních fondů:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS)
- Evropský zemědělský fond (EAFRD)
- Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)
- Fond solidarity (FS)
- Fond přizpůsobení se globalizaci (EGF)

Nařízení Evropské unie stanoví podmínky a konkrétní strategie a oblasti pro čerpání prostředků stanovuje Národní strategický referenční rámec.

Finanční prostředky jsou čerpány prostřednictvím jednotlivých operačních programů, kde je financování ze zdrojů Evropské unie 85 % a státní rozpočet ČR financuje operační programy 15 %. V programovém období je pro ČR vyčleněno 26,7 mld. Kč. Podíl státního rozpočtu ČR je zhruba 4 mld. Kč.

Struktura příjmů ovlivňuje míru finanční soběstačnosti obcí. Výkyvy v míře soběstačnosti po roce 2000 jsou výsledkem změny struktury příjmů rozpočtů obcí, kdy došlo ke zvýšení podílu dotace na rozšířenou přenesenou působnost. V míře finanční soběstačnosti jsou mezi obcemi značné rozdíly, a to zejména mezi malými obcemi a velkými městy. Míra soběstačnosti je dána poměrem mezi vlastními příjmy (daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté dotace) a celkovými příjmy x 100 (Peková, 2011).

3.7.4 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje jsou z pohledu Pekové (2011) nenávratné platby a poskytované půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové. Peterová (2012) je člení do pěti skupin:

- výdaje, které územnímu samosprávnému celku vyplývají ze zákonných povinností - tzv. mandatorní výdaje, které tvoří podstatnou část běžných výdajů obcí,
- úhrady vlastních činností ÚSC,
- výdaje spojené s výkonem státní správy v přenesené působnosti,
- výdaje vznikající rozhodnutím ÚSC vstoupit do právně závazných vztahů, z nichž vyplývají finanční důsledky, které je povinen plnit (např. zakladatelská činnost a vlastnické právo a jeho uplatňování),
- výdaje týkající se obecně prospěšné činnosti, kterou nevykonává ÚSC sám, ale přispívá jiným subjektům.

Podobně jako tomu bylo u příjmů, § 9 zákona o rozpočtových pravidlech neobsahuje taxativní výčet výdajů, je pouze výčtem příkladným.

Dále uvádí, že i výdaje mohou být rozděleny z hlediska druhu. Opět je dělení na běžné a kapitálové výdaje, **příčemž běžné výdaje lze rozdělit na:**

- **neinvestiční nákupy** - platby za provedenou práci
 - povinné pojistné zaplacené za zaměstnance
 - nákup zboží a služeb
 - úroky
 - poskytované zálohy a výdaje související s neinvestičními nákupy

- **neinvestiční transfery** - podnikům a obecně prospěšným společnostem
 - některé další platby rozpočtům
 - vlastním fondům
 - obyvatelstvu
 - do zahraničí

- **neinvestiční půjčky** - podnikům a obecně prospěšným společnostem
 - některé další platby rozpočtům
 - vlastním fondům
 - obyvatelstvu
 - do zahraničí

Kapitálové výdaje dělí Peterová (2012) na investiční a neinvestiční.

- **Investiční výdaje** - investiční nákupy
 - nákup akcií a majetkových podílů

- **Investiční transfery** - podnikům a obecně prospěšným společnostem
 - některé další platby rozpočtům
 - vlastním fondům
 - obyvatelstvu
 - do zahraničí

- **Investiční půjčky** - podnikům a obecně prospěšným společnostem

- některé další platby rozpočtům
- vlastním fondům
- obyvatelstvu
- do zahraničí

3.8 Rozpočtový proces

Provazníková (2009) definuje rozpočtový proces jako souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného (ÚSC) celku v daném rozpočtovém období, což je kalendářní rok. Jak uvádí Peková (2011), v rozpočtovém plánování se klade stále větší důraz nejenom na roční rozpočet, ale i na kratší plánování v průběhu rozpočtového období, ale velký důraz se klade i na víceletý rozpočtový výhled, tak jak to vyžaduje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb.

3.8.1 Vypracování rozpočtu územního samosprávného celku

Územní samosprávný celek vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí, či rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji (Schneiderová, 2014). Tato autorka mluví o rozpočtu jako o „detailně rozepsaném toku hotovosti, při němž se využívá rozpočtová skladba“. Zastupitelstvo může schválit rozpočet územního samosprávného celku i před schválením rozpočtu vyššího stupně, avšak po schválení rozpočtu vyššího stupně musí odstranit rozpočtovým opatření rozdíly v dotačních příjmech (Peterová, 2012).

V případě, že se územní samosprávný celek podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

Návrh rozpočtu obce musí být nejméně po dobu 15 dnů přede dnem projednání v zastupitelstvu obce zveřejněn vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce se může návrh rozpočtu zveřejnit v užším rozsahu, musí však obsahovat alespoň

údaje o příjmech a výdajích v třídění podle druhového třídění rozpočtové skladby. Způsobem umožňujícím dálkový přístup (web či elektronická úřední deska) je návrh rozpočtu zveřejněn v úplném znění. K návrhu rozpočtu mohou mít občané příslušného samosprávného připomínky, které mohou podat v písemné podobě ve lhůtě stanovené při zveřejnění návrhu rozpočtu nebo ústně přímo při projednávání rozpočtu zastupitelstva. V zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je stanoveno, že se rozpočet sestavuje zpravidla jako vyrovnaný (očekávané příjmy jsou rovny výdajům). Může však být schválen jako přebytkový (očekávané příjmy jsou vyšší než výdaje) v případě, že některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou určeny ke splácení úvěru z předchozích let. Může se stát, že územní samosprávný celek schválí rozpočet, jehož příjmy se nerovnají výdajům kalendářního roku. Je to způsobeno zejména zaváděním finančních prostředků přijatých v minulých letech ke hrazení výdajů současného roku. Jedná se sice o schodkový rozpočet (očekávané příjmy jsou nižší než výdaje), ale je přijatelný, protože je kryt finančními přebytky z minulých let. Rozpočet obce by měl být nástrojem financování cíleně naprogramovaných potřeb, při zabezpečování různých druhů lokálních a regionálních veřejných statků (Ochrana, 2001).

3.8.2 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladbu stanovuje Ministerstvo financí České republiky vyhláškou, č. 323/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tento dokument stanoví rozpočtovou skladbu jako jednotné třídění příjmů a výdajů, který se uplatňuje v rozpočtech územních samosprávných celků (ÚSC), dobrovolných svazků obcí (DSO), organizačních složek státu (OSS) a dalších rozpočtech, zejména při sledování plnění státních rozpočtů. Peková (2011) uvádí, že rozpočtová skladba v české republice upravuje způsob třídění všech peněžních operací, veřejných rozpočtů, státních fondů (mimorozpočtových), peněžních fondů obcí a krajů (například fondu rezerv a rozvoje, sociálních fondů a dalších účelových fondů). Právní rámec použití rozpočtové skladby je zakotven v §12 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a v již zmiňované vyhlášce č. 323/2002 Sb., v posledním platném znění č. 463/2013 Sb., kde některá ustanovení jsou účinná až od 01. 01. 2015. Provazníková (2009) uvádí, že rozpočtová skladba se pravidelně novelizuje nejen z důvodu nových právních předpisů,

ale i vzhledem k dopadu rozhodnutí, která upravují její odvětvové členění tzv. klasifikaci funkcí vládních institucí, kterou vydal Český statistický úřad a pro kterou se používá zkratka Cofog.

Orgány státní moci a orgány místní samosprávy poskytují prostředky z rozpočtového systému na povinné výdaje, které stanovují jiné orgány místní samosprávy. Tento proces se realizuje v podobě mezirozpočtových transferů (Principy rozpočtových systémů, online 2016)

Lajtkepová (2009) upřesňuje, že rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska:

- Odpovědnostního
- Druhového
- Odvětvového
- Konsolidačního

Peková (2011) toto třídění ve své knize upřesňuje jednotlivé druhy třídění, a to:

- **Odpovědnostní** - jediné nepovinné třídění pro obce a kraje, dříve nazýváno organizačním. Je odrazem institucionálního pojetí rozpočtu a rozpočtové skladby.
- **Druhové** - umožňuje propojení rozpočtu a účetnictví. Je základem účetnictví a každou účetní operaci třídí až na jednotlivé položky dle následujících kritérií:
 - *inkaso nebo platba* (inkasa jsou přijaté finanční prostředky připsané na bankovní účet, kdežto platby znamenají odepsání finančních prostředků z bankovního účtu)
 - *návratná nebo nenávratná*
 - *běžná a kapitálová*
 - *domácí nebo zahraniční* (neodlišuje měny, ale vazby na ekonomiku)
 - *povinná nebo dobrovolná* (zda operace vyplývá ze zákona)
 - *aktiva a pasiva*
 - *zohledňující rozpočtovou politiku či řízení likvidity.*

- **Odvětvové** - určuje oblast - odvětví veřejného sektoru, na jaký účel, jsou finanční prostředky použity, třídí výdajové operace a u územních rozpočtů stanovené nedaňové a kapitálové příjmy. Toto třídění využívá čtyřmístný kód - třídění na rozpočtové skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy.
- **Konsolidační** - jsou tzv. záznamové jednotky jsou dle Schneiderové (2014), převody uvnitř peněžního fondu, transfery a splátky prostředků mezi okresy a kraji.

Konsolidace dle Lajtkepové (2009) umožňuje vyloučit duplicity na základě vnitřních transferů mezi fondy a korekci příjmů a výdajů.

Podle Pekové (2002) se druhové třídění týká všech operací, tj. příjmů, výdajů a tzv. financování. Příjmy jsou inkasa připsaná na bankovní účet, výdaji platby z bankovního účtu. Podle druhového třídění se peněžní operace třídí do 8. tříd, přičemž příjmové operace jsou zařazeny do 1. - 4. třídy:

1. Daňové příjmy
2. Nedaňové příjmy
3. Kapitálové příjmy
4. Přijaté dotace s tříděním na běžné a kapitálové dotace

Výdajové operace jsou zařazeny do 5. - 7. třídy:

5. Běžné výdaje
6. Kapitálové výdaje
7. Ostatní výdaje

Náplní 8. třídy je financování, kde jsou zachyceny např. přijaté návratné dotace, výdaje související s likviditou, opravné prostředky i položky vyjadřující změnu stavu finančních prostředků na bankovních účtech. Druhové třídění umožňuje rozdělit rozpočet municipality na běžný a kapitálový s využitím financování. Ministerstvo financí každoročně provede, z předložených finančních a účetních výkazů, výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a vyhodnotí výsledky výpočtu. Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity bude k 31. 12. daného roku v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, budou osloveny dopisem ministra financí a požádány

o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva dané obce (Ministerstvo financí ČR). Ministerstvo financí každoročně hodnotí následující informativní ukazatele (počet obyvatel obce, příjem celkem - po konsolidaci, úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, dluhová služba celkem, ukazatel dluhové služby v %, aktiva celkem, cizí zdroje, stav na bankovních účtech celkem, úvěry a komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, zadluženost celkem) a dále monitorující ukazatele (podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům v %, celková likvidita).

3.8.3 Rozpočtové provizorium

Rozpočty územních samosprávných celků mají vztah ke státnímu rozpočtu. Pokud poslanecká sněmovna nevysloví souhlas se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před 1. lednem rozpočtového roku, nastupuje institut rozpočtového provizoria, jehož pravidla nastavuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Celostátní rozpočtové provizorium má dopad i na rozpočet územního samosprávného celku, který v této situaci přijme rozpočtové provizorium také. Dalším důvodem, pro který ÚSC nepřijímají rozpočet na příslušný rozpočtový rok před 1. lednem, je skutečnost, že většina zákonů je Poslaneckou sněmovnou schvalována až v prosinci předcházejícího roku a obce vlastně neví, na jaké příjmy mají rozpočtovat své výdaje. Pravidla rozpočtového provizoria územního samosprávného celku stanoví zastupitelstvo územního samosprávného celku tak, aby nebyla narušena plynulost hospodaření, a to nejen na úrovni vlastních orgánů ÚSC, ale příspěvkových organizací a dalších subjektů závislých na jeho rozpočtu (Peterová, 2012). Není-li příslušný územní rozpočet tedy schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří obec až do schválení svého rozpočtu zastupitelstvem podle tzv. rozpočtového provizoria, zpravidla buď podle skutečnosti stejného období v předchozím rozpočtovém období, nebo podle plánovaného rozpočtu (Peková, 2011).

O pravidlech hospodaření v rozpočtovém provizoriu rozhoduje zastupitelstvo obce a nedodržení těchto pravidel je správním deliktem podle zákona č. 250/200 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu územního samosprávného celku

a orgánech svazku obcí se jeho rozpis provádí neprodleně. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.

3.8.4 Hospodaření podle rozpočtu a rozpočtová opatření

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků v §15 uvádí: „Územní samosprávný celek a svazek obcí uskutečňuje své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a vykonává kontrolu svého hospodaření podle zvláštního právního předpisu upravujícího finanční kontrolu ve veřejné správě po celý rozpočtový rok“. Územní samosprávný celek je povinen hospodařit v souladu se schváleným ročním rozpočtem. Jak uvádí Peterová (2012), nemůže být však nedotknutelný. V průběhu rozpočtového roku může dojít ke změně předpokladů a ze kterých se vycházelo při sestavování rozpočtu. Z tohoto důvodu obsahuje zákon o rozpočtových pravidlech taxativní výčet příčin, pro které může docházet ke změnám již schváleného rozpočtu:

- organizační
- metodické
- věcné

Všechny změny v rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, která se evidují podle časové posloupnosti.

3.8.5 Závěrečný účet

Závěrečný účet je analýzou hospodaření územního samosprávného celku v předchozím rozpočtovém roce. V závěrečném účtu jsou obsaženy všechny údaje o plnění rozpočtu a dalších finančních operacích, včetně hospodaření s peněžními fondy, v podrobném členění a obsahu. Jedná se o zhodnocení celého finančního hospodaření územního samosprávného celku včetně jeho příspěvkových organizací a hospodaření s majetkem. Obsahem závěrečného účtu je i vyúčtování finančních vztahů vůči státnímu rozpočtu, ke státním fondům, k rozpočtům krajským. V závěrečném účtu je uvedeno plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití

fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob (zákon č. 250/2000 Sb.). Nedílnou součástí závěrečného účtu je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření.

Peterová (2012) k této problematice uvádí, že územní samosprávný celek zveřejní návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Přípomínky k návrhu závěrečného účtu mohou občané příslušného územního samosprávného celku uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, nebo ústně při jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.

3.8.6 Efektivnost hospodaření a veřejná kontrola

V posledních letech jsou stále více vyvíjeny tlaky na zkvalitnění hospodaření územních samospráv, pro zvýšení efektivnosti omezených finančních prostředků příslušné územní samosprávy zkoumat a analyzovat účelnost vynaložených finančních prostředků a kontrolovat hospodárnost. Peková (2011) uvádí, že je finanční analýza na úrovni územní samosprávy důležitým nástrojem řízení. Kvalitně provedená analýza by měla obsahovat odhalení negativních i pozitivních faktorů, jenž mohou mít do budoucna vliv na hospodaření ÚSC. Hlavní oblasti finanční analýzy jsou dle Pekové (2011):

- **Běžná část rozpočtu**
 - analýza hospodaření v běžné části rozpočtu a to podle jednotlivých příjmů a výdajů
 - analýzu druhů příjmů a výdajů
 - analýzu finanční nezávislosti
 - analýzu salda běžného účtu
 - analýzu dosahovaných úspor

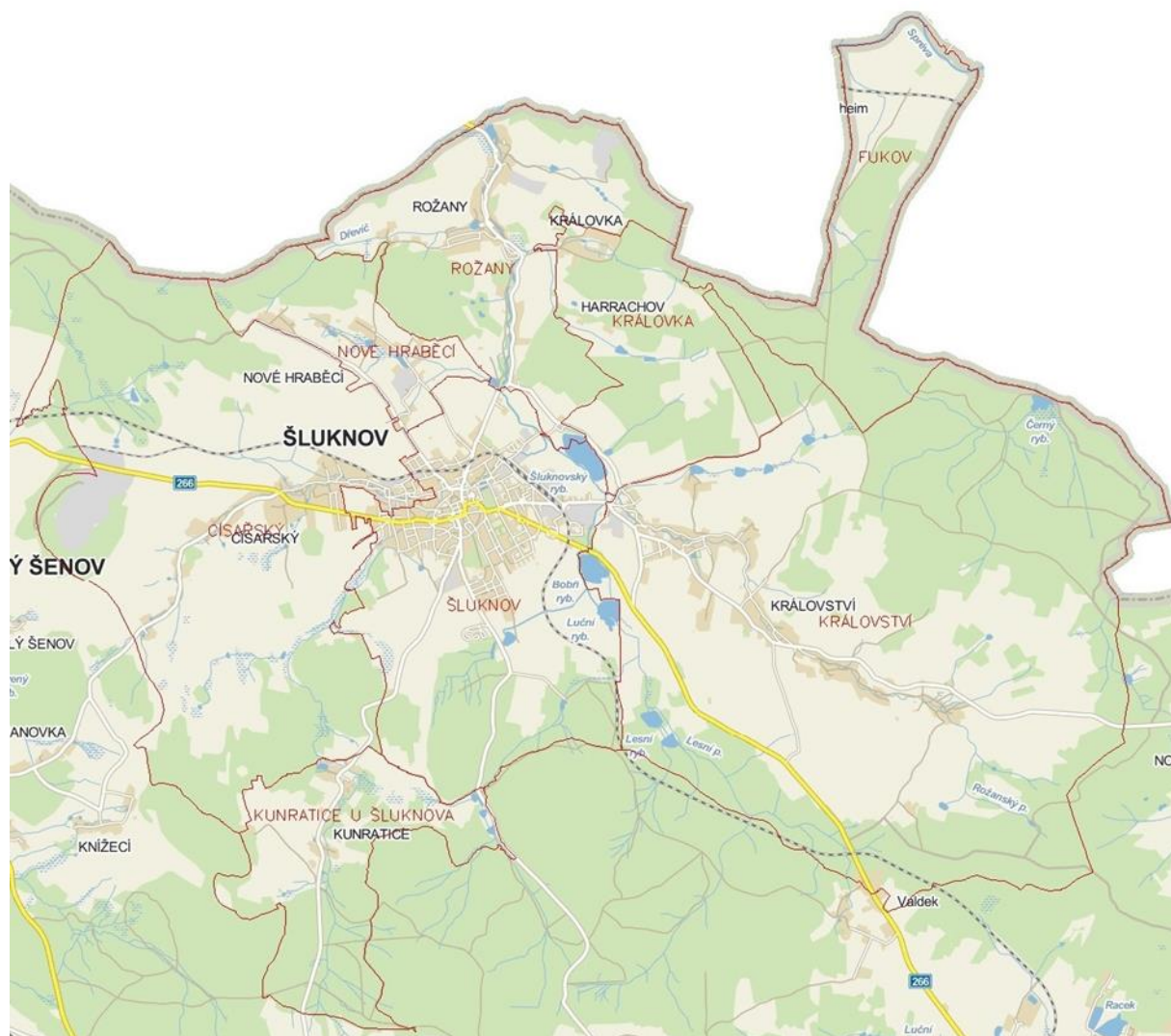
- analýzu efektivnosti
- analýzu zajišťování a financování oprav a údržby
- analýzu vytváření rezerv
- **Kapitálová část rozpočtu**, analýza struktura příjmů a výdajů v kapitálové části rozpočtu, dodržování nákladů na investice:
 - analýza využívání návratných příjmů, únosná výše roční dluhové služby, tzn. dle Pekové (2011) analýza dluhů a jejich umořování a analýza hospodaření s majetkem. Stejně jako v tržním sektoru podle této autorky hlavní součástí SWOT analýza, tzn. vyhodnocení silných a slabých stránek ve finančním hospodaření. Územní samosprávy (obce, regionu), analýzu příležitostí i hrozeb, které vytvářejí rizika pro úspěšné hospodaření. Podkladem pro finanční analýzu je účetnictví, kde se hospodaření zobrazuje ve finančních výkazech (výsledovka a rozvaha) a je možné sledování peněžních toků - cash flow.

Veřejná kontrola

Veřejná kontrola je jedním z charakteristických znaků veřejné správy a její název je odvozen od skutečnosti, že je prováděna ve veřejném zájmu (Provazníková, 2009). Peterová (2012) cituje definici takto: „Veřejná kontrola znamená kontrolu veřejných rozpočtů na úrovni státu a na úrovni municipální (územní), a to ve veřejném zájmu, především v zájmu občana“. Územní samosprávný celek má povinnost nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok, tato povinnost je zakotvena nejen v zákoně o rozpočtových pravidlech, ale i v zákoně o obcích. Přezkoumání hospodaření u obcí je popsáno v zákoně č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a může být provedeno buď příslušným krajským úřadem, nebo komerčním auditorem. Výhodou přezkoumání hospodaření krajským úřadem je fakt, že je provedeno zdarma a obec ušetří nemalé finanční prostředky oproti komerčnímu auditu.

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Šluknov

Obrázek 3: Šluknov - katastrální mapa města

Zdroj: MěÚ Šluknov, dostupné oficiálních webových stránkách města

Město Šluknov je nejseverněji položeným městem České republiky, dalo název celému Šluknovskému výběžku a nachází se v okrese Děčín v Ústeckém kraji na hranicích s Německou spolkovou republikou. Město leží při silnici Rumburk – Dolní Poustevna uprostřed Šluknovské kotliny v nadmořské výšce 350 m n. m. Město Šluknov je spádovou oblastí i správním centrem s pověřeným obecním úřadem města

Šluknov, Velký Šenov, Dolní Poustevna a obce Lipová, Lobendava a Vilémov. Celková rozloha katastru města včetně městských částí Císařský, Nové Hrabčíc, Království, Rožany, Kunratice, Královka a Harrachov je 47, 5 km². První písemnou zmínku o Šluknově lze nalézt již v roce 1281 v Lužickém kodexu. Berkové z Dubé byli prvními feudálními majiteli Šluknova a za jejich vlády byl roku 1359, jako tehdejší tvrz a správní centrum povýšen na město. Berkům z Dubé šluknovské panství zkonfiskoval král Jiří z Poděbrad a v následujících stoletích se Šluknov stal postupně majetkem význačných rodů Vartenberků, Šlejniců, Mansfeldů, Dittrichštejnů a Harrachů. Posledním šlechtickým majitelem panství Šluknov byl Ervín Leopold hrabě Nostic - Rieneck, který panství opustil až po roce 1945 (webové stránky města Šluknov).

Dominantou města je Šluknovský zámek. Renesanční objekt roku 1986 vyhořel a po dvacetiletém chátrání se podařilo získat finanční prostředky, objekt byl zrekonstruován a v roce 2007 slavnostně otevřen veřejnosti. V současné době jsou zde jak prohlídkový okruh, sídlí zde Regionální informační centrum, ale je i oblíbeným místem pro uzavírání manželství.

Problémem celého Šluknovského výběžku je špatná dopravní dostupnost, nedostatek lékařů, extrémní nezaměstnanost a stěhování sociálně slabých občanů, čímž dochází nedostatek lékařské péče a hlavně vysoké procento obyvatel žijících ve vyloučených lokalitách. Jak uvádí Matoušek ve své knize *Metody a řízení sociální práce*, nezaměstnanost má na obyvatele sociálně vyloučených lokalit řadu vážných dopadů. Vedle materiální chudoby se jedná o sociální (vyloučení z participace na sociálním a ekonomickém životě české společnosti) a psychické důsledky (rezignace na další hledání práce, ztráta pracovních návyků, podléhání závislostem aj.). Nezaměstnanost patří mezi nejpálčivější problémy města, míra nezaměstnanosti je jednou z nejvyšší v celém děčínském okrese.

Tabulka 3: Šluknov - míra nezaměstnanosti v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
%	20,10	18,85	17,95	13,16	14,06	18,78	20,27	16,77	22,29	15,53 ³	13,66

Zdroj: vlastní zpracování dle datMPSV z oficiálních stránek MPSV

³ Od 01. 01.2013 změněn výpočet výše % nezaměstnanosti, hodnota údaje 15,53 %, měla podle výpočtového vzorce platného do roku 2012 hodnotu 25,33 %.

Tabulka 4: Šluknov v normalizované klasifikaci územních celků

Zkratka	Zařazení Šluknova	Český ekvivalent
NUTS 2	region	Severozápad
NUTS 3	kraj	Ústecký
NUTS 4 (LAU 1)	okres	Děčín
NUTS 5 (LAU 2)	obec	Šluknov

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ z oficiálních stránek ČSÚ

obec s pověřeným obecním úřadem: Šluknov

obec s rozšířenou působností: Rumburk

katastrální výměra: 47,480 km²

zeměpisná šířka: 51000'

zeměpisná délka: 14027'

nadmořská výška: 340 m. n. m.

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v letech 2004 - 2013

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
počet obyvatel s trvalým pobytem vč. cizinců	5764	5720	5725	5763	5733	5647	5675	5699	5655	5670	5801

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z evidence obyvatel IS Radnice Vera a oficiálních stránek MVČR

Šluknovský výběžek není z hlediska národnostní struktury homogenní. Na území města žije několik etnických menšin (Romové, Vietnamci, Ukrajinci). Míra nezaměstnanosti dosahovala k 31. 12. 2012 22,29 % a k 31. 12. 2013 dokonce 25,33 % (Postlerová, Vyskočil, 2014). Nejvyšší míra nezaměstnanosti je u romského etnika, které zde žije v několika lokalitách. Romská menšina patří k několika dalším národnostním menšinám, které ve Šluknovském výběžku žijí. Z hlediska počtu svých příslušníků, které se k romské národnosti hlásí, se svou velikostí od ostatních zde žijících menšin výrazně neliší. Ovšem skutečný počet příslušníků romské komunity je výrazně vyšší. S kumulací romského obyvatelstva v několika vyloučených lokalitách jsou spojeny sociální i ekonomické problémy. Odhady pracovníků úseku sociální práce Městského úřadu Šluknov hovoří o téměř 100% nezaměstnanosti obyvatel vyloučených lokalit, z nichž většina žije z dávek hmotné nouze. Složení obyvatelstva města znamená v posledních letech celkový socioekonomický propad regionu. Oblast šluknovského výběžku je pravděpodobně oblastí s nejnižším podílem vysokoškolsky vzdělaného

obyvatelstva v ČR. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve Šluknově dosahoval v roce 2011 při sčítání lidu pouze 3 %. Naopak je ve Šluknově vysoké procento osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání. Ze studie Dostupnost krizového a nájemního bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel v obcích Šluknov, Rumburk, Varnsdorf a Krásná Lípy (Novák, Tmelová, 2011) vyplývá, že město Šluknov a obce v okolí, vykazují výrazně vyšší podíl obyvatel s nejvyšším dosaženým základním vzděláním.

Tabulka 6: Vzdělanost obyvatel Šluknova dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011

ŠLUKNOV - OBEC/MĚSTO (OKR. DĚČÍN)					
ekonomická aktivita	Celkem k 26.03.2011			5 404	
	v tom	ekonomicky aktivní		2 333	
		v tom	zaměstnaní	1 891	
			nezaměstnaní	442	
		ekonomicky neaktivní		2 712	
		nezjištěno		359	
	nejvyšší ukončené vzdělání (věk 15 a více)	celkem			4 483
		z toho	bez vzdělání		60
			základní vč. neukončeného		1 288
			střední vč. vyučení (bez maturity)		1 682
			úplné střední s maturitou		884
			nástavbové studium		65
			vyšší odborné vzdělání		31
			vysokoškolské		169
			z toho	bakalářské	44
magisterské				123	
z toho zaměstnaní			celkem		1 891
		v tom	zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající		1 749
			pracující studenti a učni		22
			pracující důchodci		82
	ženy na mateřské dovolené		38		
měřicí jednotka - osoba					

zdroj: vlastní zpracování dle dat z SDLB 2011, dostupných na oficiálních stránkách ČSÚ

Město Šluknov založilo v roce 1999 jako jediný společník, právnickou osobu Technické služby Šluknov, spol. s.r.o. (TS) se základním kapitálem 864 tis. Kč Technické služby pracují na údržbě městských komunikací, mobiliáře, veřejného osvětlení a zeleně, což vzhledem k rozlehlosti katastrálního území města není vůbec jednoduché. V posledních letech byla rozšířena činnost TS i o svoz a třídění komunálních odpadů a provoz kompostárny, čímž se TS staly i významným ekonomickým subjektem města.

Město Šluknov zřizuje i školské právnické osoby, základní školu a mateřskou školu. Základní škola J. Vohradského ve Šluknově má kapacitu 610 žáků. V současné době se počet žáků pohybuje kolem 450 dětí. Ke škole patří školní družina, školní jídelna a školní klub. Škola se skládá ze čtyř budov (dvě budovy školy, jídelna a tělocvična) - hlavní budova je na ulici Masarykova a prošla od roku 2006 nákladnou rekonstrukcí, jejíž náklady přesáhly 15 mil. Kč.

Mateřská škola Šluknov (MŠ) má tři budovy. Kapacita mateřské školy je 175 žáků a je plně naplněna. Všechny budovy školky byly v minulých letech rekonstruovány (nové sociální zařízení, podlahy a zateplení budov), na tyto rekonstrukce město obdrželo dotace z Operačního programu Životního prostředí a dále byly spolufinancovány ze zdrojů ERDF/FS, SFŽP a státního rozpočtu ČR. Hlavním cílem města Šluknov, jako zřizovatele je navýšení kapacity školky formou půdní vestavby tak, aby mohlo být otevřeno další oddělení pro malé děti do tří let. Stavební náklady s tím spojené jsou však velice nákladné, proto město Šluknov vypracovalo projekt rozšíření kapacity MŠ a čeká na vyhlášení výzev k čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů v novém projektovém období 2014 - 2020.

4.2 Občanská vybavenost

Šluknovský výběžek je typický svou polohou na samém severním konci České republiky, kde je takovým „zubem“ do sousední Spolkové republiky Německo (SRN). Vedle městem zřizovaných institucí (Technické služby Šluknov, Základní škola J. Vohradského, Mateřská škola Šluknov), lze ve městě najít i instituce zřizované Ústeckým krajem (Speciální a praktická škola, Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov), kam se sjíždějí děti a studenti z celé spádové oblasti Šluknovského výběžku.

Plošná plynofikace města proběhla již roku 1996 ve městě plynofikace, ovšem ne všechny bytové domy v majetku města i v soukromém vlastnictví jsou připojeny na plynové přípojky. Raritou je vytápění a ohřev teplé vody ve 14 třípatrových panelových domech pevnými palivy, z důvodu dlouholeté rozepře mezi majitelem centrální kotelny a majitelem paneláků (v roce 1998 prodalo zastupitelstvo celé šluknovské sídliště - 16 třípatrových paneláků do soukromých rukou, což v dnešní době

způsobuje nemalé problémy nejen z důvodu nevhodného vytápění, ale i sestěhováním nepřizpůsobivých spoluobčanů do této lokality).

Ve městě mají ordinace 3 praktičtí lékaři, 2 stomatologové a dva dny v týdnu oční lékař. Jako většina pohraničních měst bojuje Šluknov s nedostatkem lékařů. Ačkoliv se vedení města i stávající lékaři, kteří jsou již v důchodovém věku nalézt nástupce, zatím se to mimo jediné výjimky nedaří. Mladí lékaři raději odcházejí do 20 km vzdáleného německého Sebnitz, kde hledají lepší finanční ohodnocení. Nejbližší spádová nemocnice je v Rumburku, který je obcí s rozšířenou působností pro celý výběžek. Bohužel se nemocnice dlouhodobě potýká s finančními problémy a hrozí její uzavření. To by znamenalo, že by šluknovští občané museli jezdit do nemocnice v 54 km vzdáleném Děčíně, popřípadě do Liberce (62 km) či České Lípy (45 km). Poslední dvě zmiňovaná města ovšem leží v Libereckém kraji a někteří lékaři odmítají ošetřovat pacienty z jiných krajů.

Šluknov byl v minulosti městem textilu. Vyráběly se zde kvalitní bavlněné příze, koberce, potahové a dekorační látky. Vlivem útlumu textilního průmyslu po roce 2000 došlo ke krachu dvou velkých firem, které zaměstnávaly zhruba 1500 zaměstnanců. Tato skutečnost se negativně odrazila i na kupní síle obyvatel Šluknova. Došlo k uzavření většiny obchodů a v jejich prostorách začala podnikat vietnamská komunita. V rukách českých majitelů se do současné doby udržely jen dvě lékárny (nejbližší hraniční přechod je z centra města 3 km, proto němečtí sousedé lékárny hojně navštěvují), trafika a obchod s potravinami. Ve městě již není obuv, ani řeznictví. Nově došlo k výstavbě dvou supermarketů (Tesco, Penny).

Banky jsou ve městě dvě, svou pobočku zdě GE Money bank a Česká spořitelna. Ve městě je i pošta.

Dopravní obslužnost je zajišťována Ústeckým krajem v rámci přijatého Plánu dopravní obslužnosti 2012 - 2016. Od 01. 01. 2015 došlo ke kompletní reorganizaci regionální dopravy v Ústeckém kraji. Výběrové řízení na regionálního dopravce proběhlo v roce 2014 a regionálním dopravcem se stala firma Autobusy Karlovy Vary, a.s. Pozitivní změnou byly změny vlakového spojení, kdy nově jezdí vlakové spoje do Děčína přes Německo, kde dále dobře navazují na vlaky do Ústí nad Labem a Prahy. Problémem je neexistence rychlostní silnice nebo dálnice do výběžku. Tento fakt značně komplikuje a prodražuje dopravní obslužnost obzvláště v zimních měsících.

4.3 Orgány města

Zastupitelstvo města Šluknov je v období 2010 - 2014 patnáctičlenné, iniciativním a kontrolním orgánem **je finanční a kontrolní výbor**. **Rada města** je pětičlenná v čele se starostkou města (uvolněný funkcionář) a neuvolněným místostarostou. Rada má jako iniciativní a poradní orgány komise:

- komise rozvoje a životního prostředí,
- bytová komise,
- povodňová komise,
- ústřední likvidační a inventarizační komise.

Zvláštním orgánem města je **Komise pro projednávání přestupků**, která na základě veřejnoprávních smluv projednává přestupky spáchané nejen v katastru města Šluknov, ale také měst Velký Šenov, Mikulášovice a Dolní Poustevna a obcí Vilémov, Lipová, a Lobendava.

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci zařazení do městského úřadu. Rada města zřizuje pro jednotlivé činnosti městského úřadu odbory, případně úseky.

Je členěn do odborů:

- Starosta
- Tajemník - Odbor vedení města
- Odbor vnitřní správy (úsek pečovatelská služba, úsek sociální práce)
- Odbor rozvoje a životního prostředí (úsek životního prostředí a ovzduší)
- Odbor ekonomický
- Odbor správy majetku
- Odbor komunálních služeb (úsek řídicí technický pracovník)
- Odbor stavební úřad
- Odbor kultury

Celkový počet zaměstnanců města stanovuje rada města, počty zaměstnanců jednotlivých odborů a úseků městského úřadu stanoví tajemník.

4.4 Volební výsledky

Město Šluknov je městem s pověřeným obecním úřadem, takže dle volebních zákonů zajišťuje přípravu voleb, kontroluje jejich průběh a spolupracuje se statistickým úřadem při zpracování volebních výsledků. Při volbách do zastupitelstev obcí je i registračním úřadem pro město Šluknov a města ve Šluknovském výběžku, které nemají na svém úřadě alespoň 2 odbory (město Mikulášovice, obec Lobendava, obec Vilémov a obec Lipová).

4.4.1 Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (PSP ČR) se uskutečnily ve dnech 25. - 26. října 2013.

Tabulka 7: Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Pořadí	Strana	Počet voličů	%
1.	Česká strana sociálně demokratická	563	28,76
2.	Občanská demokratická strana	329	16,81
3.	Komunistická strana Čech a Moravy	279	14,25
4.	Věci veřejné	226	11,54
5.	TOP 09	201	10,27
6.	Suverenita - blok J Bobošíkové	114	5,82

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z oficiálních stránek města Šluknov

Šluknov se stal po roce 1989 baštou sociální demokracie v celém výběžku. Tato strana má ve Šluknově silnou členskou základnu. O volby do PSP ČR není mezi občany Šluknova velký zájem, volební účast stabilně nedosahuje 50 %. Druhou významnou stranou byla Občanská demokratická strana (ODS) a třetí těsně v závěsu za ODS Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM). Největší propad voličské přízně zaznamenala Strana zelených, když dosáhla jen 1,17 % hlasů (23 hlasů).

4.4.2 Volby do Zastupitelstva města Šluknov 2014

Tabulka 8: Výsledky voleb do zastupitelstva města 2014

Pořadí	Volební strana	počet hlasů	%	počet mandátů
1.	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	7811	32,54	6
2.	Česká strana sociálně demokratická	3067	12,77	2
3.	Hnutí za harmonický rozvoj měst a obcí	2656	11,06	2
4.	Komunistická strana Čech a Moravy	1903	7,92	1
5.	"Šluknovské Království"	1697	7,06	1
6.	Hasiči	1644	6,85	1
7.	Nezávislí	1572	6,54	1
8.	Unie pro sport a zdraví	1372	5,71	1
9.	MĚSTO LIDEM	1149	4,78	0
10.	"Občané městu, město občanům"	1136	4,73	0

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ z oficiálních stránek volby. cz

Volby do Zastupitelstva města Šluknov se konaly ve dnech 10. - 11. 10. 2014. Kandidátní listiny ve městě si registrovalo 10 politických stran a uskupení. Město má ve svém obvodu, díky rozsáhlosti území, 4 volební okrsky. Celkový počet voličů v seznamech byl 4 352. Odevzdáno bylo 1 793 obálek a v nich 24 007 platných hlasů. Volební účast tedy činila 41, 22 %. Dvě uskupení, a to MĚSTO LIDEM a „Občané městu, město občanům“ nedosáhla zákonem stanovené 5 % hranice pro postup do dalšího zjišťování výsledků a nezískala žádný mandát v zastupitelstvu. Historicky největší počet hlasů (od roku 1989) získala stávající starostka Mgr. Eva Džumanová (975), která kandidovala za volební stranu STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ. Tato volební strana se stala absolutním vítězem voleb, protože získala šest mandátů v patnáctičlenném zastupitelstvu. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva byla paní Mgr. Eva Džumanová zvolena starostkou města, místostarostou byl zvolen Mgr. Bc. Rudolf Sochor, jenž kandidoval za Hnutí za harmonický rozvoj měst a obcí. Tyto volby byly zajímavé i tím, že do zastupitelstva nebyli zvoleni volební „jedničky“ z kandidátek ČSSD či KSČM, ale občané si „vykroužkovali“ kandidáty, který byli hluboko pod volitelným pořadím (za STAROSTY A NEZÁVISLÉ se zastupitelé stali kandidáti z nevolitelného 9. a 10. místa na kandidátní listině). Občané v těchto volbách ocenili

čtyřleté úsilí Mgr. Džumanové o rozvoj města a svými hlasy jí umožnili pokračovat v započaté práci.

4.4.3 Rozpočtový výhled města Šluknov

Rozpočtový výhled města se sestavuje dle §3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků. Zde je uvedeno, že se rozpočtový výhled sestavuje na období 2 - 5 let. Město Šluknov aktualizuje a doplňuje každoročně rozpočtový výhled vždy na období tří let. Rozpočtový výhled je sestavován predikcí daňových výnosů a zhodnocením situace a zohledněním priorit Strategického plánu města pro další období. Nyní je platný rozpočtový výhled na období 2014 - 2016. Rozpočtový výhled obsahuje **rekapitulaci příjmů** s členěním:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- přijaté dotace,
- ostatní převody - sociální fond,
- celkem příjmy.

Rekapitulaci výdajů:

- běžné výdaje,
- kapitálové výdaje
- ostatní převody - sociální fond,
- celkem výdaje.

Dále je zde uvedeno saldo příjmů a výdajů a financování (zde jsou uvedeny splátky dlouhodobých úvěrů). Rozpočtový výhled města Šluknov pro období 2014 - 2016 je sestaven jako vyrovnaný.

4.4.4 Rozpočet města

Město Šluknov využívá rozpočtového provizoria. Tímto způsobem je možné lépe vystihnout reálný odhad příjmů a výdajů tak, aby bylo co nejméně úprav během roku. Město v období rozpočtového provizoria hospodář podle skutečnosti v předchozím kalendářním roce. Ve sledovaném období došlo k rapidnímu poklesu příjmů

v souvislosti s ukončením skládkování komunálních odpadů na skládce v katastrálním území Rožany.

Při sestavování rozpočtu je používán přístup tzv. nulové základny. Nejdříve je vytvořen soupis všech mandatorních výdajů a soupis všech dalších výdajů na činnosti a akce, které chce v dalším roce město realizovat. Oproti tomu je vytvořen soupis všech očekávaných příjmů. Většinou následuje redukce výdajů tak, aby byl sestaven vyrovnaný rozpočet. Z položky dotací se ve schvalovaném rozpočtu započítává jen neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, položka 4112 (např.: výše dotace na výkon státní správy), jejíž naplnění bývá předem známo. Rozdíly mezi schválenými a skutečnými rozpočty města jsou dány především položkou přijatých dotací. Výše přijatých dotací nebývá známa, protože na ně není právní nárok, takže výši přijatých dotací nelze do příjmů schvalovaného rozpočtu předem započítávat.

4.4.5 Zapojení veřejnosti

Rozpočet obce je před svým schvalováním na zastupitelstvu města po dobu 15 dnů vyvěšen na úřední desce města a na oficiálních webových stránkách, spolu s informací o čase a místě konání zastupitelstva města, které je veřejné. Každý občan má ze zákona právo se k návrhu rozpočtu vyjádřit. Podat námitku může ze zákona občan i přímo při projednávání rozpočtu zastupitelstvem města, zde však již musí předložit konkrétní návrh podložený argumenty. Podle informací paní tajemnice městského úřadu občané tuto možnost nevyužívají.

Město na svých webových stránkách podává občanům pravidelné informace o plánovaných investičních akcích, zveřejňuje usnesení rady města i zastupitelstva. Pravidelně je vyvěšován na úřední desku i webové stránky města *Závěrečný účet a Zpráva o přezkoumání hospodaření města zpracovaná pracovníky Krajského úřadu Ústeckého kraje*. Diskutovat o chodu města, plánovaných akcích, svých problémech týkajících se záležitostí města (zeleň, komunikace, veřejné osvětlení atpod.), mohou občané na pravidelných „Setkáních se starostkou“, kterých se účastní nejen paní starostka a tajemnice, ale i všichni vedoucí jednotlivých odborů městského úřadu. Na webových stránkách města Šluknov jsou stránky odborů městského úřadu, které obsahují aktuální informace k novelám zákonů, postupy při řešení situací, ale i odkaz

na aplikaci pasportu veřejné zeleně či aplikaci na nahlašování problémů a havarijních situací ve městě.

Vydáváno je i měsíční periodikum města „Šluknovské noviny“.

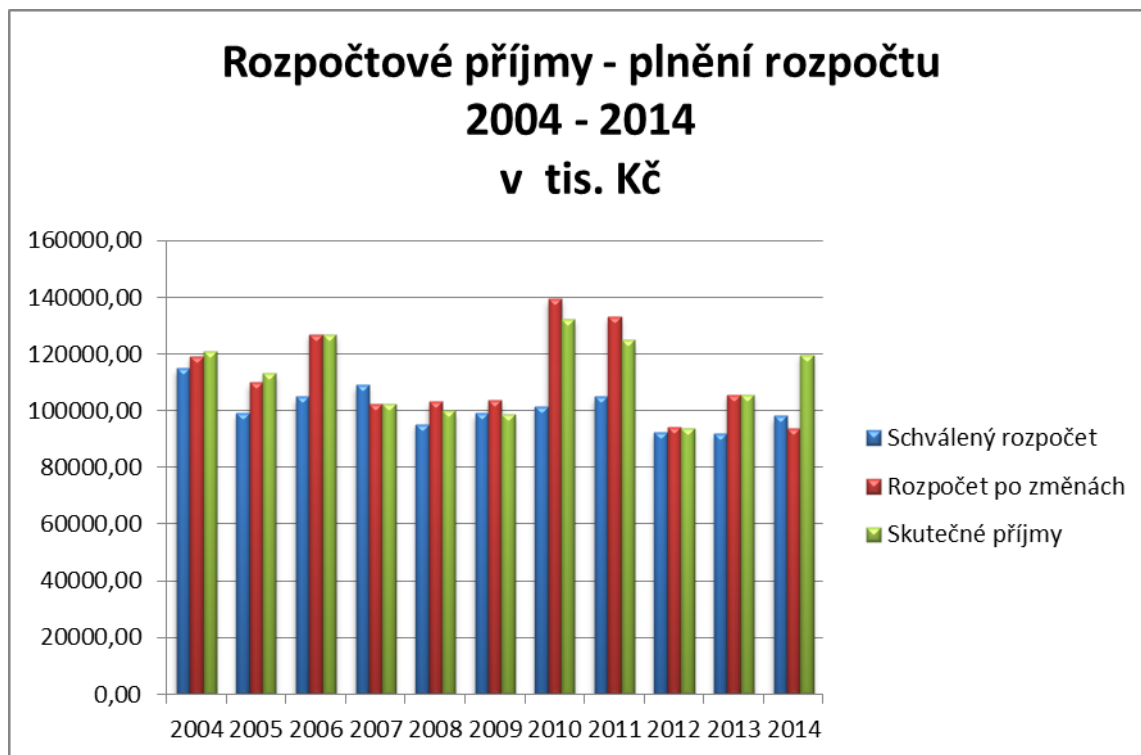
4.5 Rozpočtové příjmy - plnění rozpočtu

Tabulka 9: Plnění rozpočtu - rozpočtové příjmy 2004 - 2014 (v tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečné příjmy
2004	114 958,00	119 327,00	121 010,25
2005	99 108,00	110 007,00	113 197,21
2006	104 918,00	126 988,00	126 591,75
2007	109 018,00	102 383,00	102 394,16
2008	95 186,00	103 233,80	99 856,24
2009	99 098,00	103 879,70	98 565,10
2010	101 610,00	139 419,70	132 319,69
2011	104 997,00	132 962,00	124 867,82
2012	92 188,00	94 017,00	93 870,45
2013	91 964,43	105 693,00	105 551,77
2014	72 409,35	93 753,31	119 760,26

Zdroj: vlastní zpracování z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků, a regionálních rad FIN 2 - 12 M sestavovaných za účetní jednotku k 31. 12. příslušného roku

Z tabulky 9 je zřejmé, že rozpočet v průběhu roku kolísá. Rozdíly mezi schváleným rozpočtem a skutečnými příjmy je dán hodnotou přijatých dotací, které při sestavování rozpočtu lze jen velice těžko odhadnout. Z tohoto důvodu se hodnota přijatých dotací do schvalovaného rozpočtu vůbec neuvádí. Změny v hodnotách příjmů v jednotlivých letech jsou dány nejen přijatými dotacemi, ale i změnami v daňových příjmech v jednotlivých letech, kde se odráží změny v rozpočtovém určení daní, změny v sazbách u daně z přidané hodnoty i změny ve výpočtu daně z nemovitostí, jenž je svěřenou daní (celý výnos z této daně převádí příslušný finanční úřad na účet města).

Graf 1: Plnění rozpočtu - rozpočtové příjmy 2004 - 2014

Zdroj: Zdroj: vlastní zpracování z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků, a regionálních rad FIN 2 - 12 M, sestavovaných za účetní jednotku k 31. 12. příslušného roku

Rozpočtové příjmy města jsou rozděleny dle zásad rozpočtové skladby na daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy, což jsou vlastní příjmy (Peková 2011) a z přijatých dotací. Do roku 2011 byly městem vypláceny i dávky hmotné nouze. Finanční objem těchto dávek byl součástí přijatých dotací, kdy stát vyplácel dávky ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu města. Z tohoto důvodu je možné sledovat poměrně výrazné výkyvy mezi schváleným rozpočtem a skutečností, protože výši vyplacených sociálních dávek za rok není možné odhadnout (je zde spousta faktorů, které výplatu dávek ovlivňují - změny zákonů, hospodářský cyklus, uzavírání větších průmyslových podniků v okolí, hromadné nastěhování sociálně slabých obyvatel do vyloučených lokalit ve městě atp.). Hodnoty schváleného rozpočtu, rozpočtu po změnách a skutečného rozpočtu jsou dobře patrné v tabulce č. 9 a následně grafu č. 1. Ve všech sledovaných letech je příjmová část rozpočtu po změnách vyšší, než schválený rozpočet, s výjimkou roku 2007, kdy rozpočet po změnách dosahuje pouze necelých 94 % schváleného rozpočtu. Zde se odrazila změna zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, která vedla k plošnému snížení vyplacených sociálních dávek.

4.5.1 Analýza příjmů města 2004 - 2014

Tabulka 10: Vývoj příjmů města Šluknov v tis. Kč 2004 - 2014

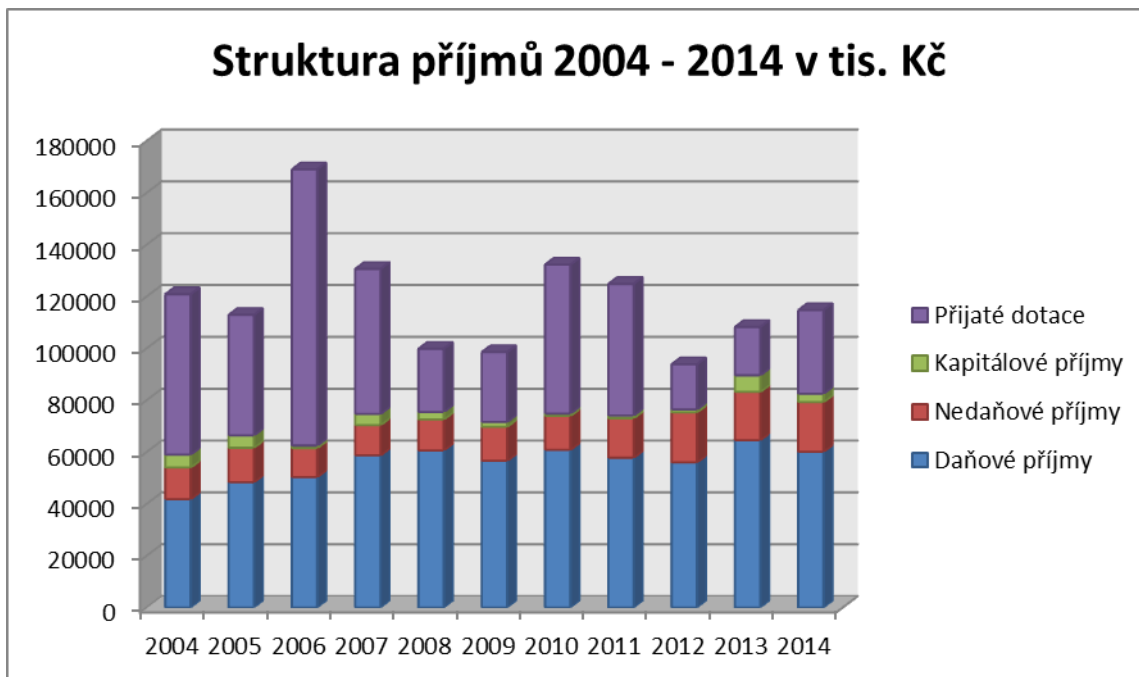
rok	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté dotace	Celkem příjmy	Meziroční změna v %
2004	41 854,58	12 283,63	4 989,18	61 882,85	121 010,25	-
2005	48 387,63	13 308,39	4 760,62	46 470,57	113 197,21	-6,5
2006	50 381,08	11 196,34	963,02	64 051,75	126 591,75	11,8
2007	58 765,56	11 654,42	4 324,41	27 649,77	102 394,16	-19,1
2008	60 670,50	11 919,44	2 913,43	24 352,87	99 856,22	- 2,5
2009	56 652,14	13 119,13	1 854,50	26 939,33	98 565,11	-1,3
2010	60 891,22	13 063,98	927,67	57 436,82	132 319,72	34,2
2011	57 860,46	15 191,57	1 078,59	50 737,50	124 867,82	- 5,6
2012	56 053,40	19 291,59	1 092,80	17 432,66	93 870,45	- 24,8
2013	64 619,22	18 607,96	6 408,76	18 618,82	105 551,77	7,65
2014	60 154,39	19 173,66	3 198,43	32 007,21	119 760,26	13,46

Zdroj: vlastní zpracování na základě závěrečného účtu 2004 - 2014, IS Radnice Vera (2011 - 2014)

Příjmy města Šluknov v letech 2004 - 2014 měly kolísavý charakter, jak je zřejmé z grafu č. 1 i tabulky č. 8. V roce 2005 došlo oproti roku 2004 k poklesu příjmů o více než 6 %, ačkoli se zvýšily daňové příjmy o 16 %, protože došlo k poklesu přijatých dotací o více než 20 % a tvořily 40 % celkových příjmů. V roce 2006 se přijaté dotace navýšily a jejich objem činil necelých 63 % celkových příjmů města, nárůst je hlavně u investičních dotací, kde se podařilo získat finanční prostředky na rekonstrukci Šluknovského zámku, zároveň však došlo k prudkému poklesu kapitálových příjmů o 80 %. V roce 2007 došlo k poklesu celkových příjmů o 19 % oproti roku 2006, zároveň se však navýšily kapitálové příjmy a to přibližně na úroveň roku 2005. V roce výrazným způsobem se na poklesu přijatých dotací a tím i na poklesu příjmů města projevila změna v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, prudký pokles příjemců dávek státní sociální podpory znamenal snížení dotace na výplaty těchto dávek, které jsou vypláceny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu města. V letech 2008 a 2009 jsou celkové příjmy srovnatelné. Daňové příjmy jsou v roce 2008 vyšší o 9 %, v roce 2009 jsou oproti tomu vyšší nedaňové příjmy a přijaté dotace o 11 %. Rok 2010 je pro celkové příjmy velice příznivý, a to i přes fakt, že kapitálové

příjmy jsou vůbec nejnižší za celé sledované období. Daňové příjmy jsou v roce 2010 na úrovni roku 2008, ale došlo navýšení přijatých dotací o 113 %. Rok 2010 byl nejméně úspěšným rokem ve sledovaném období v objemu přijatých účelových dotací. Čerpaly se dotace na úhradu mzdových prostředků na veřejně prospěšné práce, grant na dokončení rekonstrukce kulturní památky zámek Šluknov, dotace na výkon státní správy, dotace na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, volby do zastupitelstev obcí, dávky hmotné nouze, dotace na obnovu komunikací a mostů poškozených přívalovými dešti, výstavbu 24 bytových jednotek zvláštního určení (pro seniory), dotace na rozšíření Regionálního informačního centra a další menší dotace. V roce 2011 došlo k poklesu daňových příjmů o 5 %, nenaplnění daňových příjmů bylo způsobeno výpadkem daňové výtěžnosti u daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty. Poklesl i příjem z přijatých dotací o 12 %, celkové příjmy jsou však třetí nejvyšší za sledované období. V roce 2011 město ke svému hospodaření použilo i cizí zdroje, dlouhodobý úvěr od ČSOB na dofinancování výstavby 24 bytů zvláštního určení pro seniory. Rok 2012 je výrazným poklesem celkových příjmů o 25 %. V tomto roce došlo převodu agendy sociálních dávek z měst na úřady práce, takže pokles přijatých dotací je tím částečně vysvětlen. V tomto roce neproběhla žádná velká investiční akce, takže čerpání dotací probíhalo jen na „měkké projekty“, které nejsou tak finančně náročné a na výkon státní správy. Pozitivní je nárůst nedaňových příjmů o 20 % oproti roku 2011. Rok 2013 je na objem celkových příjmů pozitivnější, oproti roku 2012 je skoro 8% navýšení celkových příjmů. Kapitálové příjmy jsou naprosto nejvyšší za sledované období, protože došlo k prodeji bytových domů z majetku města.

V roce 2014 došlo opět k nárůstu celkových příjmů oproti roku 2013 o více než 13 %. V tomto roce došlo ke snížení daňových příjmů o 6 %, u nedaňových příjmů byl zaznamenán nárůst o 3 %. Kapitálové příjmy se meziročně propadly o více než 50 %. Velice pozitivní vývoj byl zaznamenán u dotací, meziroční navýšení o 73 %. Rok 2015 by měl být z hlediska plnění příjmů pozitivní, očekává se mírný nárůst zejména v daňových příjmech a velice pozitivní vývoj je u přijatých dotací. Predikce roku 2016 je opět pozitivní, změnou RUD došlo k 01. 01. 2016 k mírnému navýšení procentuálního výnosu u daně z příjmů ze závislé činnosti pro obce.

Graf 2: Struktura příjmů 2004 - 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu 2004 - 2014 města Šluknov

Graf 2 přibližuje složení příjmů města z hlediska struktury. Je zřejmé, že největší příjmy města tvoří daňové příjmy a přijaté dotace. Po většinu sledovaného období jsou roční daňové příjmy vyšší, než přijaté dotace. Výjimku z tohoto trendu tvoří roky 2004 a 2006, kdy položka přijatých dotací je vyšší, než daňové příjmy. V roce 2004 byl nárůst přijatých dotací způsoben dávkami v hmotné nouzi a dávkami státní sociální podpory (41 456,99 tis. Kč) a v roce 2006 mělo navýšení přijatých dotací pozitivní charakter - město obdrželo finanční prostředky na investiční akce (rekonstrukce zámku, výstavba autobusového terminálu, rozšíření výukových prostor v budově základní školy). Daňové příjmy vykazují vzestupný charakter až do roku 2008, poté se projevila hospodářská krize. V následujících letech podléhají daňové příjmy opět velkým výkyvům, jejich objem kolísá mezi 56 614,52 tis. Kč v roce 2009 a 64 619,22 v roce 2013. Rok 2014 co do objemu daňových příjmů srovnatelný s rokem 2008 a 2010. V roce 2005 došlo oproti roku 2004 k poklesu celkových příjmů o více než 6 %, ačkoli se zvýšily daňové příjmy o 16 %, protože došlo k poklesu přijatých dotací o více než 20 % a tvořily 40 % celkových příjmů. V roce 2006 se přijaté dotace navýšily a jejich objem činil necelých 63 % celkových příjmů města, nárůst je hlavně u investičních dotací, kde se podařilo získat finanční prostředky na rekonstrukci Šluknovského zámku, zároveň však došlo k prudkému poklesu kapitálových příjmů o 80 %. V roce 2007 došlo

k poklesu celkových příjmů o 19 % oproti roku 2006, zároveň se však navýšily kapitálové příjmy a to přibližně na úroveň roku 2005. V roce výrazným způsobem se na poklesu přijatých dotací a tím i na poklesu příjmů města projevila změna v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, prudký pokles příjemců dávek státní sociální podpory znamenal snížení dotace na výplaty těchto dávek, které jsou vypláceny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu města. V letech 2008 a 2009 jsou celkové příjmy srovnatelné. Daňové příjmy jsou v roce 2008 vyšší o 9 %, v roce 2009 jsou oproti tomu vyšší nedaňové příjmy a přijaté dotace o 11 %. Rok 2010 je pro celkové příjmy velice příznivý, a to i přes fakt, že kapitálové příjmy jsou vůbec nejnižší za celé sledované období. Daňové příjmy jsou v roce 2010 na úrovni roku 2008, ale došlo navýšení přijatých dotací o 113 %. Rok 2010 byl nejúspěšnějším rokem ve sledovaném období v objemu přijatých účelových dotací. Čerpaly se dotace na úhradu mzdových prostředků na veřejně prospěšné práce, grant na dokončení rekonstrukce kulturní památky zámek Šluknov, dotace na výkon státní správy, dotace na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, volby do zastupitelstev obcí, dávky hmotné nouze, dotace na obnovu komunikací a mostů poškozených přívalovými dešti, výstavbu 24 bytových jednotek zvláštního určení (pro seniory), dotace na rozšíření Regionálního informačního centra a další menší dotace. V roce 2011 došlo k poklesu daňových příjmů o 5 %, nenaplnění daňových příjmů bylo způsobeno výpadkem daňové výtěžnosti u daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty. Poklesl i příjem z přijatých dotací o 12 %, celkové příjmy jsou však třetí nejvyšší za sledované období. V roce 2011 město ke svému hospodaření použilo i cizí zdroje, dlouhodobý úvěr od ČSOB na dofinancování výstavby 24 bytů zvláštního určení pro seniory. Rok 2012 je výrazný poklesem celkových příjmů o 25 %. V tomto roce došlo převodu agendy státní sociální podpory a dávek hmotné nouze na Úřad práce Rumburk. Pozitivní je nárůst nedaňových příjmů o 20 % oproti roku 2011. Rok 2013 je na objem celkových příjmů pozitivnější, oproti roku 2012 je skoro 8 % navýšení celkových příjmů. Kapitálové příjmy jsou naprosto nejvyšší za sledované období, protože došlo k prodeji bytových domů z majetku města.

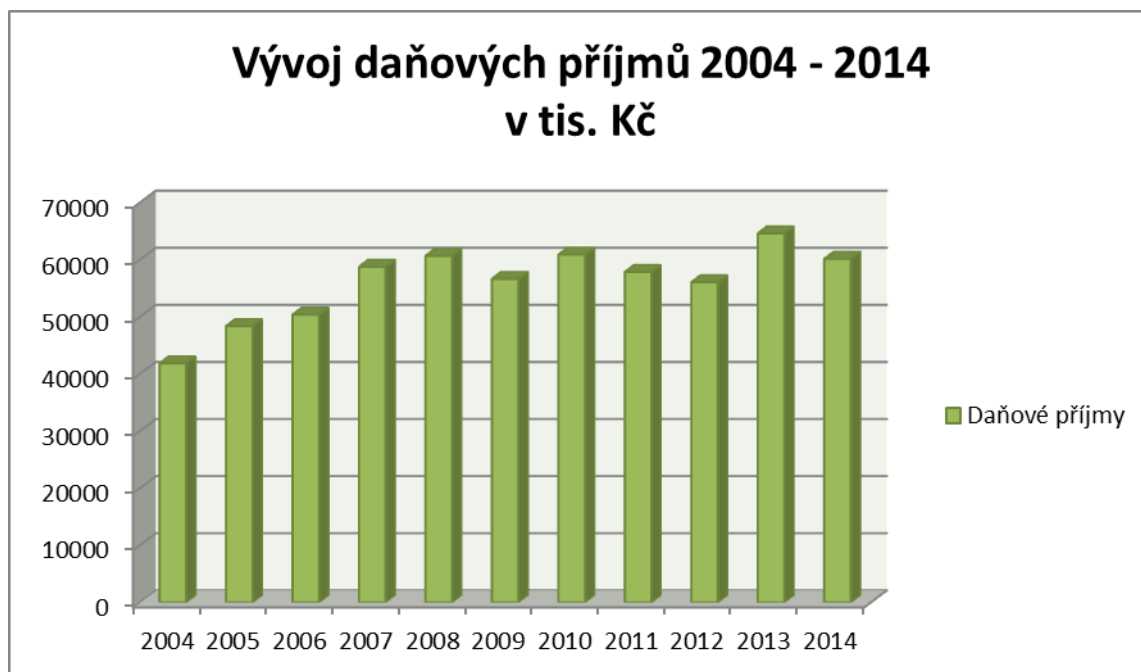
Tabulka 11: Celkové příjmy města Šluknov v letech 2004 - 2014 přepočtené na 1 obyvatele

Rok	Celkové příjmy	Počet obyvatel	Celkové příjmy na jednoho obyvatele (Kč / obyvatel)
2004	121 010 250	5764	20 994,15
2005	113 197 210	5720	19 789,75
2006	126 591 750	5725	22 112,10
2007	102 394 160	5763	17 767,51
2008	99 856 220	5733	17 417,80
2009	98 565 110	5647	17 454,12
2010	132 319 720	5675	23 316,25
2011	124 867 820	5699	21 910,48
2012	93 872 450	5655	16 599,90
2013	105 551 760	5670	18 615,83
2014	119 760 263	5801	20 644,76

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z evidence obyvatel a závěrečného účtu města 2004 - 2014

Jak je zřejmé z tabulky 11, počet obyvatel nedosáhl ve sledovaném období vysokých výkyvů. Nejméně obyvatel mělo město v roce 2009, nevíce je zaznamenáno v roce 2014, kdy došlo ke zvýšení oproti roku 2009 o necelá 3 %. Průměrný počet obyvatel za sledované období je 5.713. Ovšem navýšení počtu obyvatel neznamená hospodářský růst pro město. V posledních letech došlo k migraci obyvatel zejména mezi obcemi výběžku. Nově přistěhovavší občané nepracují a jejich přítomnost znamená pro město další finanční zátěž (nutné personální posílení sociálních pracovníků, strážníků městské policie, nově vytvořená místa asistentů prevence kriminality). Tabulka 11 pospisuje i vývoj celkových příjmů města, počet obyvatel města a celkové příjmy města na jednoho obyvatele. Nejvyšší celkový příjem na jednoho obyvatele byl v roce 2010 (23 316, 25 Kč), nejnižší naopak v roce 2012 (16 599,90 Kč). Výkyvy v příjmech na jednoho obyvatele jsou dány strukturou celkových příjmů, jejichž největší část je tvořena daňovými příjmy a přijatými dotacemi. Prognóza těchto položek je značně nejistá a je odvozena od mnoha faktorů (např. změny legislativy, hospodářský cyklus, programová období EU atp.).

4.6 Analýza daňových příjmů

Graf 2: Vývoj daňových příjmů města v letech 2004 - 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daňové příjmy jsou nejvýznamnější položkou příjmové strany rozpočtu. V roce 2008 byl zaznamenán nárůst daňových příjmů města. Důvodem tohoto nárůstu byla novelizace zákona o rozpočtovém určení daní, která nově zohledňuje do výpočtu sdílených daní i plochu správního území obce, nejen prostý počet obyvatel a velikostní kategorii obce. Patří sem zejména výnosy ze sdílených a svěřených daní dle RUD (rozpočtového určení daní) a poplatky:

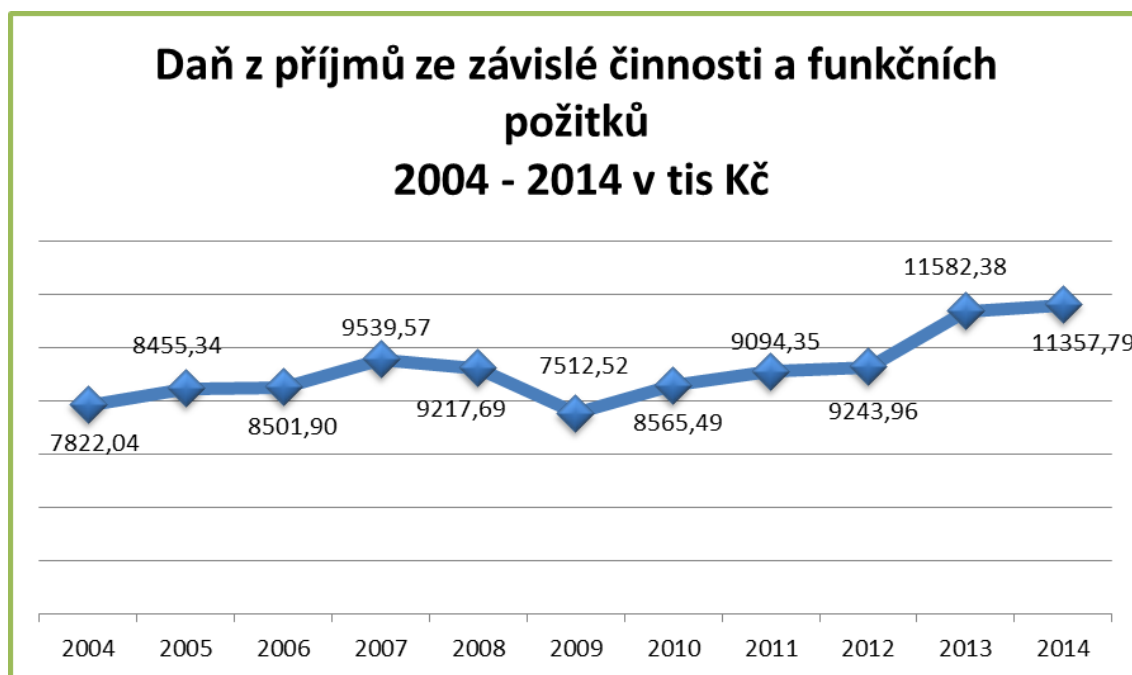
- Daň z příjmů FO ze závislé činnosti
- Daň z příjmů OSVČ
- Daň z příjmů právnických osob
- Poplatek za uložení odpadu
- Poplatek za likvidaci komunálního odpadu
- Poplatek za výherní automaty
- Správní poplatky
- Daň z nemovitostí
- Poplatek ze psů

Zákon o rozpočtovém určení daní č. 243/2000 Sb., určuje procentuální podíl, kterým se jednotlivé obce podílejí na celostátním výnosu ze sdílených daní, tzn. daní z příjmů a daně z přidané hodnoty. Dle Pekové (2011) se jedná o kritéria:

- součet poměru celkové katastrální výměry území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí v procentech a násobený koeficientem
- součet poměru obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí v procentech a násobený koeficientem
- součet poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem
- poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů a násobeného koeficientem

Koeficienty a násobky postupných přechodů jsou uvedeny v příloze č. 2 k zákonu o rozpočtovém určení daní.

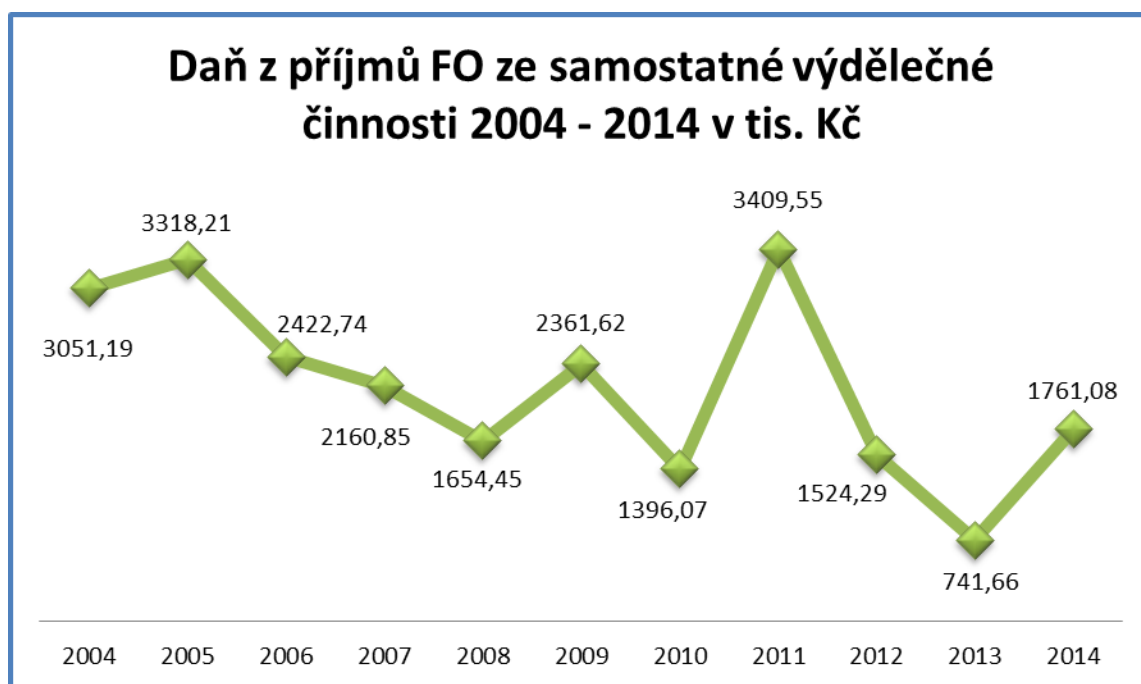
4.6.1 Daň z příjmů fyzických osob

Graf 3: Vývoj daňových příjmů z daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků je daní, která je přímo závislá na zaměstnanosti a regulaci minimální mzdy vládou. Z grafu 4 je patrné, že i výnos z této daně je proměnlivý v závislosti na výkyvech ekonomiky, o čemž svědčí propad daňových příjmů daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v roce 2009, který byl důsledkem světové finanční krize. V dalších letech i přes intervence státu formou navyšování minimální mzdy (v roce 2004 byla minimální mzda 6 700 Kč, v roce 2013 a 2014 již 8 500 Kč), nedochází vlivem pokračující neutěšené situací globální a zejména evropské ekonomiky k výraznějšímu oživení. Ekonomika se vrátila k růstu až v roce 2014.

Graf 4: Vývoj daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti 2004 - 2014, v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti je daní, kterou odvádějí osoby (podnikatelé), podnikající svým jménem a na vlastní zodpovědnost. Jedná se převážně o živnostníky, kteří podnikají na území města. Zde je patrný vliv světové finanční krize ještě výrazněji, než u ostatních daňových příjmů. Klesající trend je patrný již od roku 2004 s malým výkyvem v letech 2009 a 2011. Pokles již od začátku

sledovaného období je navázán na útlum textilního průmyslu ve městě, který jednak zaměstnávali i podnikající fyzické osoby, ale znamenal i pokles kupní síly obyvatelstva. Rok 2011 znamenal nárůst daňových výnosů daně z příjmů fyzických osob a hodnota daňového příjmu z této daně je nejvyšší za sledované období. Tento nárůst je spojen s likvidací škod po povodních v roce 2010.

Tabulka 12: Vývoj daně z příjmů fyzických osob 2004 - 2014 (Kč, %)

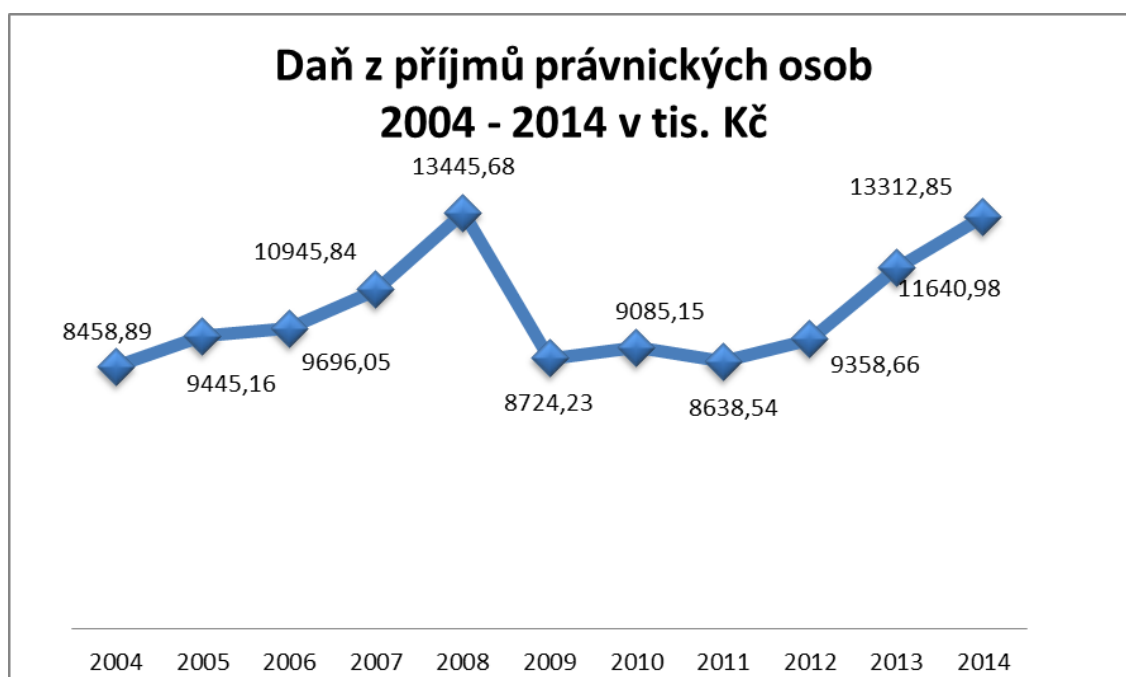
Rok	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)
2004	7 822 040,00	6,46	3 051 190,00	2,52
2005	8 455 338,00	7,47	3 318 211,00	2,93
2006	8 501 903,00	6,72	2 422 736,00	1,91
2007	9 539 566,00	9,32	2 160 850,00	2,11
2008	9 217 693,00	9,23	1 654 446,00	1,66
2009	7 512 523,00	7,62	2 361 616,00	2,40
2010	8 565 491,00	6,47	1 396 065,00	1,06
2011	9 094 347,00	7,28	3 409 554,00	2,73
2012	9 243 962,00	9,84	1 524 285,00	1,62
2013	11 357 788,00	10,76	1 947 078,00	1,85
2014	11 582 377,00	9,67	1 761 080,00	1,03

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

V tabulce č. 10 je uveden přehled daňových příjmů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (zaměstnanci) a daňové příjmy daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (podnikající). Jak uvádí i Peková ve svých publikacích, přímé daně podléhají větším výkyvům než daně nepřímé. Tyto výkyvy jsou způsobeny hospodářským cyklem národního hospodářství. Stejně jako tomu bylo u celkových příjmů města i zde je vidět, že příjmy z daní z příjmů fyzických osob mají kolísavý charakter. Tento trend je dán i změnami rozpočtového určení daní, které bylo v průběhu sledovaného období dvakrát novelizováno. Poprvé v roce 2008

a podruhé v roce 2013. První novelizace neměla na daňové příjmy města výrazný vliv, druhá novelizace se jeví pro město výhodnější. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (DPFO ZČ) byla ve sledovaném období nejvyšší v roce 2013, kdy dosáhla výše 11 357 788,00 Kč, což bylo 10,76 % celkových příjmů města. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (DPFO SČ) byla nejvyšší v roce 2005, kdy příjem z této daně byl 3 318 211,00 Kč a tvořil 2,93 % celkových příjmů města. V roce 2014 došlo u DPFO ZČ k nárůstu o 24 589 Kč, ovšem v porovnání s celkovými příjmy poklesl daňový výnos této daně oproti roku 2013 o více než 1 %.

4.6.2 Daň z příjmů právnických osob

Graf 5: Vývoj daňových příjmů z daně z příjmů právnických osob 2004 - 2014, v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Z grafu 6 je zřejmé, že daňové příjmy získané z daně z příjmů právnických osob věrně kopírují hospodářský cyklus. Do roku 2008 dochází k mírnému nárůstu příjmů z této daně, v roce 2009 dochází k propadu ekonomické aktivity vlivem světové finanční krize. Oživení ekonomiky v následujících letech brání zejména neutěšená situace evropské ekonomiky a nastupující dluhová krize v eurozóně. Tyto faktory vedly k dalšímu zpomalení i české ekonomiky a zpomalení ekonomického růstu v letech

2011 - 2013. Ekonomika se vrátila k opětovnému růstu až v roce 2014, kdy ČNB (Česká národní banka) oslabila kurz české koruny.

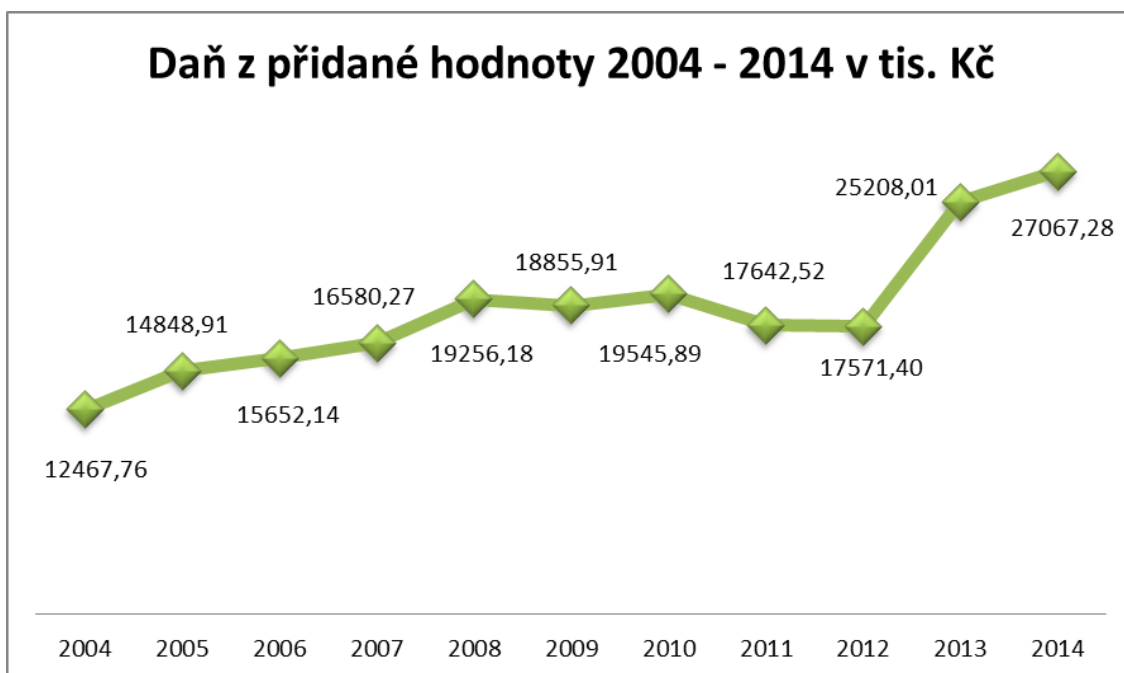
Tabulka 13: Vývoj daňových příjmů u daně z příjmů právnických osob 2004 - 2014 (Kč, %)

Rok	Daň z příjmů právnických osob (Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)
2004	8 458 890,00	6,99
2005	9 445 160,00	8,34
2006	9 696 050,00	7,66
2007	10 945 844,00	10,69
2008	13 445 682,00	13,47
2009	8 724 232,00	8,85
2010	9 085 151,00	6,87
2011	8 638 543,00	6,92
2012	9 358 659,00	9,97
2013	11 640 976,00	11,03
2014	13 312 847,00	11,12

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daňové příjmy z daně z příjmů právnických osob (DPPO) měly ve sledovaném období opět velice kolísavý charakter. Od roku 2004 do roku 2008 byl evidován rostoucí trend tohoto typu daně, jak je zřejmé z tabulky č. 12. V roce 2008 dosáhly příjmy u daně z příjmů právnických osob svého vrcholu a to 13 445 682,00 Kč a (nárůst oproti předchozímu roku o 2 499 838,00 Kč) a tvořily 13,47 % celkových příjmů města. V roce následoval strmý pokles (ponížení oproti roku 2008 o 4 721 750,00 Kč) a příjem z této daně znamenal jen 8,85 % celkových příjmů. V následujících dvou letech vlivem hospodářské krize došlo ještě k dalšímu propadu příjmů z daně z příjmů právnických osob, který vyvrcholil v roce 2010, kdy příjmy z této daně znamenaly jen 6,87 % příjmů města a výrazný posun nenastal ani v roce 2011, kdy to bylo jen 6,92 %. V roce 2012 dochází jen k mírnému navyšování příjmů na hodnotu 9,97 % celkových příjmů (9 358 659,00 Kč) a následně v roce 2013 skokově na výši 11,03 % celkových příjmů, tj. 11 640 976,00 Kč. V roce 2014 se příjmy DPPO opět vrátily k růstu a téměř dosáhly na hodnoty roku 2008.

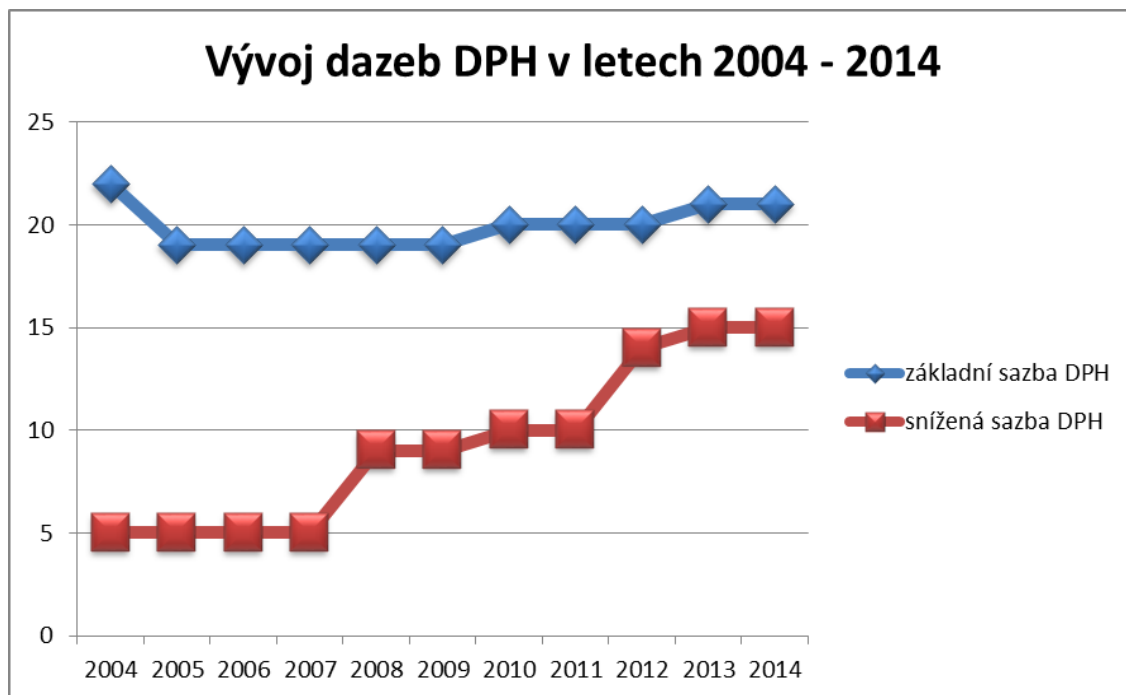
4.6.3 Daň z přidané hodnoty

Graf 6: Vývoj daňových příjmů u daně z přidané hodnoty 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daňové příjmy plynoucí z daně z přidané hodnoty (DPH) tvoří nevýznamnější položku daňových příjmů města. Z grafu 7 vyplývá, že daňové příjmy plynoucí z daně z přidané hodnoty mají mírně vzestupnou tendenci. Mírný propad v příjmech je v letech 2010 a 2011 způsoben světovou finanční krizí i vývojem sazeb daně z přidané hodnoty (zvyšování sazeb DPH nepřineslo očekávané příjmy so státní pokladny).

Graf 7: Vývoj sazeb DPH 2004 - 2014 v %

Zdroj: vlastní zpracování dat MF z oficiálních stránek ministerstva

Graf 8 popisuje skutečnost, že sazby DPH prošly ve sledovaném období velkým vývojem. Hlavně u snížené sazby daně z přidané hodnoty došlo mezi lety 2004 a 2014 k navýšení u 5 % na 15 % (v roce 2008 a 2009 byla snížená sazba ve výši 9 %, v roce 2010 až 2011 se zvýšila na 10 %, v roce 2012 činila již 14 % a od roku 2013 je snížená sazba DPH 15 %). Základní sazba daně z přidané hodnoty nejdříve v letech 2004 až 2007 klesla z 22 % na 19 %. V roce 2010 až 2012 byla navýšena na 20 % a od roku 2013 činí 21 %.

Tabulka 14: Vývoj daňových příjmů u daně z přidané hodnoty 2004 - 2014 (Kč, %)

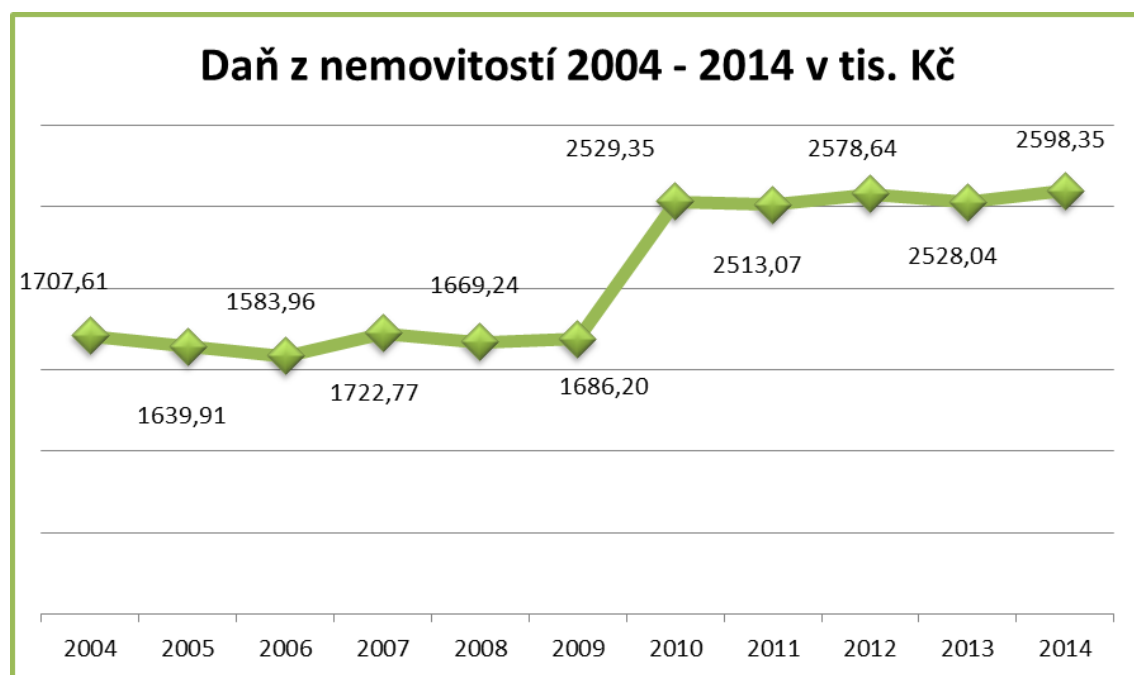
Rok	Daň z přidané hodnoty (Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)
2004	12 467 760,00	10,30
2005	14 848 913,00	13,12
2006	15 652 143,00	12,36
2007	16 580 267,00	16,19
2008	19 256 181,00	19,28
2009	18 855 911,00	19,13
2010	19 545 890,00	14,77
2011	17 642 517,00	14,13
2012	17 571 395,00	18,72
2013	25 208 006,00	23,88
2014	27 067 275,00	22,60

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daň z přidané hodnoty (DPH) tvoří nevýznamnější složku daňových příjmů vůbec. Daňový výnos daně z přijaté hodnoty má, jak už bylo dříve uvedeno kolísavý charakter. Toto kolísání není natolik výrazné jako u daně z příjmů právnických osob, ale i zde je zřejmé, že v roce 2006, 2010 a 2011 došlo k poklesu výnosu této daně, jenž byl způsoben celosvětovou hospodářskou krizí. Nejnižší výnos je zaznamenán hned v roce 2004, kdy výnos DPH činil jen 10,30 % celkových příjmů města (12 467 760,00 Kč). Naopak nejvyšší výnos, 23,88 % byl v roce 2013 (25 208 006,00), kdy došlo k nárůstu oproti roku 2004 o více než 100 %. Rok 2013 byl přelomovým rokem v oblasti sdílených daní, protože vešla v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který nejen zvedl váhu kritéria prostého počtu obyvatel o 7 % (z 3 % na 10 %), ale tato novela zapojila do výpočtu nové kritérium a to počet dětí v mateřských školách a počet žáků v základních školách zřizovaných obcí ve výši 7 %. Naopak došlo k poklesu kritéria váhy postupných přechodů z 94 % na 80 %. Vlivem této novely byla uveřejněna predikce navýšení daňových příjmů pro město Šluknov, zveřejněná MF, odborem 12, nárůst daňových příjmů ve výši 31 %, tzn. 131 %

daňových příjmů roku 2012. Daňová výtěžnost opět prokázala, že je pojmem obtížně předvídatelným a celkový nárůst daňových příjmů v roce 2013 byl vyšší oproti roku 2012 jen o 15 %. V roce 2014 byl zaznamenán nárůst výnosu DPH o 1 859 269 Kč, příjem z DPH tvořil v tomto roce 22,6 % celkových příjmů města.

4.6.4 Daň z nemovitostí

Graf 8: Vývoj daňových příjmů u daně z nemovitostí 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Daň z nemovitostí patří mezi tzv. svěřené daně, tzn., že celý výnos této daně je finančním úřadem převeden na účet obce, v jejímž katastrálním území se nachází nemovitost, za kterou byla daň odvedena. Je také jedinou daní, kde může zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou ovlivnit její výši. Jak je uvedeno v zákoně č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, v §11, odstavec 3 a) základní sazba daně se u zastavěné plochy se násobí koeficientem, dle velikosti obce.

V §11 odstavec 3 b) je uvedeno, že obec může obecně závaznou vyhláškou zvýšit zde koeficient pro výpočet základní sazby daně o jednu kategorii, případně o jednu až tři kategorie snížit. Město Šluknov používá základní koeficient pro obce nad 1 000 obyvatel a do 6 000 obyvatel, a to 1,4. Pokud by se zastupitelstvo rozhodlo vylepšit

daňovou výtěžnost této daně, mohlo by místní koeficient navýšit na 1,6 (o 14 %) a u staveb sloužících k rekreaci, garáží či staveb k podnikání může být obecně závaznou vyhláškou stanoven koeficient 1,5.

Tabulka 15: Vývoj příjmů u daně z nemovitostí 2004 - 2014 (Kč, %)

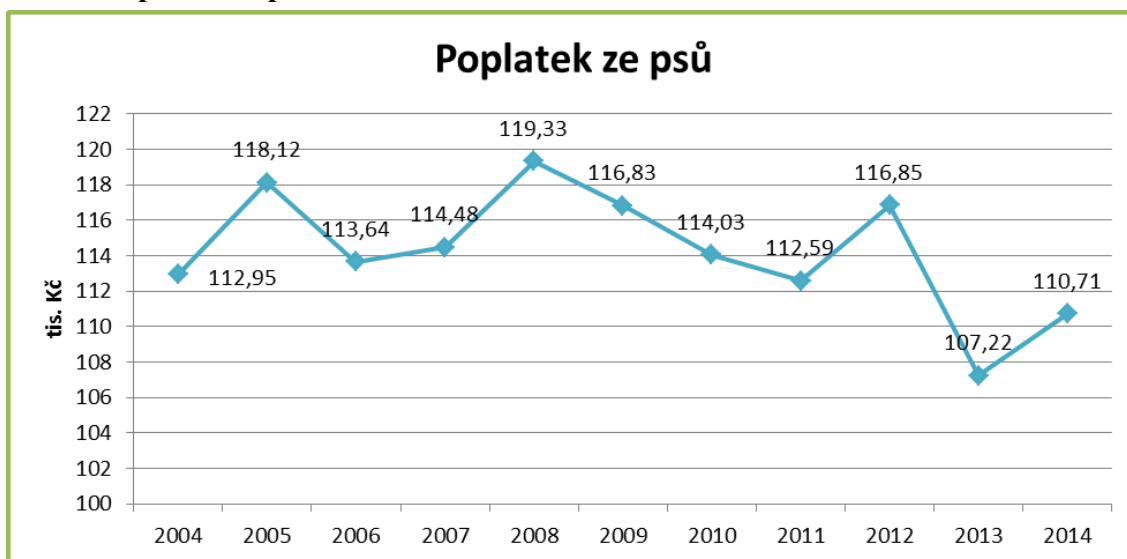
Rok	Daň z nemovitostí (Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)
2004	1 707 610,00	1,41
2005	1 639 909,00	1,45
2006	1 583 963,00	1,25
2007	1 722 765,00	1,68
2008	1 669 239,00	1,67
2009	1 686 200,00	1,71
2010	2 529 348,00	1,91
2011	2 513 066,00	2,01
2012	2 578 638,00	2,75
2013	2 528 044,00	2,40
2014	2 598 353,00	2,17

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Vývoj daňových příjmů u daně z nemovitostí tvoří nepříliš významnou položku celkových příjmů. Do roku 2010 nedosahoval ani 2 % celkových příjmů města. Novelizací zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí, účinnou 01. 01. 2010, která byla součástí zákona č. 362/2009 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010, došlo k navýšení sazeb u daně z pozemků i u daně ze staveb o 100 %. Toto navýšení znamenalo zvýšení daňových příjmů až na 2,75 % celkových příjmů v roce 2012 (2.528.044 Kč), naopak nejnižší výnos z této svěřené daně byl zaznamenán v roce 2006, kdy příjmy daně z nemovitostí tvořily pouhých 1,25 % celkových příjmů (1 583 963 Kč). Propad daně z nemovitostí v roce 2006 byl způsoben uzavřením velkého textilního podniku ve městě (Bekon, a. s. Šluknov), jehož roční daňová povinnost u daně z nemovitostí činila bezmála 80 tis. Kč. Podnik ukončil svou výrobní

činnost konkurzem, který znamenal přechod vlastnických práv a výnos na dani z nemovitostí pro město Šluknov. Zároveň byla v tomto roce dokončena nová výrobní hala firmy Plaston, s. r. o., což byl pozitivní stimul nejen pro výnos daně z nemovitostí, ale i výnosy sdílených daní. V posledních pěti letech znamená daň z nemovitostí stabilní výnos do městské pokladny přibližně 2 500 tis. Kč ročně.

4.6.5 Poplatek ze psů

Graf 9: Vývoj příjmů za poplatky ze psů 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Poplatek ze psů je ve Šluknově upraven Obecně závaznou vyhláškou č. 4/2010, o místním poplatku ze psů. Jak je uvedeno v čl. 4 (OZV 4/2010), poplatková povinnost vzniká držiteli psa v den, kdy pes dovršil 3 měsíců a zaniká dnem, kdy přestala být fyzická nebo právnická osoba držitelem psa (např. úhynem psa, jeho ztrátou, darováním nebo prodejem). Sazba poplatku je rozdělena dle katastrálního území, kde držitel psa chová. Centrum města, katastrální území Šluknov, je zpoplatněno roční sazbou ve výši 500 Kč za prvního psa a za každého dalšího sazbou 750 Kč. Okrajové části katastrálního území Šluknov, jsou zpoplatněny roční sazbou 200 Kč za prvního psa a za každého dalšího psa téhož držitele 300 Kč. V katastrálních územích Nové Hrabčic, Rožany, Fukov, Královka, Království, Kunratice u Šluknova a Císařský je roční sazba poplatku ze psa 120 Kč za prvního psa a 180 Kč za každého dalšího psa téhož majitele. Výnos z tohoto poplatku má mizivý vliv na celkové daňové příjmy města. Nejvyšší vybraný poplatek ze psů byl v roce 2008 (119 330 Kč) a činil jen

0,01 % celkových daňových příjmů města. Naopak, vymáhání tohoto poplatku je velice obtížné. Držitelé psů, kteří za své miláčky poplatků nezaplatí, jsou většinou na dávkách hmotné nouze a není možné od nich poplatků vymáhat. Dalším nešvarem je dle vyjádření velitele Městské policie Šluknov fakt, že pokud najdou psa bez známky (vydává se při zaplacení poplatku), nikdo se k němu nehlásí.

K 31. 12. 2014 přihlášeno k evidenci 606 psů. Předpis poplatku za rok 2014 činil 110,71 tis. Kč, platby 105,55 Kč, nedoplatek 4,86 tis. Kč (4,6 %), tento nedoplatek je tvořen 29 poplatníky. Celkový nedoplatek k 31. 12. 2014 činí 26,41 Kč. Nedoplatky jsou vymáhány a je s nimi nakládáno v souladu se zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

4.6.6 Poplatek za uložení odpadu

Graf 10: Vývoj příjmů u poplatku za uložení odpadu 204 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Poplatek za uložení odpadu je stanoven zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů. V § 46 citovaného zákona je v § 46 - § 48 uvedeno, že za ukládání odpadu na skládku, je původce povinen zaplatit poplatek. Poplatek se skládá ze dvou

složek, základní složka se platí za uložení odpadu, riziková složka za nebezpečný odpad. Poplatek vybírá od původce odpadu provozovatel skládky, při ukládání odpadu. Základní složka odpadu je příjmem obce, na jejímž katastrálním území skládka leží. Město Šluknov má na svém katastrálním území v části Rožany rozsáhlou skládku odpadu. Skládka byla původně i s pozemky na kterých leží v majetku města. V polovině 90. let 20. století byla skládka prodána soukromé firmě, která platila městu poplatky za uložení odpadu dle objemu a složení tohoto odpadu. Většinou se jednalo o odpad smíšený komunální a odpad inertní (stavební materiály a sklo).

Tabulka 16: Vývoj podílu poplatku za uložení odpadu na celkových příjmech

Rok	Poplatek za uložení odpadu (tis. Kč)	Podíl na celkových příjmech (%)
2004	4 813,98	3,98
2005	6 696,2	5,92
2006	7 418,22	6,05
2007	11 949,03	11,67
2008	9 816,79	9,83
2009	12 520,38	12,70
2010	15 393,46	11,63
2011	11 223,86	8,99
2012	7 648,06	8,15
2013	5 613,42	5,32
2014	273,44	0,02

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2013

Daňové příjmy spojené s výběrem tohoto poplatku měly růstovou tendenci až do roku 2010. Tvořily významnou část příjmové strany rozpočtu města, kdy v roce 2007 znamenaly 11,67 % celkových příjmů do městské pokladny, v roce 2009 dokonce 12,7 % celkových příjmů města. Rok 2010 je poplatek za uložení odpadu nejvyšší v celém sledovaném období (15 393,46 tis. Kč), ovšem poměr k celkovým příjmům činil je 11,63 %. Skládka několikrát změnila provozovatele, zatím posledním byla firma

Marius Pedersen. Od roku 2011 je zaznamenán prudký pokles výnosů za uložení odpadu. V této době započal dlouhodobý spor mezi vedením města Šluknov a provozovatelem skládky o další podobě skládkování v Rožanech. Provozovatel skládky požadoval po městu finanční záruku ve výši 15 mil. Kč, údajně pro krytí nákladů spojených s odstraněním staré ekologické zátěže. Město ovšem nemůže z veřejných finančních zdrojů přispívat podnikateli na činnost, proto bylo zastupitelstvem rozhodnuto o nepřistoupení na podmínky společnosti Marius Pedersen. Provozovatel skládky v reakci na rozhodnutí zastupitelstva ukončil skládkování v lokalitě Rožany a od roku 2014 se zde vůbec neskládkuje komunální odpad, pouze zanedbatelné množství inertního odpadu. Městu tak vypadl značný příjem, který byl zapojen do financování výdajové části rozpočtu.

4.6.7 Poplatek za likvidaci komunálního odpadu

Graf 11: Vývoj příjmů z poplatku za likvidaci komunálního odpadu 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Šluknov obsahuje v daňových příjmech položku 1340, která dle Schneiderové (2014) znamená, že obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území. Město Šluknov má tento místní poplatek stanoven Obecně závaznou vyhláškou

č. 4/2012, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Sazba poplatku je stanovena na 480 Kč za rok na poplatníka. Úlevu ve výši 50 % mají studenti, kteří jsou ubytováni mimo území města a občané starší 70 let. Přílohou této vyhlášky je vyčíslení reálných nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za rok 2011, které činily 791 Kč na osobu. Je tedy zřejmé, že poplatníci platí jen 60,68 % výdajů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Poplatníci s 50 % úlevou platí jen 30,34 % reálných nákladů. Občané katastrálního území Rožany byli do roku 2015 osvobozeni od úhrady místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů z důvodu umístění skládky v jejich blízkosti a s tím spojenými možnými nepříjemnostmi (zápach a hmyz v letních měsících, zvýšený dopravní provoz v okolí skládky).

4.6.8 Poplatek za užívání veřejného prostranství

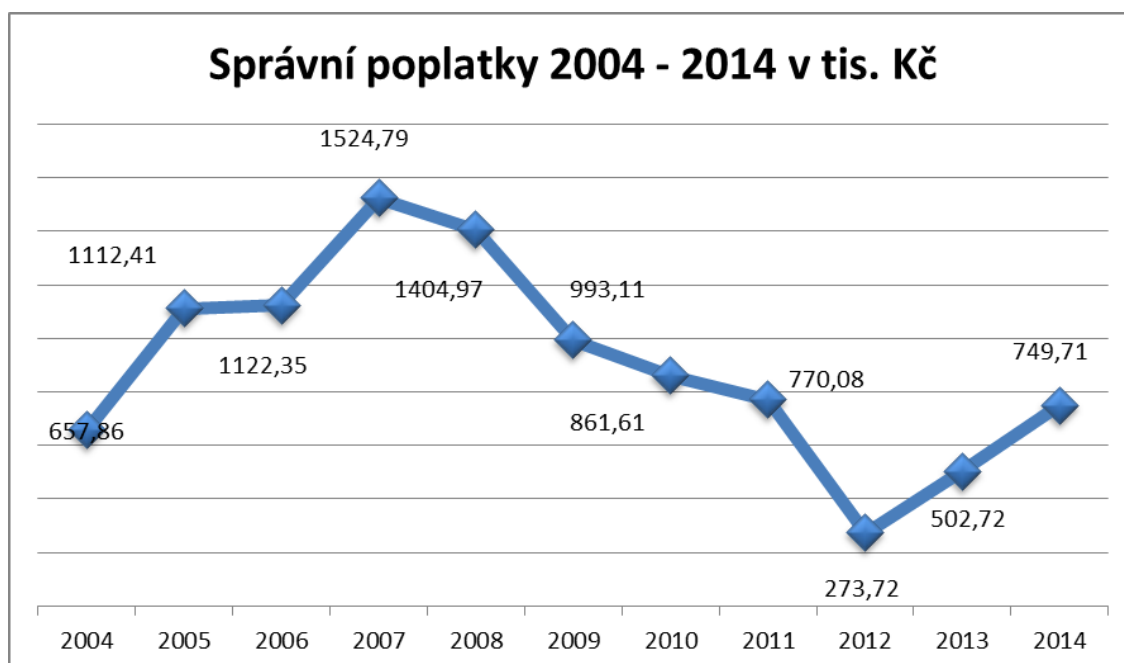
Graf 12: Vývoj příjmů z poplatků za užívání veřejného prostranství v tis. Kč

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2013

Poplatek za užívání veřejného prostranství má město Šluknov ošetřeno Obecně závaznou vyhláškou č. 5/2012, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství (např. provádění

výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění reklamních nebo stavebních zařízení, cirkusů, lunaparků, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní či reklamní akce). Výnos z poplatku z užívání veřejného prostranství je nahodilým příjmem, který svým objemem nemá výraznější vliv na příjmy města. V roce 2012 došlo ke skokovému nárůstu tohoto poplatku o 551 % vlivem dlouhodobých záborů při opravách koryt potoků Povodí Ohře), které byly poničeny povodněmi v roce 2010. Částečně také vydáním nové obecně závazné vyhlášky, která znamenala přesnější zaměření ploch veřejného prostranství, zvýšení poplatků a větší efektivitu v kontrolách záborů. V roce 2014 výnos z poplatku klesl o 47 % na 123 669 Kč.

4.6.9 Správní poplatky

Graf 13: Vývoj příjmů za vybrané správní poplatky 2004 - 2014

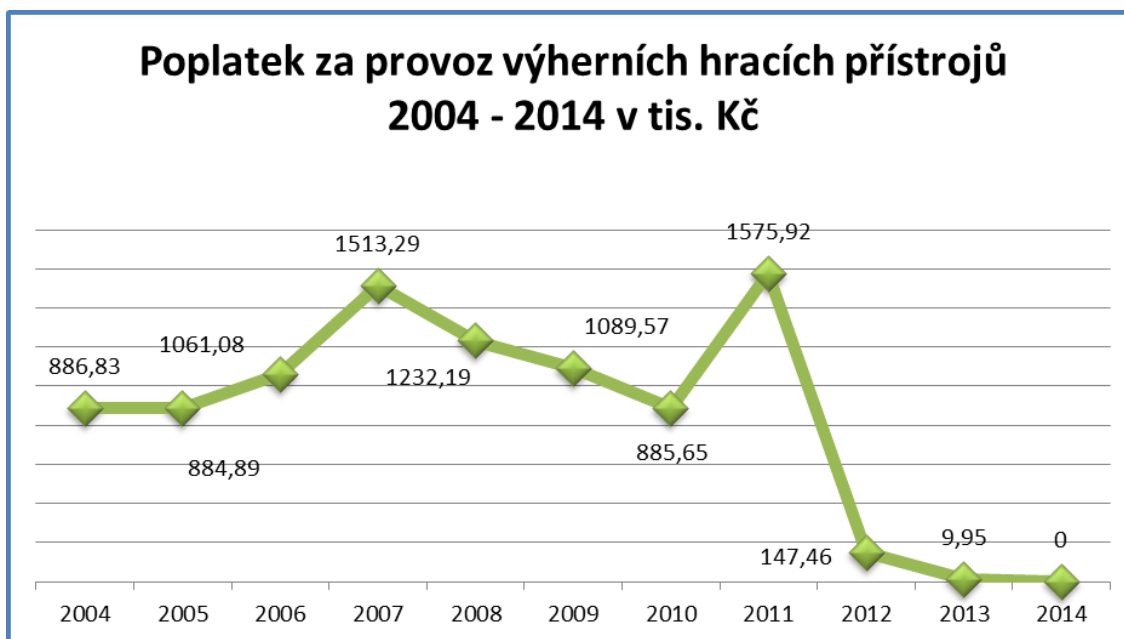
Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12., za období 2004 - 2014

Ve smyslu zákona č. 634/2004, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů inkasují správní úřady poplatky za úkony podléhající zpoplatnění při výkonu statní správy a při výkonu dalších činností správního úřadu. Město Šluknov vybírá správní poplatky na Odboru vnitřní správy (matrika, evidence obyvatel), Odboru stavební úřad,

Odboru rozvoje a životního prostředí a na Odboru ekonomickém, kde zásadní význam má poplatek za poskytnutí povolení k provozování hracích přístrojů. Největší objem vybraných správních poplatků má Odbor stavební úřad, který je pověřen výkonem státní správy i pro ostatní obce a města Šluknovského výběžku (Velký Šenov, Vilémov, Lipová, Mikulášovice, Dolní Poustevna, Lobendava). Jak vyplývá z grafu č. 12, správní poplatky až do roku 2007 rostly. Tento trend byl dán výměnami cestovních pasů po desetileté platnosti i pořizováním pasů pro malé děti, kdy byla pozastavena možnost zapisování dětí do pasu rodičů. Výrazný nárůst správních poplatků v roce 2007 byl způsoben vytvořením státem garantované služby občanům pro komunikaci se státem zřízením asistovaného místa výkonu veřejné správy - Czech Pointu⁴. Se zavedením Czech Pointu souvisí zpoplatnění vydávání výstupů z informačního systému veřejné správy, tzn. výpis z katastru nemovitostí, výpis z živnostenského rejstříku, výpis z obchodního rejstříku, i rejstříku trestů. Maximální výše správní poplatky dosáhly v roce 2007, kdy daňový výnos správních poplatků dosáhl 1,49 % celkových příjmů. Již od roku 2008 nastává pozvolný pokles příjmů ze správních poplatků, který vyvrcholil v roce výši 0,29 % celkových příjmů. Tento výrazný pokles příjmů byl způsoben převedením agendy občanských průkazů a cestovních dokladů na obce s rozšířenou působností (Rumburk), zavedení Czech Pointu⁵ na pobočky České Pošty, s. p. Klesání výnosů ze správních poplatků se zastavilo na své spodní hranici v roce 2012 (273,72 tis. Kč). Od roku 2013 má výnos z výběru správních poplatků opět vzestupný charakter, který je způsoben jednak zvýšením poplatků na stavebním úřadě, vysokým

⁵ *Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál, je projektem, jehož cílem je zredukovat přílišnou byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa. V současnosti musí občan často navštívit několik úřadů k vyřízení jednoho problému. Czech POINT slouží jako asistované místo výkonu veřejné správy, umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data ne občan“. Cílem projektu Czech POINT je vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho univerzálního místa, kde je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jde tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občany.*

nárůstem svatebních obřadů na zámku, ale i zrušením služby Czech POINT na šluknovské poště (z personálních důvodů).

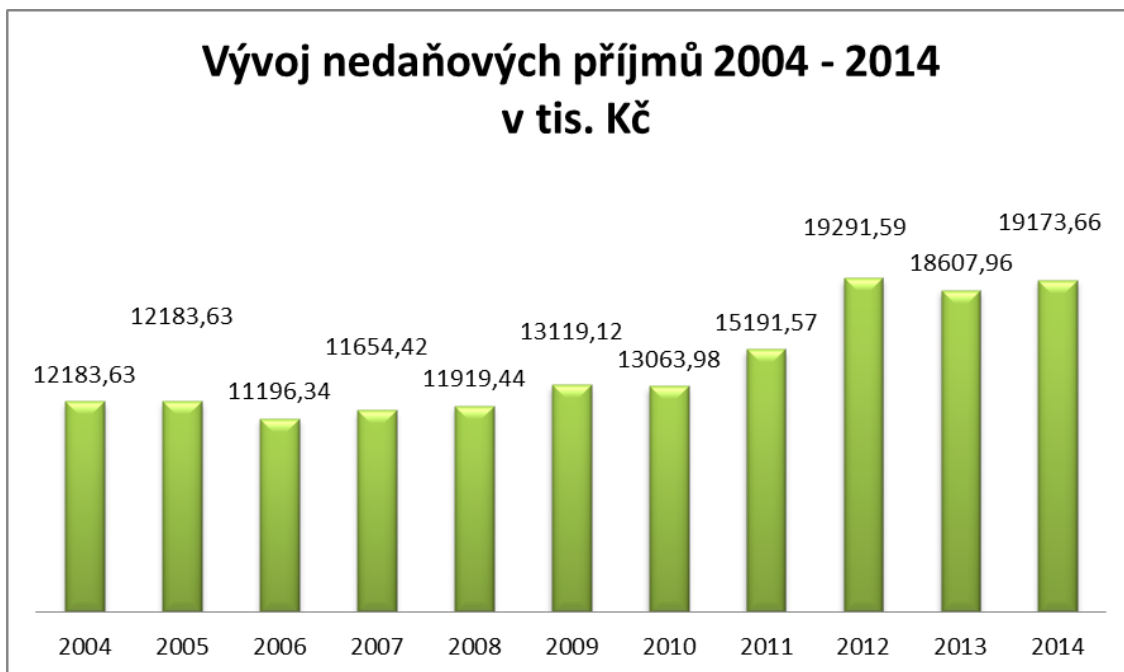

Graf 14: Vývoj příjmů z poplatků za provoz výherních hracích přístrojů 2004 - 2014

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2014

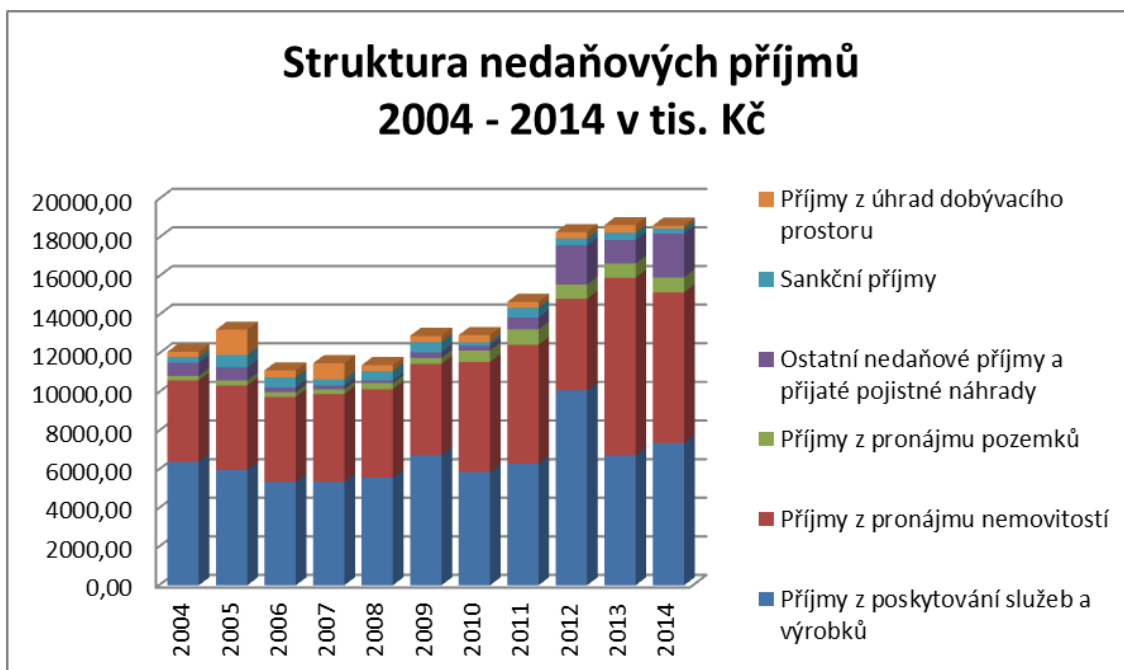
Nejvýrazněji se projevila změna ve způsobu vybírání inkasa správních poplatků za povolení provozu hracích přístrojů, kdy zastupitelstvo rozhodlo v roce 2012, obecně závaznou vyhláškou č. 1/2012 o zrušení obecně závazné vyhlášky č. 1/2010, o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. Zároveň obecně závaznou vyhláškou č. 2/2012 výrazně zredukovalo provoz výherních přístrojů ve městě. Vývoj poplatku za provoz výherních hracích přístrojů je znázorněn v grafu č. 15. Novelou zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, byl tento místní poplatek zrušen. Nově byl zaveden odvod za výherní hrací přístroj, který se řídí daňovým řádem a skládá se z pevné částky za provozovaný výherní hrací přístroj a sazby vynásobené dílčím základem odvodu za výherní hrací přístroj (částka, o kterou úhrn vsazených částek převyšuje úhrn vyplacených výher). Zavedení odvodu za výherní hrací přístroj znamenalo vylepšení příjmů města. V roce 2012 o 4 299,54 tis Kč, v roce 2013 o 3 265, 19 tis. Kč a v roce 2014 o 5 252,53 tis. Kč.

4.7 Nedaňové příjmy

Graf 15: Vývoj nedaňových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů uvedených v závěrečných účtech 2004 - 2014 a na www.rozpocetobce.cz

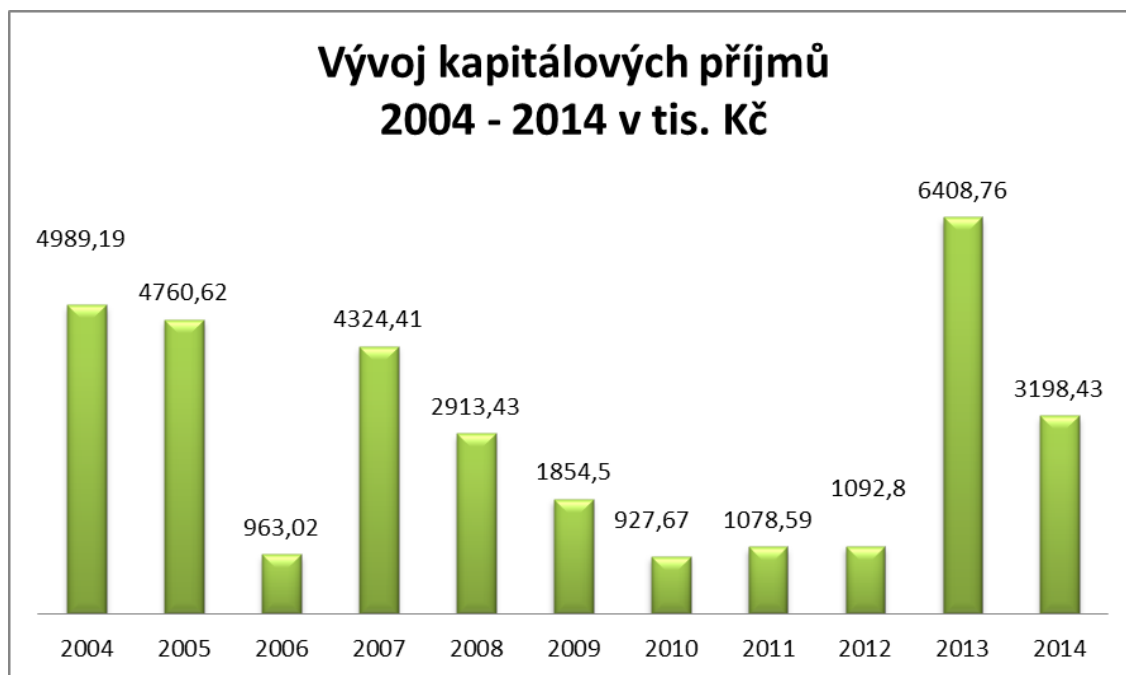

Graf 16: Struktura nedaňových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů uvedených v závěrečných účtech 2004 - 2014 a na www.rozpocetobce.cz

Příjmy z vlastní činnosti a příjmy z pronájmu nemovitostí tvoří největší část nedaňových příjmů. Obecní nájemní sektor vznikl po roce 1991 převodem tzv. státních bytů do vlastnictví obcí (Peková, Pilný, Jetmar, 2008). Město Šluknov má ve svém majetku více než 200 bytových jednotek, včetně 62 bytových jednotek ve dvou domech s byty zvláštního určení (pro seniory, popř. osoby pobírající příspěvek na péči alespoň 1. stupně). Nedaňové příjmy byly v letech 2004 - 2011 stabilní, pouze s drobnými výkyvy. Nárůst příjmů z vlastní činnosti nastal v roce 2012 vlivem nárůstu cen energií (bylo nově obsazeno 24 bytových jednotek s byty zvláštního určení a prognóza spotřeby energií byla vyšší než skutečnost, vratky však byly započítány až v následujícím roce). Rok 2013 znamenal nárůst příjmu z pronájmu nemovitostí, protože se podařilo zkolaudovat 24 bytových jednotek nového domu s byty zvláštního určení. S nájemním bydlením je spjat i druhý nejvyšší nedaňový příjem, a to příjmy z poskytování služeb a výrobků. Zde se účtují úhrady za služby spojené s užíváním nemovitostí (teplo, energie). Zajímavé jsou i příjmy z úhrad dobývacího prostoru, které jsou čtvrtletně převáděny na účet města z Obvodního báňského úřadu kraje Ústeckého. Firma těžící nerosty na katastrálním území obce, je dle zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, povinna zaplatit na účet příslušného obvodního báňského úřadu roční úhradu z dobývacího prostoru za každý i započatý hektar plochy dobývacího prostoru ve vymezení na povrchu. Výši úhrady z dobývacího prostoru v rozmezí 100 Kč až 1 000 Kč na hektar, odstupňovanou s přihlédnutím ke stupni ochrany životního prostředí dotčeného území, charakteru činnosti prováděné v dobývacím prostoru a jejímu dopadu na životní prostředí, stanoví vláda nařízením. Tuto úhradu převede obvodní báňský úřad obci, na jejímž území se dobývací prostor nachází. Na katastrálním území města Šluknov, se nachází 2 povrchové lomy, kde se těží čedič (Rožany a kopec Partyzán Císařský), proto je jedním z příjmů města příjem z úhrad dobývacího prostoru.

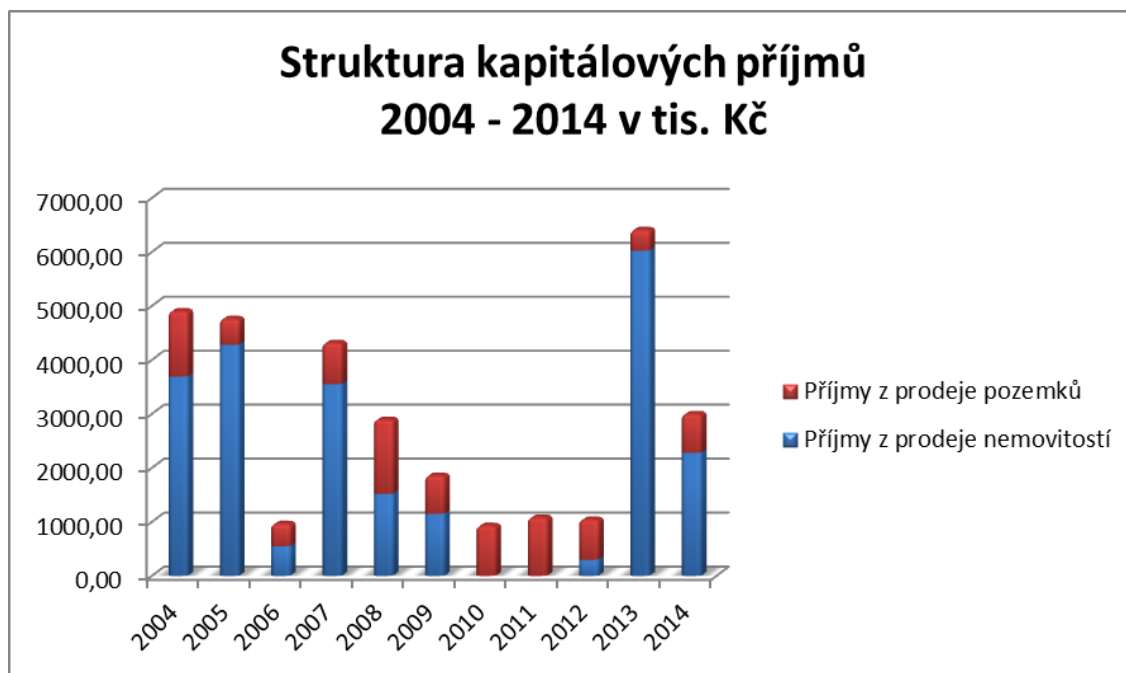
4.8 Kapitálové příjmy

Graf 17: Vývoj kapitálových příjmů 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů 2004 - 2014 a údajů uvedených na .rozpocetobce.cz.

Kapitálové příjmy města tvoří příjmy z prodeje nemovitostí a příjmy z prodeje pozemků. Vzhledem ke geografickému umístění měst Šluknov, problematickému složení obyvatelstva i vysoké nezaměstnanosti, nejsou ceny nemovitostí příliš vysoké. K odprodeji nemovitého majetku dochází průběžně, odprodávány jsou pozemky pro zřízení zahrádek či výstavbu rodinných domů. Nemovitosti (domy) jsou odprodávány hlavně vlivem zanedbané údržby v minulých letech a s tím spojeným havarijním stavem některých budov. Město má zpracovanou analýzu rentability bytových domů, podle které se zastupitelstvo města rozhoduje nerentabilní majetek odprodat. Dlouhodobým záměrem zastupitelstva města je, ponechat si pouze nemovitosti, které znamenají ekonomický přínos pro rozpočet města a je schopno jej efektivně spravovat s přihlédnutím k pravidlům dobrého hospodáře.

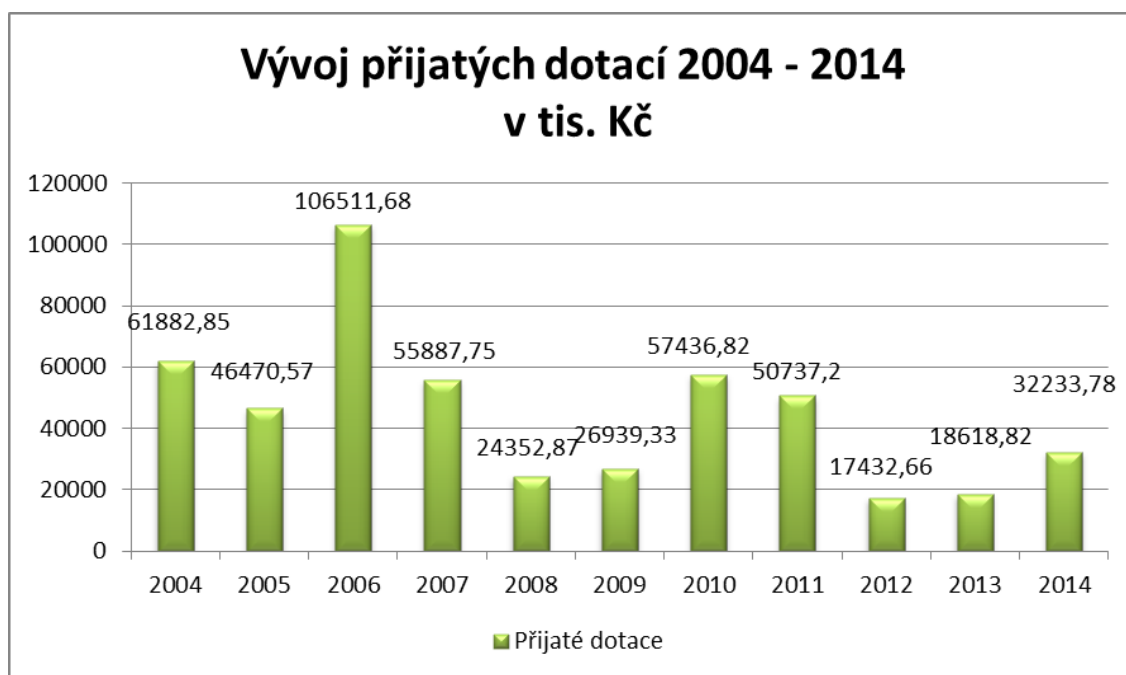
Graf 18: Kapitálové příjmy 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů uvedených v závěrečných účtech 2004 - 2014 a na rozpocetobce.cz

Ve sledovaném období tvořily příjmy z prodeje nemovitostí 72 % celkových kapitálových příjmů, příjmy z prodeje pozemků zbývajících 28 %. Nejnižší kapitálové příjmy jsou zaznamenány v roce 2010 a 2011. Tento fakt má přímou vazbu na personální změny ve vedení města. V roce 2010 proběhly komunální volby, které znamenaly po dvanácti letech změnu na postu starosty. Staré zastupitelstvo ve volebním roce již nerozhodovalo o prodeji nemovitého majetku.

Nové zastupitelstvo, které získalo své mandáty v komunálních volbách, se nejdříve muselo seznámit s hospodařením města, stavem financí, majetku atp. Po vypracování již uvedené analýzy rentability bytových domů přistoupilo k prodeji 7 bytových domů, které byly buď v havarijním stavu naprosto nevyhovujícím technickým a hygienickým normám (holobyty, jejichž obyvatelé byly dlouhodobými nepláči nájemného) nebo byl nízký počet bytových jednotek. V roce 2013 tak dosáhly kapitálové příjmy nejvyšší hodnoty za sledované období 2004 - 2014, a to 6 408,76 tis. Kč, kapitálové příjmy činily v roce 2013 více než 6 % celkových příjmů města Šluknov. Rok 2014 znamenal pokles kapitálových příjmů o 47 % na 3 198,43 tis. Kč (2,67 % celkových příjmů města pro rok 2014).

4.9 Přijaté dotace

Graf 19: Vývoj přijatých dotací 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období let 2004 - 2014 a za použití údajů uvedených na www.rozpocetobce.cz.

Jak je patrné z grafu 21, město se po celé sledované období snažilo o získání financí z dotačních titulů. Ačkoli se může zdát, že na počátku sledovaného období bylo v získávání dotací úspěšnější, dochází zde ke značnému zkreslení údajů, které je způsobené transfery dávek hmotné nouze a státní sociální podpory prostřednictvím městského rozpočtu. Tato praxe byla uskutečňována až do roku 2011, kdy došlo k přesunu agendy dávek na úřady práce.

Tabulka 17: Přijaté dotace v letech 2004 - 2014 v přepočtu na 1 obyvatele v tis. Kč

Rok	Přijaté dotace (v tis. Kč)	Počet obyvatel (osoba)	Podíl přijatých dotací na 1 obyvatele (v tis. Kč)
2004	61882,85	5764	10,74
2004	46470,57	5720	8,12
2006	64051,75	5725	11,89
2007	27649,77	5763	4,80
2008	24352,87	5733	4,25
2009	26939,33	5647	4,77
2010	57436,82	5675	10,12
2011	50737,20	5699	8,90
2012	17432,66	5655	3,08
2013	18618,82	5670	3,28
2014	32 007,21	5801	5,52

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Objem finančních prostředků získaných z dotací je ve sledovaném období značně kolísavý. Tato skutečnost je dána jednak změnou financování regionálního školství, dále změnou způsobu vyplácení sociálních dávek, ale také nedokonalým navazováním jednotlivých dotačních titulů z prostředků Evropské unie, kdy se nedaří čerpat finanční prostředky z důvodu nepřipravenosti jednotlivých výzev operačních programů v dostatečném časovém předstihu, čímž vzniká propad v letech, kdy začínají a končí programová období. Zásadním dokumentem při podávání žádostí o dotace je Strategický plán rozvoje města Šluknov⁶, jehož součástí je zásobník projektů (současný plán byl schvalován v září 2015 a je výhledem města do roku 2025).

⁶ *Strategický plán rozvoje města Šluknov (SPRM) je koncepčním rozvojovým dokumentem. Je hlavním nástrojem řízení města. Na základě dotazníkového šetření a ve spolupráci s odborníky, byly zformulovány hlavní představy o budoucnosti města spolu s činnostmi vedoucími k naplnění těchto představ. V dlouhodobém horizontu konkrétními kroky / projekty město směřuje k naplnění dlouhodobých vizí a cílů (SPRM Šluknov, 2015).*

Tabulka 18: Struktura přijatých dotací v roce 2004 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	41456,99
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	618,53
MŽP ČR	15091	Program péče o krajinu	40,50
MMR ČR	17117	Dotace k hypotečním úvěrům na byty	288,24
MZ ČR	29014	Příspěvek na obnovu porostů	40,45
MZ ČR	29015	Příspěvek na ekologické a šetrné technologie	9,80
MV ČR	33245	Czech Point	48,60
MŠMT ČR	33353	Přímé náklady na vzdělávání	18471,13
MŠMT ČR	33368	Neinvestiční dotace	10,96
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	660,00
MK ČR	34070	Kulturní aktivity	6,00
KÚ ÚK	98193	Volby Senát PS ČR	95,00
KÚ ÚK	98348	Volby do Zastupitelstva kraje	136,65
Celkem			61882,85

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Rok 2004 nebyl na získávání dotací nijak úspěšný, ačkoli výše přijatých dotací je druhá nejvyšší za sledované období, celých 67 % tvoří příjem na dávky hmotné nouze. Tato skutečnost není pro město vůbec pozitivní, odráží strukturu obyvatelstva a vysokou nezaměstnanost v regionu. Po odečtení dotace na dávky hmotné nouze, dotace na školství a na volby zbývá na skutečně získané dotace částka pouze 1 723,08 tis. Kč.

Tabulka 19: Struktura přijatých dotací v roce 2005 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	35850,00
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	912,69
MMR ČR	17117	Dotace k hypotečním úvěrům na bytovou výstavbu	288,24
MMR ČR	17720	Rekonstrukce Šluknovského zámku	3499,00
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	501,89
Phare 2003	95739	Autobusový terminál	1131,75
KÚ ÚK		Příspěvek na výkon státní správy	3188,00
KÚ ÚK	98348	Volby EP	16,00
KÚ ÚK		Příspěvek školství	853,00
MŽP ČR	90102	ČOV - rekonstrukce	500,00
Celkem			46740,57

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Hodnota přijatých dotací v roce 2005 poklesla oproti roku 2004 o necelých 25 %. Pokles není zapříčiněn běžnými dotacemi, ale došlo ke změně financování školství a dotace na platy již neprocházejí obecním rozpočtem, ale jsou krajskými úřady poskytovány přímo školám, na základě údajů ze školské matriky (počet žáků), vždy k 30. 09. předchozího školního roku. Dotace školám pokrývá potřebné finance na platy pedagogických i nepedagogických pracovníků (uklízečky, školník, kuchařka, účetní atp.) a na ostatní neinvestiční náklady (ONIV). Zřizovatel školy (město) pak poskytuje provozní příspěvek a provádí ve škole veškeré investice. V roce 2005 se podařilo získat nemalé finanční prostředky prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj programu č. 217110, Podpora regionálního rozvoje na rekonstrukci městské kulturní památky, Šluknovského zámku, který v roce 1986 kompletně vyhořel. V tomto roce se podařilo čerpat finanční prostředky i ze strukturálních fondů EU, prostřednictvím Centra pro regionální rozvoj z programu Ekonomická a sociální soudržnost na vybudování autobusového terminálu poblíž zámku. Nejvyšší položkou přijatých dotací v roce 2005 jsou opět finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu prostřednictvím města na výplatu sociálních dávek a dávek hmotné nouze (necelých 77 %).

Tabulka 20: Struktura přijatých dotací v roce 2006 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	38622,23
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	1149,46
MŽP ČR	15091	Program péče o krajinu	68,10
MMR ČR	17117	Dotace k hypotečním úvěrům na bytovou výstavbu	144,12
MMR ČR	17428	Phare 2003 II. část - neinvestiční.	35,89
MMR ČR	17720	Rekonstrukce Šluknovského zámku	4961,00
MMR ČR	17774	Phare 2003 II. část - investiční	2981,31
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	1400,00
Phare 2003	95739	Autobusový terminál - 2. část	1098,50
KÚUK		Příspěvek na výkon státní správy	3406,49
Vš. pokl. správa	98348	Obnova materiálně technické základny škol	8300,00
KÚ ÚK	98071	Volby do Parlamentu ČR	109,29
KÚ ÚK	98187	Volby do Parlamentu ČR a zastup. společné	95,00
Phare 2003	95378	Obnova kulturních památek	30,36
KÚ ÚK		Obnova kulturní památky - Šluknovského zámku	1650,00
Celkem			64051,75

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V roce 2006 došlo meziročně k 37% nárůstu přijatých dotací. Sociální dávky a dávky hmotné nouze opět vedou tabulku přijatých dotací (60 %), ale úspěšně pokračují projekty na rekonstrukci zámku i vybudování autobusového terminálu. Z Ministerstva kultury ČR (Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón - neinvestiční) se podařilo získat účelovou dotaci ze státního rozpočtu na restaurování maleb v přízemí zámku (1 340 tis. Kč), opravu střechy kulturního domu (40 tis. Kč) a instalaci mříží před vstup do niky kaple kalvárie, součást Křížové cesty (20 tis. Kč). Na základě smlouvy o poskytnutí neinvestiční dotace - Ústecký kraj k realizaci obnovy kulturní památky - zámku ve Šluknově na stavební úpravy při odstranění statických závad byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 1 650 tis. Kč (celková výše nákladů byla rozpočtována ve výši 3 107 tis. Kč, rozdíl byl pokryt z vlastních finančních zdrojů města). Ze Všeobecné pokladní správy byla základní škole prostřednictvím rozpočtu města poskytnuta dotace ve výši 8 300 tis. Kč

na zhotovení půdní vestavby 4. nadzemního podlaží v budově základní školy na Masarykově ulici.

Tabulka 21: Struktura přijatých dotací v roce 2007 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	Přijato
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	17439,74
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	796,44
MV ČR	14671	Reprodukce majetku jednotek požární ochrany	2000,00
MMR ČR	17774	Phare 2003 II. část - investiční	183,29
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	1265,00
MV ČR	98116	Czech Point	50,00
KÚ ÚK		Příspěvek na výkon státní správy	4024,24
MŠMT ČR		Příspěvek školství	878,00
MMR ČR	95739	Autobusový terminálu - doplatek, Phare	117,28
EU ROP SZ		Služby cestovního ruchu - mikroregion Sever	508,78
KÚ ÚK		Zdravotnická ambulance	387,00
Celkem			27649,77

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Rok 2007 znamenal velké změny ve výplatě sociálních dávek. Novelou zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře sice došlo k navýšení finančních prostředků na porodné a nárůst byl skokový i u rodičovského příspěvku, ovšem v celkovém hodnocení zaznamenal vlivem snížení hladiny koeficientů pro nárok na výplatu některých dávek (např. přídavek na dítě) a zároveň snížení hranic životního minima, ze kterého se nároky vypočítávají, úsporu ve výplatách sociálních dávek. Tato skutečnost měla samozřejmě vliv i na dotaci na dávky HN, kde je zaznamenán meziroční pokles o 45 %. Byl to také počáteční rok nového programového období (2007 - 2013), kdy bylo možné čerpat finanční prostředky z fondů EU, nové výzvy na jednotlivé operační programy teprve procházely legislativním procesem, ale podařilo se získat dotaci z Regionálního operačního programu Severozápad na zřízení stabilního pracoviště služeb cestovního ruchu pro mikroregion Sever - Informačního centra na Šluknovském zámku ve výši 508,78 tis. Kč. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo městu dotaci na dostavbu autobusového terminálu ve výši 183 tis. Kč a 117 tis. Kč na terénní úpravy v okolí terminálu. Další dotace byla z Ministerstva kultury v rámci programu regenerace památkových rezervací a městských památkových zón v celkové

výši 1 265 tis. Kč (na opravu zámku, Domu kultury, Křížové cesty a sloupu Nejsvětější trojice na náměstí). Ministerstvo vnitra ČR v rámci reprodukce požární techniky pro jednotky požární ochrany poskytlo dotaci na pořízení cisternové stříkačky ve výši 2 000 tis. Kč.

Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytla městu úvěr 8 000 tis. Kč na 10 let, pro spolufinancování v případě poskytnutí finančních prostředků z EHP a Norských fondů.

Tabulka 22: Struktura přijatých dotací v roce 2008 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	8952,48
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	629,48
MPSV ČR	13229	Aktivní politika zaměstnanosti – OP RLZ	682,63
MPSV ČR	13234	Aktivní politika zaměstnanosti – OP LLZ	781,34
MŽP ČR	15091	Program péče o krajinu	408,14
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	400,00
EHP/Norsko	95816	Finanční mechanismus EHP/Norska - IV - zámek	5159,07
Všeobecná pokladní správa	98116	Účelové neinvestiční dotace obcím	475,92
MV ČR	98193	Czech Point	135,00
KÚ ÚK		Příspěvek na výkon státní správy	4627,68
KÚ ÚK		Obnova kulturní památky Šluknovského zámku	1278,65
MŠMT ČR		Příspěvek školství	822,48
Celkem			24352,87

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V následujícím roce tzn. v roce 2008, se na sociálních dávkách a dávkách hmotné nouze plně projeví změny Zákona o státní sociální podpoře (přídavky na dítě se dokládají vždy k 30. 09. kalendářního roku, ale příjmy se započítávají rok zpět), proto změny ještě doznávaly dalším ponížením výplat nepojistných plnění z dávek státní sociální podpory. Rok 2008 byl úspěšný v získávání dotací na rekonstrukci Šluknovského zámku. Podařilo se získat finanční prostředky na dokončení rekonstrukce z EHP a Norských fondů ve výši 5 159,07 tis. Kč. Krajský úřad poskytlo na obnovu této kulturní památky dotaci ve výši 1 278,65 Kč. Úspěšné bylo město v dotacích na aktivní

politiku zaměstnanosti, kde byly využity dotační prostředky z fondů Evropské unie na vytvoření nových pracovních míst (2093, 45 tis. Kč). Jako v minulých letech se dařilo i čerpání dotací z Ministerstva kultury ČR na opravy sakrálních památek.

Tabulka 23: Struktura přijatých dotací v roce 2009 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	11950,00
MPSV ČR	13101	Aktivní politika zaměstnanosti	25,00
MV ČR	14008	Prevence kriminality	49,76
MPSV ČR	13234	Aktivní politika zaměstnanosti – OP LLZ	4251,46
EHP/Norsko	95816	Grant CZ0013 dokončení rekonstrukce zámku	3138,12
MK ČR	34054	Program regenerace památkových rezervací	1120,00
Všeob. pokl. spr.	98116	Účelové neinvestiční dotace obcím	966,12
MV ČR	98193	Czech Point	49,76
KÚ ÚK		Volby EP	105,20
KÚ ÚK		650 let povýšení Šluknova na město	60,00
KÚ ÚK		Příspěvek na výkon státní správy	4 267,91
KÚ ÚK		Příspěvek školství	902,00
KÚ ÚK		Fond hejtmana - SDH	54,00
Celkem			26939,33

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V roce 2009 byly i nadále čerpány dotace na rekonstrukci zámku a revitalizaci zámeckého parku, město obdrželo další grant z EHP / Norské fondy ve výši 3 138, 12 tis. Kč. Dokončen byl i projekt Czech Point, který znamenal vstřícný krok k občanům při poskytování údajů z různých veřejných rejstříků. Rozhodnutím Ministerstva kultury byl městu poskytnut účelový finanční příspěvek na obnovu půdního prostoru zámku ve výši 400 tis. Kč na revitalizaci zámeckého parku, opravy Křížové cesty, hodin a varhan v kostele sv. Václava příspěvek ve výši 720 tis. Kč. Stejně jako tomu bylo v roce 2008, daří se městu čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie prostřednictvím Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Sociální dávky a dávky hmotné nouze byly opět mírně meziročně navýšeny (o 33 %), situace se zhoršila vlivem změny majitele šluknovského sídliště (14 panelových domů), který v rámci kraje začal do Šluknova přestěhovávat sociálně slabé rodiny.

Tabulka 24: Struktura přijatých dotací v roce 2010 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	14250,00
KÚ ÚK		Výkon státní správy	7965,70
KÚ ÚK		Příspěvek na školství	887,00
KÚ ÚK	98348	Volby do EP - doplatek	42,56
MPSV ČR	13002	Veřejná služba-pojištění	4,23
KÚ ÚK	98071	Volby do Parlamentu	125,20
Úřad vlády	4428	Podpora terénní práce	233,34
MF ČR	95816	Revitalizace zámeckého parku	4107,94
MF ČR	95206	Revitalizace zámeckého parku	53,74
KÚ ÚK	98187	Volby do zastupitelstva	125,20
MK ČR	34054	Obnova památek	340,00
MK ČR	34002	Obnova kulturních památek	42,00
KÚ ÚK	14004	Činnost SDH Šluknov	11,15
MMR ČR	17466	Oprava mostů-povodně	3993,00
MMR ČR	17466	Oprava komunikací - povodně	3996,00
ROP SZ	84001	Rozšíření RIC	217,28
ROP SZ	84005	Rozšíření RIC	2462,52
ROP SZ	84501	Rozšíření RIC	45,62
ROP SZ	84505	Rozšíření RIC	517,00
Úřad práce	3,3E+07	Aktivní politika zaměstnanosti - VPP	691,16
Úřad práce	3,4E+07	Aktivní politika zaměstnanosti - VPP	3672,55
KÚ ÚK	98005	Sčítání lidu, domů, bytů 2010	25,14
MMR ČR	17882	Pečovatelské byty	12248,50
MMR ČR	17011	Povodně - domácnosti	1380,00
Celkem			57436,82

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Dávky státní sociální podpory a dávky hmotné nouze mají opět stoupající tendenci (meziroční nárůst o 19 %). Podstatné navýšení je i v celkovém objemu přijatých dotací (o 113 %). Podařilo se čerpat finanční prostředky od Úřadu práce ČR v rámci aktivní politiky zaměstnanosti na výkon veřejně prospěšných prací (4 363,71 tis. Kč), další finanční prostředky byly poskytnuty z fondů EHP prostřednictvím Ministerstva financí ČR - Národním kontaktním místem (4 161,68 tis. Kč). V rámci Regionálního operačního programu ROP Severozápad bylo rozšířeno informační centrum

na Šluknovském zámku s celkovou dotací 3 242,42 tis. Kč. Podařilo se získat finanční prostředky na opravy komunikací a mostů po povodních (přivalových deštích), včetně podpory pro domácnosti postižené povodněmi) v celkové výši 9 369 tis. Kč (bohužel tato dotace je v současné době předmětem zkoumání kriminální policie a v případě jejího neoprávněného nabytí hrozí městu vrátka ve výši 100 % poskytnutých finančních prostředků a 100% finanční sankce). Nejvýznamnějším počinem roku 2010 v oblasti dotací, bylo získání účelové dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) na výstavbu 24 bytových jednotek bezbariérových bytů zvláštního určení pro seniory nad 70 let či osoby zdravotně postižené. Dotace byla poskytnuta ve výši 12 248,50 tis. Kč, město se podílí na spolufinancování částkou 12 800 tis. Kč, spoluúčast hrazena z cizích zdrojů (dlouhodobý úvěr ČSOB). Poprvé se vlivem sociálních nepokojů daří čerpat finanční prostředky poskytované Úřadem vlády ČR a Krajským úřadem Ústeckého kraje na prevenci kriminality.

Tabulka 25: Struktura přijatých dotací v roce 2011 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13306	Dávky v hmotné nouzi	18500,00
MPSV ČR	13002	Veřejná služba-pojištění	4,23
Úřad vlády	04428	Podpora terénní práce	247,25
MF ČR	95816	Zámek – investiční dotace	631,31
MF ČR	95206	Zámek neinvestiční dotace	530,36
MF ČR	95206	Zámecký park - neinvestiční dotace	6,54
MF ČR	95816	Zámecký park - investiční dotace	3747,10
MK ČR	34054	Památky	435,00
MK ČR	34054	Socha sv. Vojtěcha	90,00
MK ČR	34054	Socha sv. Prokopa	90,00
KÚ ÚK	14004	Činnost SDH Šluknov	16,26
MŠMT ČR	33123	ZŠ-OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1309,63
Úřad vlády	14005	Prevence kriminality	101,00
KÚ ÚK	14005	Prevence kriminality	110,00
FS EU	15839	Úprava sběrného dvora - investice	5950,38
FS EU	15374	Úprava sběrného dvora - neinvestiční	83,95
SFŽP	90877	Úprava sběrného dvora - investice	350,02
SFŽP	90001	Úprava sběrného dvora - neinvestiční	4,94
Úřad práce	13234	Akt. pol. zaměstnanosti - VPP (ESF)	1018,15
Úřad práce	13101	Akt. pol. zaměstnanosti - VPP	795,89
KÚ ÚK	98005	Sčítání lidu, domů, bytů	30,48
MMR ČR	17466	Most ul. Zeyerova	1143,45
MMR ČR	17466	Komunikace - povodně r. 2010	4748,37
MMR ČR	17466	Oprava 4 mostů-povodně r. 2010	4082,70
KÚ ÚK		Příspěvek na výkon státní správy	6710,19
Celkem			50737,20

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

Rok 2011 byl opět dalším úspěšným rokem v oblasti dotačních příjmů. Dávky státní sociální podpory a dávky hmotné nouze byly ještě vypláceny prostřednictvím rozpočtu města. Výše dávek opět meziročně vzrostla o 30 %. Podařilo se získat dotaci z Úřadu vlády ČR na podporu terénní práce v sociální oblasti ve výši 247,25 tis. Kč. Dále byly městu dopláceny uznatelné výdaje z Ministerstva financí na projekty financované z Finančního mechanismu EHP/Norsko (dokončení rekonstrukce zámku Šluknov a revitalizace a úpravy zámeckého parku ve Šluknov) v celkové výši 4 815,31 tis. Kč. V rámci programu Podpora zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých

ekologických zátěží a Operačního programu životního prostředí - spolufinancování, byly rozšířeny zpevněné plochy stávajícího sběrného dvora v Císařském asfaltu, zhotoveno veřejné osvětlení a dodána nová technologie (město obdrželo dotaci na investice i neinvestice ve výši 6 389,29 Kč). Pokračovala spolupráce s Úřadem práce v Rumburku při vytváření veřejně prospěšných míst (VPP), roční příspěvek na tyto pracovníky činil 1 814,04 tis. Kč. K odstranění škod po povodních v roce 2010 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poskytlo dotace na opravy mostů a komunikací poškozených těmito povodněmi (celková dotace 9 974,52 tis. Kč). Příspěvek na výkon státní správy meziročně poklesl o 16,76 %. Základní škola obdržela dotaci z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, poskytnutou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) prostřednictvím rozpočtu města na vybavení školy počítačovou technikou (1 309,63 Kč).

Tabulka 26: Struktura přijatých dotací v roce 2012 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
MPSV ČR	13008	Doplatek dávek v hmotné nouzi za rok 2011	918,67
KÚ ÚK		Výkon státní správy	5 465,80
KÚ ÚK		Příspěvek na školství	870,00
MF ČR	95816	Vyúčtování investiční dotace na zámek	551,66
MF ČR	95206	Vyúčtování neinvestiční dotace na zámek	10,80
MPSV ČR	13233	Projekt Uč se a pracuj OP LZZ	2 396,79
Úřad vlády	4428	Podpora terénní práce	247,24
MF ČR	98007	neinvestiční dotace PAP	70,00
KÚ ÚK	98008	volba prezidenta ČR	20,00
KÚ ÚK	98193	volby do zastupitelstva kraje	120,00
MV ČR	14019	Asistenti prevence kriminality	155,16
MK ČR	34054	Památky - regenerace MPZ	821,00
MK ČR	34002	kaplička se sochou Piety	120,00
Ústecký kraj	96	Program Volný čas 2012	30,00
KÚ ÚK	14004	Činnost SDH Šluknov	25,05
MŠMT ČR	33123	ZŠ-OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	873,08
MV ČR	14005	Prevence kriminality - Zážitkový tábor	105,00
MV ČR	14005	Prevence kriminality - Kamarád do deště	40,00
Úřad práce	13234	Akt. politika zaměstnanosti - VPP (ESF)	384,51
Úřad práce	13101	Akt. politika zaměstnanosti - VPP	1 295,69
MV ČR	14876	Sportovní hřiště Šluknov	300,00
MMR ČR	17466	Oprava 4 mostů-povodně rok 2010 - II.	2 612,21
Celkem			17 432,66

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V roce 2012 došlo k přesunu agendy státní sociální podpory a dávek hmotné nouze dávek na úřady práce, samozřejmě včetně finančních prostředků na výplaty těchto dávek. Z tohoto důvodu je v roce 2012 patrný citelný propad přijatých dotací. Dalším důvodem je fakt, že byly ukončeny velké investiční projekty (rekonstrukce zámku, revitalizace parku, terminál, výstavba bytů zvláštního určení). Proto je tento rok spíše ve znamení „měkkých projektů“, tzn. neinvestičních. Podařilo se získat finanční prostředky z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) ve výši

5 688,67 Kč, na rekvalifikaci a zaměstnání osob starších 50 let (realizace projektu 5/2012 - 4/2014, financování z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP LZZ - 85 %, 15 % státní rozpočet ČR). Opět se podařilo získat dotaci na terénní sociální práci. Z výzev vyhlášených Ministerstvem vnitra ČR byly úspěšné projekty zaměřené na prevenci kriminality (Asistent prevence kriminality, Kamarád do deště, Sportovní hřiště Šluknov). Nadále probíhala spolupráce s Úřadem práce Rumburk při zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných obyvatel na VPP. Byla realizována II. etapa oprav mostů po povodních 2010, na kterou město obdrželo finanční příspěvek z MMR (2 612,21 tis. Kč). Jako v předchozích letech, tak i v roce 2012 se dařilo čerpat finanční prostředky na opravy městských památkových rezervací z Ministerstva kultury ČR. Finanční prostředky na výkon státní správy meziročně poklesly o 18,5 %.

Tabulka 27: Struktura přijatých dotací v roce 2013 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	tis. Kč
KÚÚK		Výkon státní správy	5 151,00
MPSV ČR	13233	Projekt Uč se a pracuj	3 149,72
Úřad vlády	04428	Podpora terénní práce	242,00
KÚ ÚK	98008	volba prezidenta ČR	120,00
KÚ ÚK	98071	volby do PS Parlamentu ČR	112,00
MV ČR	14019	Asistenti prevence kriminality	402,64
MK ČR	34054	Památky - regenerace MPZ	380,00
MV ČR	14022	Neinvestiční dotace na SDH Šluknov	99,50
MV ČR	14004	Neinvestiční dotace na SDH Šluknov	21,21
Úřad práce	13234	Akt. pol. zaměstnanosti - VPP (ESF)	2 029,90
Úřad práce	13101	Akt. pol. zaměstnanosti - VPP	36,00
MMR ČR	17466	Oprava mostů - povodně rok 2010 - III a IV	6 576,11
SZIF	89517	Multifunkční vybavení pro kulturní zařízení	63,99
SZIF	89518	Multifunkční vybavení pro kulturní zařízení	255,96
Celkem			18 618,82

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V roce 2013 se podařilo získat finanční prostředky z MMR ČR na III. etapu oprav mostů zničených povodněmi v roce 2010 (6 576,11 tis. Kč). Příspěvek na VPP byl 2 065,90 tis. Kč). Znovu se podařilo realizovat projekty prevence kriminality

(Terénní práce, Asistent prevence kriminality). Úspěšná byl i projekt ze Státního zemědělského intervenčního fondu na nákup multifunkčního zařízení pro kulturní zařízení. Příspěvek na výkon státní správy se opět meziročně snížil o necelých 6 %.

Tabulka 28: Struktura přijatých dotací v roce 2014 (tis. Kč)

Poskytovatel	ÚZ	Účel	Přijato
KÚÚK		Výkon státní správy	5 123,40
MPSV ČR	13233	Projekt Uč se a pracuj	2 112,29
Úřad vlády ČR	4428	Podpora terénní práce 2014	249,00
KÚUK	92	Prevence rizikového chování pro ZŠ Šluknov	22,30
MV ČR	14018	Asistent prevence kriminality	208,00
MV ČR	14019	Asistent prevence kriminality	237,80
MK ČR	34054	Památky - regenerace městské památkové zóny	540,00
KÚÚK	98187	Volby do Parlamentu a zastupitelstva	137,48
KÚÚK	14004	Neinvestiční dotace na SDH Šluknov	13,00
KÚÚK	14004	Neinvestiční dotace na SDH Šluknov	13,29
Úřad práce ČR	13234	Akt. pol. zaměstnanosti - VPP (ESF)	2 923,07
MPSV ČR	13305	Pečovatelská služba města Šluknov	130,00
KÚÚK	98348	Volby do Evropského parlamentu	120,00
MŽP ČR	15091	Program péče o krajinu	40,35
MŽP ČR	15319	Neinvestiční dotace revitalizace Křížového vrchu	388,12
MŽP ČR	15839	výstavba kompostárny ve Šluknově	13 533,77
SFŽP	90877	Výstavba kompostárny ve Šluknově	796,10
MŽP ČR	15835	zateplení tělocvičny základní školy	2 207,48
MŽP ČR	90877	zateplení tělocvičny základní školy	129,85
MŽP ČR	15835	zateplení budovy mateřské školky	2 325,63
SFŽP	90877	zateplení budovy mateřské školky	136,80
KÚÚK		zateplení tělocvičny - dotace kraj	300,00
MK ČR	89 517	Multifunkční vybavení pro kulturní zařízení - zámek	319,50
Celkem			32 007,21

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů závěrečného účtu, a informací dostupných z oficiálních stránek ministerstva financí - ARISweb - prezentace údajů ÚSC

V roce 2014 se podařilo díky předchozí přípravě (hotové projektové dokumentace) získat finanční prostředky z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP),

spolufinancovaném Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF), Fondem soudržnosti (FS) a státním rozpočtem České republiky na tři velké projekty.

Prvním projektem bylo zateplení Mateřské školy Šluknov, kde se podařilo získat dotaci Operačního programu Životní prostředí spolufinancovaného ERDF ve výši 2 325, 63 tis. Kč a dotaci ze Státního fondu životního prostředí ve výši 136,80 tis. Kč. Město se spolupodílelo na financování částkou 688 tis. Kč.

Dalším úspěšným projektem spolufinancovaným z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu bylo zateplení budovy tělocvičny základní školy. Zde se opět podařilo získat dotaci Operačního programu Životní prostředí spolufinancovaného ERDF ve výši 2 207,48 tis. Kč a dotaci ze Státního fondu životního prostředí ve výši 129,85 tis. Kč. Město se spolupodílelo na financování částkou 1 004 tis. Kč. V návaznosti na zateplení budovy byla provedena i rekonstrukce zázemí tělocvičny, jež bylo v dezolátním stavu, naprosto nevhodném pro používání dětmi. Na tuto rekonstrukci přispěl Ústecký kraj z Fondu hejtmána částkou 300 tis. Kč. Zůstatek výdajů na rekonstrukci, ve výši 1 600 tis. Kč, hradilo město ze svého rozpočtu.

Zdaleka nejvýznamnějším počinem roku 2014 se stalo vybudování první kompostárny ve Šluknovském výběžku i celém regionu. Kompostárna byla vybudována na základě obdržené dotace z OPŽP (13 533,77 tis. Kč) a SFŽP (796, 10 tis. Kč), město Šluknov investovalo více než 1 500 tis. Kč. Součástí areálu kompostárny je administrativní objekt s 3 garážemi pro nákladní techniku, příjezdová cesta s váhou a parkovištěm, asfaltová plocha pro kompostování včetně sběrné jímky pro balastní a výluhové vody a ve spodní části areálu se nachází prostor pro hotový kompost. Z dotace byla také pořízena potřebná technika pro podpoření správného procesu kompostování a svozové auto s 600 ks nádob na kompost potřebné pro svážení bioodpadu z domácností.

Tyto úspěšné investiční projekty byly v roce 2014 doplněny i řadou úspěšných žádostí o dotace nižších finančních objemů. Podařilo se opětovně získat dotaci na plat terénního pracovníka pro vyloučené lokality (249 tis. Kč - Úřad vlády ČR), dotace na asistenty prevence kriminality (dvě dotace s alokací 445,80 tis. Kč z MV ČR), dále pokračoval projekt „Uč se a pracuj“ spolufinancovaný z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu české republiky (2 112, 29 tis. Kč), v rámci projektu „Aktivní politika zaměstnanosti - VPP“ financovaného Evropským sociálním fondem,

obdrželo město dotaci z Úřadu práce ČR na zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob celkem 2 923,07 tis. Kč. Dotace na výkon státní správy meziročně opět poklesla, ale jen o 1,5 % (bohužel nezahrnovala výkon veřejného opatrovnictví, který se stal po dlouholetém sporu mezi ministerstvy a zástupci obcí od 01. 01. 2014 výkonem přenesené působnosti a stále není obcím dotován).

V rámci regenerace městské památkové zóny byla za použití dotace (540 tis. Kč) zrestaurována vitráž kostela sv. Václava ve Šluknově, opravena část sklepa Šluknovského zámku a obnovena kaplička sv. Marie v Císařském.

Proběhla i první etapa revitalizace zeleně na Křížovém vrchu (dotace 388 tis. Kč), která bude pokračovat v roce 2015. Poprvé se podařilo získat z MPSV ČR dotaci na terénní pečovatelskou službu, ve výši 130 tis. Kč. Rok 2014 byl rokem velice úspěšným na získávání dotací, o čemž svědčí i celková získaná částka a opravdu významné investiční akce, které se podařilo zrealizovat.

4.10 Rok 2015 a prognóza budoucího vývoje

Tabulka 29: Rok 2015 - plnění rozpočtu

Plnění rozpočtu k 31. 12. 2015 v tis. Kč				
	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Plnění v %
Daňové příjmy	64 887,00	67 788,43	69 128,19	101,98
Nedaňové příjmy	16 795,00	18 267,56	18 983,97	103,92
Kapitálové příjmy	3 550,00	3 773,70	7 556,40	200,24
Transfery	8 787,65	15 359,61	14 679,81	95,57
Příjmy celkem	94 019,65	105 189,30	110 348,36	104,9
Běžné výdaje	85 055,28	96 827,84	90 097,57	93,05
Kapitálové výdaje	23 554,36	23 154,25	22 673,38	97,92
Výdaje celkem	108 609,65	119 982,09	112 770,95	93,99
Financování	14 590,00	14 792,79	2 422,59	

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu plnění rozpočtu IS Radnice Vera k 31. 12. 2015

Vysoké plnění kapitálových příjmů je z důvodu větších prodejů nemovitostí. Daňové i nedaňové příjmy jsou mírně přeplněny. Transfery nejsou plně naplněny z důvodu nepřipsání veškerých dotačních titulů na účet města do 31. 12. 2015 a také pozastávkou na pasport zeleně ve výši 52 000 Kč. Čerpání výdajů rozpočtu probíhalo rovnoměrně

v souladu se schváleným rozpočtem na rok 2015 a provedenými rozpočtovými opatřeními. Výdaje převýšily příjmy o 2 422 590,71 Kč, schodek byl pokryt přebytkem z minulých let.

V roce 2015 se opět intenzivně pracovalo na zvelebení města. Odbor rozvoje a životního prostředí Městského úřadu ve Šluknově, vydal stejně, jako tomu bylo v předchozích letech Výroční zprávu ORŽP, kde je uvedeno čerpání finančních prostředků na rozvoj města. V rámci rozpočtu byly v roce 2015 vynaloženy v rámci odboru finanční prostředky v celkovém objemu 54 220, 70 tis. Kč. Hlavní investicí (plně hrazenou z rozpočtu města) byla rekonstrukce náměstí Míru v celkové hodnotě 10 762,73 tis. Kč. Další akce byly menšího rozsahu, ale to neznamená, že by byly méně důležité. Lesní hospodářský plán 64 tis. Kč, opravy ulic (2 224 tis. Kč), nové chodníky (7 095 tis. Kč), čištění a opravy studní (99 tis. Kč), opravy kanalizace (179 tis. Kč), zateplení MŠ Svojsíkova (4 919 tis. Kč), výměna oken v základní škole (6 201 tis. Kč), obnova kulturních památek (zámek, Křížová cesta, 5 137 tis. Kč), fit parky na stadionu a v Lužické ulici, hřiště na plážový volejbal a rekonstrukce tenisové zdi (2 073 tis. Kč), dětské hřiště (198 tis. Kč), osvětlení cyklostezky do Rožan (2 890 tis. Kč), oprava hřbitovní zdi (427 tis. Kč). Velké finanční prostředky byly v roce 2015 vynaloženy i odpadové hospodářství, jmenovitě na sběr a svoz komunálních odpadů (5 020 tis. Kč), sběr a svoz nebezpečných odpadů (157 tis. Kč), třídění odpadů (681 tis. Kč) a provoz kompostárny (1 018 tis. Kč). Více než 3 463 tis. Kč byly vydány na údržbu veřejné zeleně. V rámci přípravy na nové projektové období byly zpracovány projektové dokumentace na rekonstrukci radnice (910 tis. Kč) a výstavbu Centra záchranných služeb (332 tis. Kč), jež jsou prioritou jak v programovém prohlášení zastupitelstva, tak ve Strategickém plánu rozvoje města Šluknov na období 2015 - 2025. Počátek Rekonstrukce radnice je plánován na rok 2017, výstavba Centra záchranných služeb zatím musí počkat, protože město není v současnosti zařazeno mezi prioritní území v soustavě záchranného systému a nedosáhne na žádné dotační tituly (rozpočet na výstavbu centra je 45 milionů Kč a město není schopno takovou investici financovat z běžného ročního rozpočtu).

4.11 Míra finanční soběstačnosti města

Tabulka 30: Míra finanční soběstačnosti - vývoj v letech 2004 - 2014 (tis. Kč, %)

rok	Vlastní příjmy (tis. Kč)	Celkové příjmy (tis. Kč)	míra soběstačnosti (%)
2004	59 027,40	121 010,25	48,78
2005	66 456,63	113 197,21	58,71
2006	62 540,44	126 591,75	49,40
2007	74 744,39	102 394,16	73,00
2008	75 503,37	99 856,24	77,61
2009	71 625,76	98 565,10	72,67
2010	74 882,87	132 319,69	56,59
2011	74 130,62	124 867,82	59,61
2012	76 437,79	93 870,45	81,42
2013	89 635,94	105 551,77	84,82
2014	82 526,48	119 760,26	68,91

Zdroj: vlastní zpracování údajů z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období let 2004 - 2014 výkazů plnění rozpočtu dle Pekové (2011, s. 428)

Z tabulky zpracované z údajů uvedených ve Výkazech pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad, vždy k rozvahovému dni 31.12 kalendářního roku za období let 2004 - 2014 jasně vyplývá, že přijaté dotace mají velký vliv na míru finanční soběstačnosti měst a obcí. Město Šluknov má míru finanční soběstačnosti pohybující se mezi 48,78 % v roce 2004, kdy byla nejnižší do 84,82 % v roce 2013. Tento rozptyl je dán skutečností, že v roce 2004 - 2011 byly přijaté dotace navýšeny o dotace na výplaty sociálních dávek, které byly vypláceny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu města. Naopak prudké zvýšení finanční soběstačnosti v roce 2012 může být vysvětleno ukončováním programového období 2007 - 2013 pro čerpání z fondů EU, kdy se městu nedařilo čerpat dotační tituly a bylo nuceno hospodařit pouze s vlastními finančními prostředky.

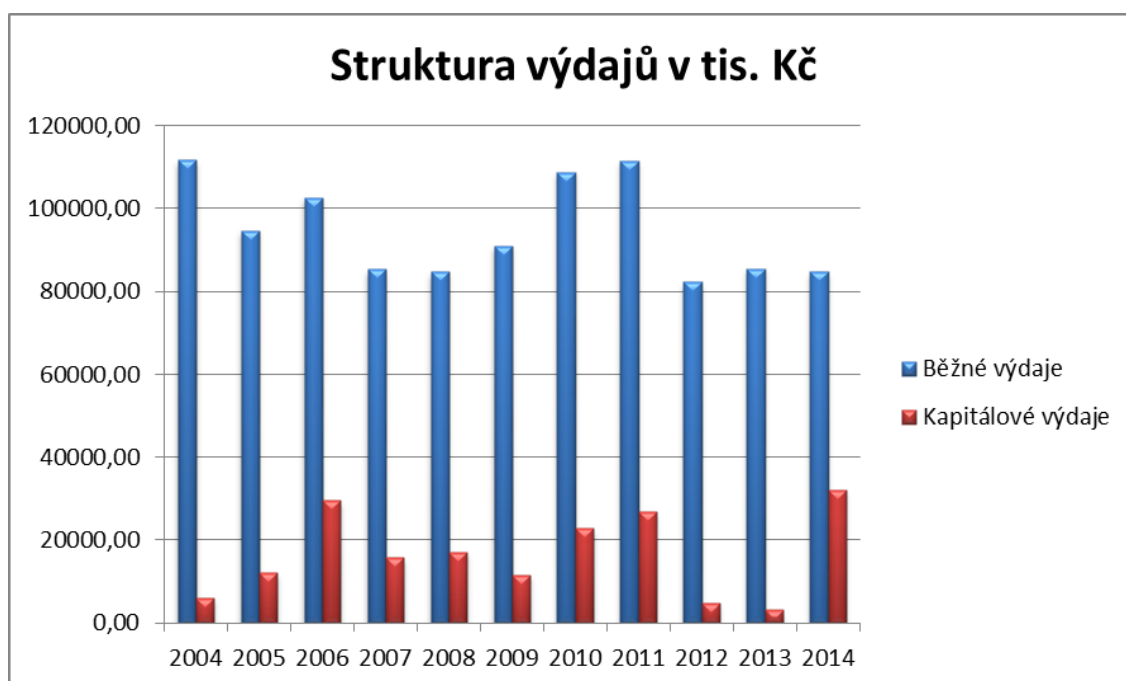
4.12 Rozpočtové výdaje

Tabulka 31: Rozpočtové výdaje v letech 2004 - 2014 v tis. Kč (%)

ROK	BĚŽNÉ VÝDAJE	KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	CELKOVÉ VÝDAJE	MEZIROČNÍ ZMĚNA CELKOVÝCH VÝDAJŮ V %
2004	111 704,78	6 162,37	117 867,15	-
2005	94 701,20	12 157,57	106 858,77	-9,34
2006	102 638,29	29 591,86	132 230,15	23,75
2007	85 362,62	15 714,59	101 077,21	-23,56
2008	84 731,07	17 103,37	101 834,44	0,75
2009	91 051,04	11 669,14	102 720,18	0,87
2010	108 762,81	22 890,25	131 653,06	28,17
2011	111 541,00	26 770,07	138 311,07	5,05
2012	82 285,77	4 966,99	87 252,76	-36,92
2013	85 427,57	3 256,55	88 684,12	1,64
2014	84 701,47	32 069,85	116 771,32	31,67

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. v období let 2004 - 2014

Rozpočtové výdaje byly v letech 2004 - 2014 rozčleněny na běžné výdaje (Třída 5) a kapitálové výdaje (Třída 6), jak je zřejmé z tabulky č. 17 a grafu č. 21, ve kterém je graficky znázorněn poměr běžných a kapitálových výdajů. Kapitálové výdaje tvoří ve sledovaném období 13,6% celkových výdajů v rozpočtu. Poměr mezi běžnými a kapitálovými výdaji je proměnlivý, protože kapitálové výdaje jsou většinou provázány s přijatými dotacemi. Váha dotací se ve struktuře zdrojů financování kapitálových výdajů postupně zvyšuje. Nejnižší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města je zaznamenán v roce 2013 (3,67 %), naopak nejvyšší byl tento podíl v roce 2014 (27,43 %). Celkově nejvyšší kapitálové výdaje jsou v letech 2006, 2011 a 2014 a jsou spojeny s velkými investičními akcemi realizovanými v těchto letech (rok 2006 - počátek rekonstrukce zámku, 2011 - domy s byty zvláštního určení, 2014 - kompostárna, náměstí, zateplení školky).

Graf 20: Struktura výdajů rozpočtu 2004 - 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2014

Z grafu 22 je jasně patrné, že běžné výdaje jsou několikanásobně vyšší, než výdaje kapitálové. Do běžných výdajů jsou zahrnovány provozní výdaje, které zajišťují běžný chod města, jsou spotřebovány v daném roce a nepřinášejí zisk do budoucích let. Největší část tvoří výdaje na zajišťování služeb pro obyvatelstvo, ať je to činnost místní správy, sociální služby či veřejné osvětlení a komunikace. Naproti tomu kapitálové výdaje jsou spojeny s investicemi, proto také kopírují saldo hospodářského výsledku (v letech, kdy rostou kapitálové výdaje, pak klesá hospodářský výsledek města) i výkyvy v poskytovaných dotačních titulech. Kapitálové výdaje jsou investicí do městského majetku, která by měla přinášet užitek do budoucích let (opravený zámek zjistí turistický ruch ve městě, kam lidé přijedou po nových komunikacích a budou se kochat opraveným náměstím atp.). Ve sledovaném období byly kapitálové výdaje nejnižší v roce 2013 (3,67 % celkových výdajů města), což bylo způsobeno faktem, že tento rok znamenal konec projektového období ze strukturálních fondů EU a výzvy na nové projektové období nebyly vyhlašovány. Naopak nejštedřejší v oblasti kapitálových výdajů je rok 2014 (24,46 % celkových výdajů města), kdy se podařilo získat dotace na zateplení tělocvičny základní školy a budovy mateřské školy. Velké

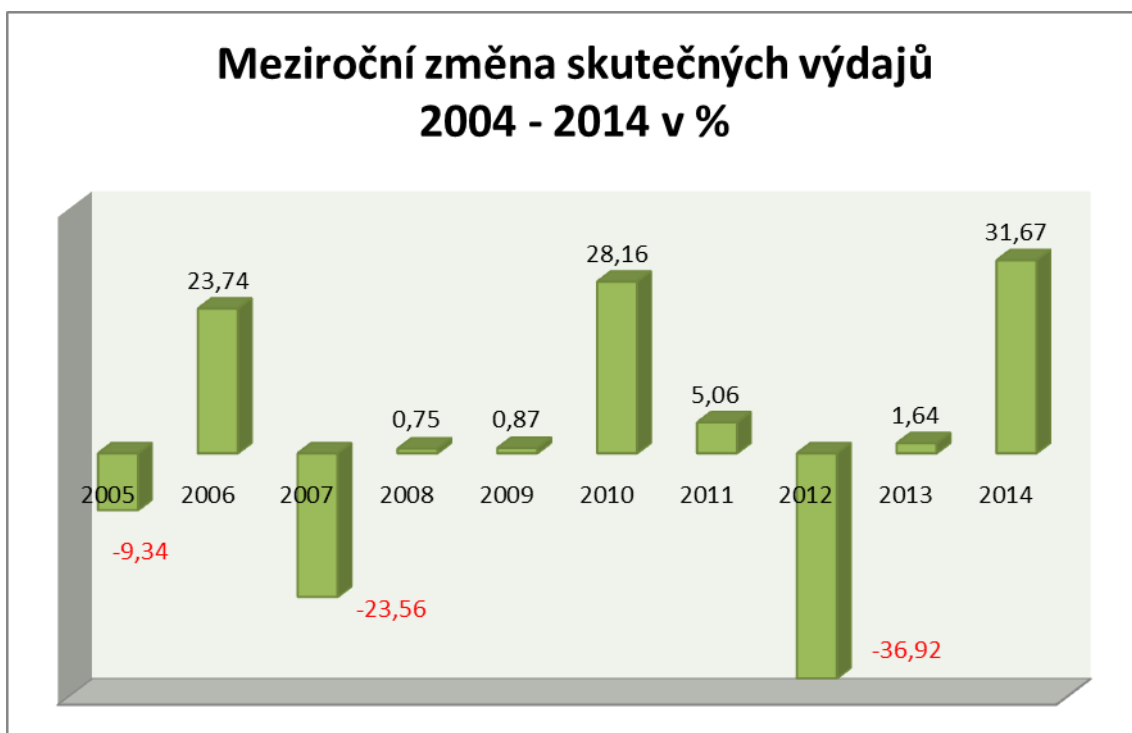
investice byly v tomto období také spojeny s odpadovým hospodářstvím, kdy byla postavena kompostárna včetně strojního vybavení.

Tabulka 32: Meziroční změna skutečných výdajů let 2004 - 2014 (%)

Rok	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečné výdaje
2004	112828,00	120197,00	117867,15
2005	101628,00	113343,00	106858,77
2006	107803,00	136007,00	132230,15
2007	111857,00	109926,00	101077,21
2008	95622,00	113686,00	101834,44
2009	107051,00	112314,00	102720,18
2010	105383,00	141301,00	131653,06
2011	119743,00	148760,00	138311,07
2012	89849,00	87218,00	87252,76
2013	92356,00	92903,00	88684,12
2014	97507,00	119 034,00	116 771,32

Zdroj: vlastní zpracování na základě Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2014

Tabulka 32 popisuje vývoj schválených a skutečných výdajů v letech 2004 - 2014. Je zřejmé, že stejně jako tomu bylo u příjmů, mají i výdaje kolísavý charakter. Opět je to způsobeno přijatými dotacemi, resp. tím, jak je město úspěšné při získávání finančních prostředků z vyhlášených dotačních titulů, bez kterých nelze plánovat hlavně investiční akce. Nejvyšší výdaje jsou zaznamenány v letech 2006, 2010 a 2011 a jsou spojeny s rekonstrukcí Šluknovského zámku, revitalizací zámeckého parku, výstavbou autobusového terminálu či výstavbou 24 bytových jednotek s byty zvláštního určení, určenými pro seniory nad 70 let. Tyto investiční akce znamenaly i zadlužení města třemi úvěry, které splácí dodnes. Město každoročně hospodáří podle schváleného rozpočtu, který obsahuje příjmovou část, výdajovou část. Rozpočet je během roku upravován rozpočtovými opářeními s ohledem na vývoj finančních prostředků zejména ve vztahu s přijatými dotacemi.

Graf 21: Meziroční změna skutečných výdajů v letech 2004 - 2014

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31. 12. za období 2004 - 2014

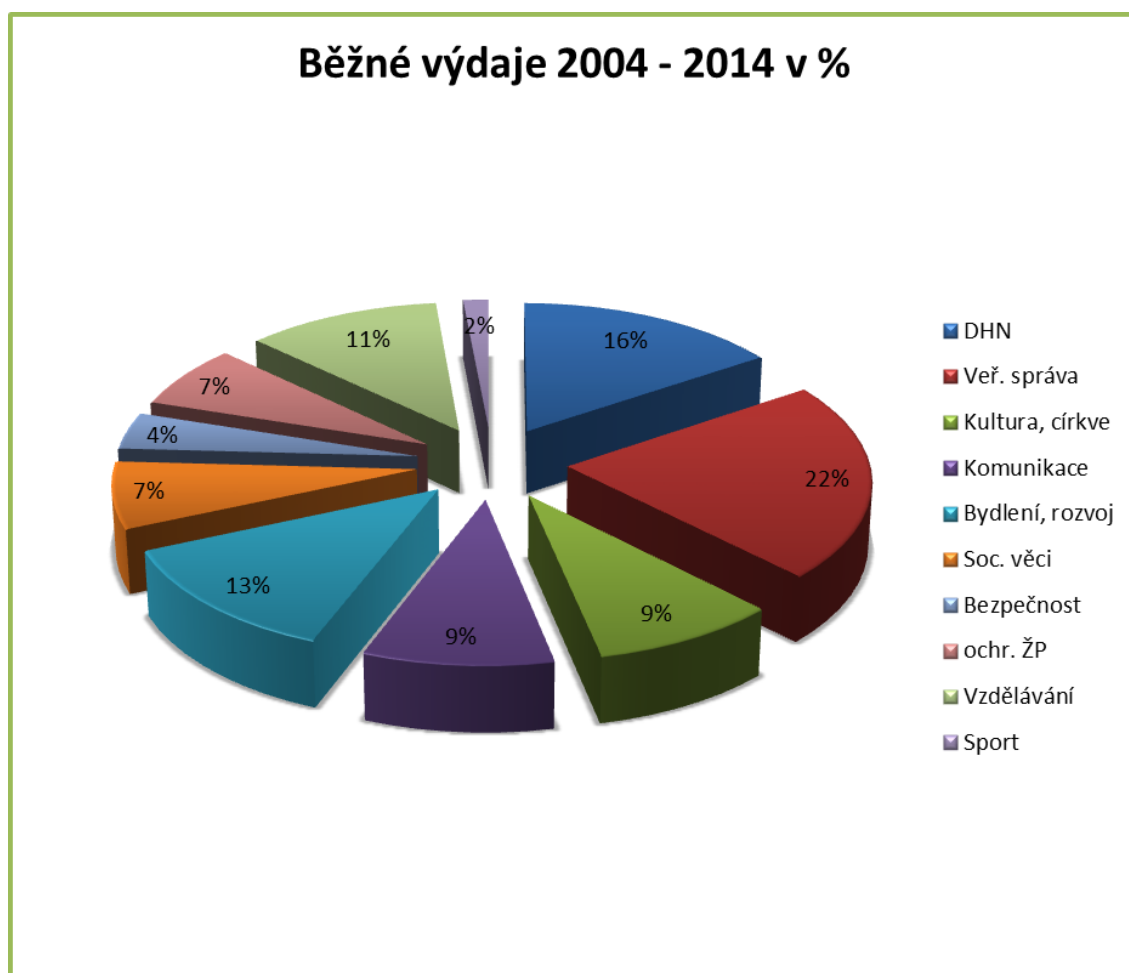
Rozdíly mezi schváleným rozpočtem a skutečnými výdaji může být kladný i záporný (všechny naplánované akce nemusí být realizovány, protože výdaje rozpočtu jsou navázány na příjmy, tzn., že pokud nedojde k naplňování plánovaných příjmů z jakéhokoli důvodu, musí se tato skutečnost odrazit i v příjmové části rozpočtu).

Jak vyplývá z tabulky 32 a grafu 22, schválené výdaje rozpočtu jsou ve sledovaných letech vždy nižší, než výdaje skutečné. Je tedy zřejmé, že město zapojuje do sestavování rozpočtu jen ty příjmy, které jsou jisté, tak, aby se nedostalo do situace, kdy vlivem nenaplňování nereálných příjmů je narušeno cash flow města. Vlivem přijatých dotací dochází k navyšování schváleného rozpočtu v příjmové části a následně jsou rozpočtovým opatřením upraveny i výdaje tak aby rozpočet byl vyrovnaný nebo přebytkový. Meziroční změna skutečných výdajů kopíruje vývoj financování ve městě.

Nejvyšší meziroční nárůst je v období velkých investičních akcí. Tato skutečnost je jasně viditelná v roce 2006, kdy vlivem přijatých dotací na rekonstrukci zámku meziročně vzrostly skutečné výdaje o 23,74 % oproti roku 2005. Následující rok 2007, pak klesají skutečné příjmy o 23,56 % oproti roku 2006. V roce 2007 a 2008 jsou

skutečné příjmy srovnatelné, což potvrzuje i fakt, že v těchto letech bylo minimum investičních akcí a hradily se výdaje na běžný provoz města. V roce 2010 s novými dotacemi skutečné výdaje meziročně stoupají o 28,16 %. V roce 2011 dochází ke stagnaci, která je v roce 2012 následována hlubokým propadem skutečných výdajů o 36,92 %. Rok 2013 je srovnatelný v objemu skutečných výdajů s rokem 2012. Nárůst skutečných výdajů je patrný až v roce 2014 (o 31,67 % oproti roku 2013). Tento fakt je dán dotační úspěšností (získání finančních prostředků na zateplení tělocvičny základní školy, zateplení jedné z budov mateřské školky a výstavba kompostárny).

4.12.1 Analýza běžných výdajů města 2004 - 2014

Graf 22: Struktura běžných výdajů v %

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2014

Graf 23 ukazuje, že největší část pomyslného „koláče“ běžných výdajů v letech 2004 a 2014 tvoří činnost místní správy (veřejná správa). Je to logické, protože § 6171 činnost místní správy obsahuje vlastní správní činnost obcí. Zde uvedené výdaje jsou celkové výdaje na celý chod úřadu, včetně mezd zaměstnanců, programového vybavení, materiálu apod. Druhou nejvyšší položku tvořily za sledované období dávky hmotné nouze (do roku 2011, poté byla agenda převedena na úřad práce), jejichž průměrná výše dosahovala ročně více než 20 milionů korun (první roky sledovaného období tyto výdaje přesáhly 30 milionů korun). Třetím největším výdajem rozpočtu města za sledované období byly výdaje bydlení, komunální služby a územní rozvoj, kam výrazně zasáhla výstavba bytů zvláštního určení i opravy budov v majetku města. Čtvrtou nejvyšší položkou byly výdaje na kulturu a církev. Zde se odrazila rekonstrukce Šluknovského zámku, ale i opravy ostatních památek na území města (Křížová cesta, sochy, kapličky) a výdaje spojené s kulturou jako takovou (koncerty, divadlo, kino). O páté místo se stejným podílem dělí výdaje na vzdělání, kam patří provozní výdaje spojené ze základní a mateřskou školou, ale i opravy a udržování budov (celkem se jedná o 7 budov) a komunikace (vzhledem k rozlehlosti území jsou opravy místních komunikací finančně náročné). Další položky výdajového rozpočtu tvoří nižší podíly, ale to neznamená zanedbatelné (v některých letech se jednotlivé údaje značně liší od průměru za sledované období, např. ochrana životního prostředí, která v roce 2014 dosáhla 400 % průměru ve sledovaném období, vlivem stavby kompostárny).

Tabulka 33: Vývoj běžných výdajů dle odvětvového třídění rozpočtové skladby (paragrafy) v tis. Kč - 1. část

Rok	Veřejná správa	Bezpečnost	Vzdělávání	Komunikace	ochrana ŽP
2004	14 655,74	226,07	24 337,69	6 524,9	4 188,27
2005	16 320,39	3 417,92	7 090,49	6 946,03	4 766,99
2006	16 973,12	3 806,21	8 623,17	5 891,15	5 373,14
2007	17 666,46	3 827,8	7 827,68	3 164,76	5 489,43
2008	21 231,9	4 164,52	9 989,47	5 346,82	5 686,31
2009	24 185,75	4 137,77	10 723,41	4 757,40	4 753,94
2010	27 439,14	5 833,97	10 005,82	14 333,85	5 011,57
2011	26 985,53	4 188,03	10 914,47	17 371,17	4 899,19
2012	23 407,48	4 506,8	8 306,86	10 938,57	6 123,20
2013	23 094,41	4 848,14	7 530,46	13 167,72	6 012,06
2014	22 176,13	4 729,57	17 113,18	9 756,09	22 931,89

Zdroj: vlastní na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2014

Tabulka 34: Vývoj běžných výdajů dle odvětvového třídění rozpočtové skladby (paragrafy) v tis. Kč - 2. část

Rok	DHN	Soc. věci	Sport	Kultura, církev
2004	33 933,28	5 704,30	956,96	5 578,39
2005	32 303,61	5 679,17	960,23	4 684,29
2006	30 830,02	8 216,19	1 287,91	10 343,01
2007	16 019,76	4 798,6	1 171,44	13 685,36
2008	8 952,48	5 323,31	1 793,73	8 179,27
2009	11 001,11	8 617,18	1 307,15	11 334,42
2010	13 986,56	8 476,01	1 535,03	10 118,52
2011	19 418,68	6 779,21	1 522,73	7 954,24
2012	9,5	7 787,17	1 890,49	8 732,17
2013	0	8 984,17	1 767,3	7 548,25
2014				

Zdroj: vlastní na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2014

Jak už bylo uvedeno v grafu 23, největší část výdajů obce tvoří veřejná správa. Schneiderová (2014) uvádí, že se jedná o vlastní správní činnost obcí a zahrnuje

i společné činnosti pro místní správu a zastupitelský sbor. Výdaje na činnost veřejné správy mají vzrůstající tendenci. Nejnižší byly v roce 2004 (14 655,74 tis. Kč) a nejvyšší v roce 2010 (27 439,14 tis. Kč). Od roku 2011 výdaje na veřejnou správu vlivem organizačních změn vyvolaných změnami ve vykonávaných agendách a s tím spojenými mzdovými úsporami (přesun agendy dávek hmotné nouze na ÚP ČR a přesun agendy občanských průkazů a cestovních pasů na ORP Rumburk), došlo k poklesu těchto výdajů. V roce 2013 činily výdaje na veřejnou správu 23 094,71 tis. Kč, tzn. 27 % běžných výdajů tohoto roku. Další velice významnou položku běžných výdajů tvořily až do roku 2011 dávky hmotné nouze, které byly vypláceny sociálním odborem městského úřadu. Největší část běžných výdajů tvořily dávky HN v roce 2004, více než 30 % běžných výdajů města (33 933,28 tis. Kč). Dávky HN byly ve Šluknově vypláceny i pro obyvatele měst Velký Šenov, Mikulášovice, Dolní Poustevna a obcí Lipová, Vilémov a Lobendava. K výraznému poklesu výdajů na dávky hmotné nouze došlo v roce 2007 novelizací zákona o dávkách státní sociální podpory. Tato novela vymezila nový okruh příjemců sociálních dávek zpřísněním kritérií životního minima jednotlivců i rodin (navýšení porodného a rodičovského příspěvku v roce 2006 se ukázalo jako příliš zatěžující pro státní rozpočet a samozřejmě podstatnou roli hraje i fakt, zda je vláda pravicová, či levicová). V praxi to znamenalo meziroční pokles vyplacených dávek o 48 %. Služby (bydlení, komunální služby a územní rozvoj) tvoří další podstatnou skupinu běžných výdajů a výdaje jsou téměř konstantní. Vývoj běžných výdajů rozdělených podle odvětvového třídění, tzn. podle paragrafů, je uveden v tabulce č. 33 a č. 34.

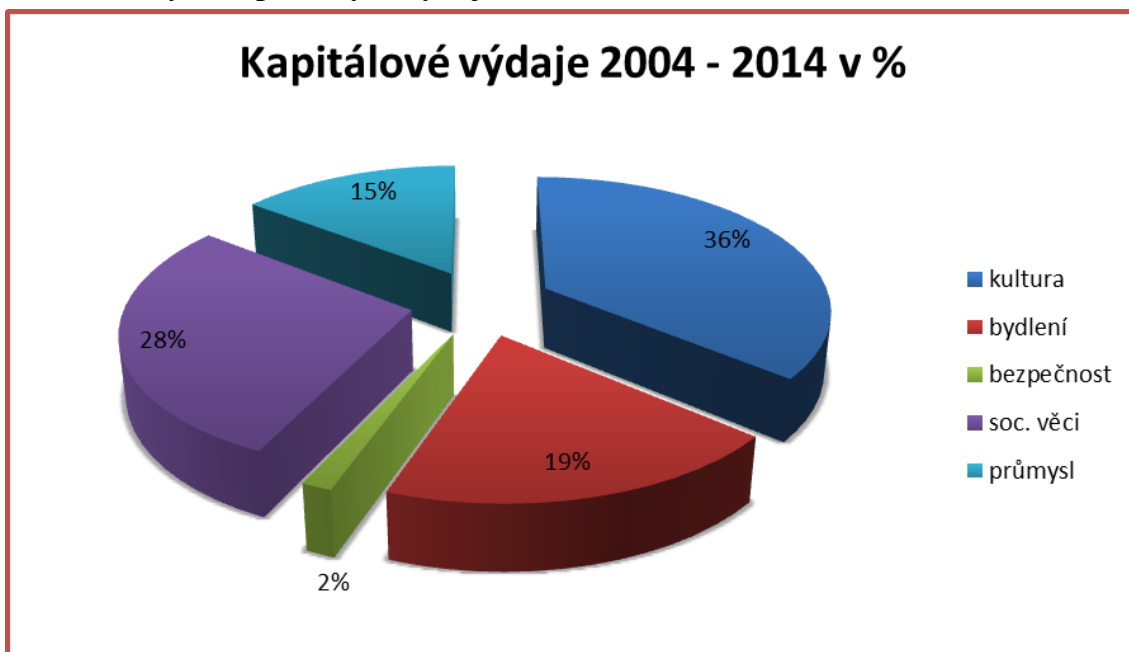
Tabulka 35: Celkové výdaje na obyvatele (Kč / obyvateľ)

Rok	Celkové výdaje (v tis. Kč)	Počet obyvateľ (osoba)	Celkové výdaje na jednoho obyvatele (Kč / obyvatele)
2004	117867,15	5764	20448,85
2004	106858,77	5720	16681,60
2006	132230,15	5725	23096,98
2007	101077,21	5763	17538,99
2008	101834,44	5733	17762,85
2009	102720,18	5647	18190,22
2010	131653,06	5675	23198,78
2011	138311,07	5699	24269,36
2012	87252,76	5655	15429,13
2013	88684,12	5670	15640,94
2014	116 771,32	5801	20129,52

Zdroj: vlastní na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2014

Celkové výdaje na jednoho obyvatele mají opět kolísavý charakter, jak je vidět v tabulce 35, protože se odvíjí nejen podle objemu vydaných finančních prostředků, ale také podle počtu obyvateľ ve městě. Nejvíce obyvateľ měl Šluknov v roce 2014 (5 801) a nejméně v roce 2009 (5 647). K nárůstu počtu obyvateľ v roce 2014 došlo díky rekonstrukci dvou panelových domů na šluknovském sídlišti soukromým majitelem a lákání hlavně sociálně slabých obyvateľ z celé republiky do této lokality pomocí inzerátů v médiích. Tento krok se z dlouhodobého hlediska jeví jako značně nešťastný, protože většího počtu sociálně slabých obyvateľ bez možnosti zaměstnání způsobuje městu značné problémy (hlavně nárůst přestupkové kriminality, domácí násilí, prostituce, drogy). Město je nuceno posilovat nejen sociální práci, ale i městskou policii a asistenty prevence kriminality, což znamená výhledově nemalé finanční prostředky z rozpočtu obce.

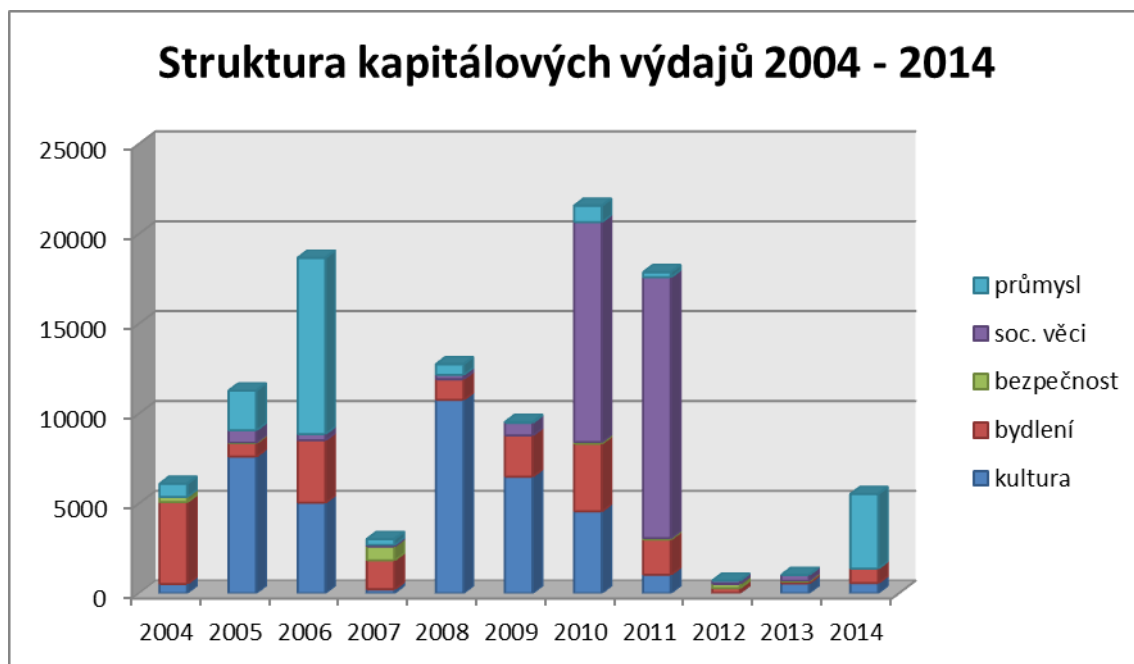
4.12.2 Analýza kapitálových výdajů města 2004 - 2014

Graf 23: Kapitálové výdaje 2004 - 2014 v %

Zdroj: vlastní na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2013

Nejvyšší podíl na kapitálových výdajích mají ve sledovaném období výdaje na ochranu památek a kulturní dědictví a národní a historické povědomí, celek 36 %. Takto vysoký podíl na kapitálových výdajích je způsoben rozsáhlou rekonstrukcí renesanční budovy Šluknovského zámku po požáru, která probíhala v letech 2004 - 2009. Dalším významným výdajem je obnova soch (Křížová cesta, Nejsvětější trojice), varhan či mobiliáře kostela. Druhým nejvyšším kapitálovým výdajem jsou sociální věci. V letech 2010 a 2012 byl postaven dům 24 bytovými jednotkami bytů zvláštního určení pro seniory a probíhaly i opravy a rozšíření s pečovatelskou službou v Lužické ulici. V oblasti bydlení se jedná o rekonstrukce bytových domů a investic do veřejného osvětlení. Významnou položkou jsou investice do průmyslu (čištění odpadních vod, komunikace). V roce 2005 byla s nákladem více než 2 mil. Kč provedena modernizace čističky odpadních vod, v roce 2006 bylo investováno 9 471 tis. Kč do obnovy komunikací v katastru města. Kapitálové výdaje přímo souvisí s dotacemi, které jsou podrobně rozebrány v kapitole 4. 8 Přijaté dotace.

Graf 24: Struktura kapitálových výdajů 2004 - 2014

Zdroj: vlastní na základě údajů www.rozpočetobce.cz a Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad v tis. Kč, k rozvahovému dni 31.12 za období 2004 - 2014

Struktura kapitálových výdajů, tak jak je uvedena v grafu 25, vypovídá o složení a výši kapitálových výdajů v jednotlivých letech sledovaného období. Kapitálové výdaje jsou spojeny s investicemi a investice jsou navázány na přijaté dotace. Z tohoto grafu je zřejmé, že dotačně nejchudší roky byly 2007, 2012 a 2013 (v roce 2007 byly přijaté dotace zkráceny transferem nepojistných sociálních dávek). Jedná se převážně o ta období, kdy končí jedno programové období strukturálních fondů Evropské unie a ještě nejsou vyhlášeny dotační výzvy na období následující. Rok 2012 byl celkově nejchudším rokem za celé sledované období. Kapitálové výdaje tvoří ve sledovaném období 13,6 % celkových výdajů v rozpočtu. Kapitálové výdaje jsou většinou provázány s přijatými investičními dotacemi, proto je poměr mezi kapitálovými a běžnými výdaji ve sledovaném období proměnlivý. Nejnižší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích města je zaznamenán v roce 2013 (3,67 %), naopak nejvyšší byl tento podíl v roce 2006 (22,38 %).

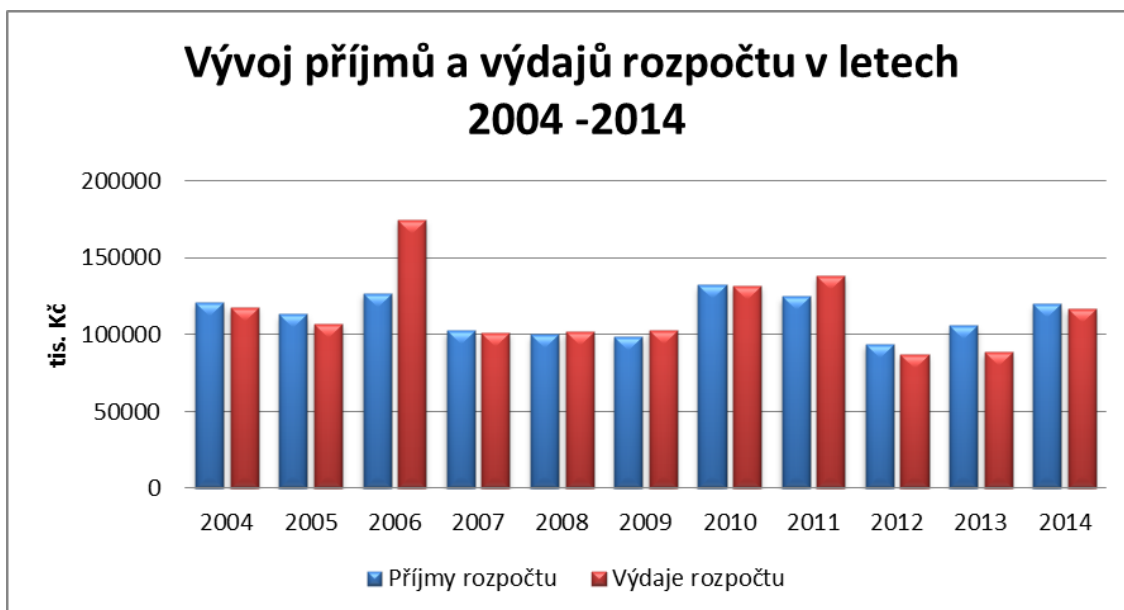
4.13 Hospodaření města Šluknov

Tabulka 36: Vývoj hospodaření města v letech 2004 - 2014 (Kč)

rok	Rozpočtové příjmy	Rozpočtové výdaje	Hospodářský výsledek (saldo)
2004	121 010 250	117 867 250	3 143 000
2005	113 197 160	106 858 670	6 338 490
2006	169 052 087	174 690 446	- 5 638 359
2007	102 394 160	101 077 210	1 313 950
2008	99 856 241	101 834 440	- 1 978 199
2009	98 565 100	102 720 180	- 2 855 080
2010	132 319 693	131 652 807	667 156
2011	124 867 820	138 311 070	- 13 443 250
2012	98 870 450	87 252 760	11 617 690
2013	105 551 766	88 684 121	16 687 645
2014	119 760 263	116 771 323	2 988 940

Zdroj: vlastní zpracování na základě Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad za období let 2004 - 2014

Z tabulky 35 je zřejmé, že město Šluknov v letech 2006, 2008, 2009 a 2011 byl hospodářský výsledek města záporný, tzn., byla vykázána ztráta. V těchto letech bylo zapojeno financování, ztráta v těchto byla uhrazena z hospodářských výsledků minulých let. Jedná se o období, kdy docházelo k velkým investičním akcím, které bylo nutné spolufinancovat z vlastních či cizích zdrojů. Rok 2010 byl z hlediska hospodářského výsledku ziskový, ovšem zároveň došlo k výraznému nárůstu krátkodobých závazků (neuhrazené faktury). V roce 2011 je vysoká ztráta ve výši 13 443,25 Kč, která vznikla dostavbou domu s 24 byty zvláštního určení, na kterou bylo nutné čerpat úvěr z ČSOB ve výši 13 680 tis. Kč. Největší příjmovou položkou jsou daňové příjmy, jejichž vývoj je značně nestabilní a příjem je kolísavý. Vedoucí ekonomického odboru každoročně stanoví prognózu vývoje daňových příjmů za použití kalkulačky uvedené na stránkách Ministerstva financí. Výdaje rozpočtu jsou sestaveny tak, aby rozpočet byl vyrovnaný.

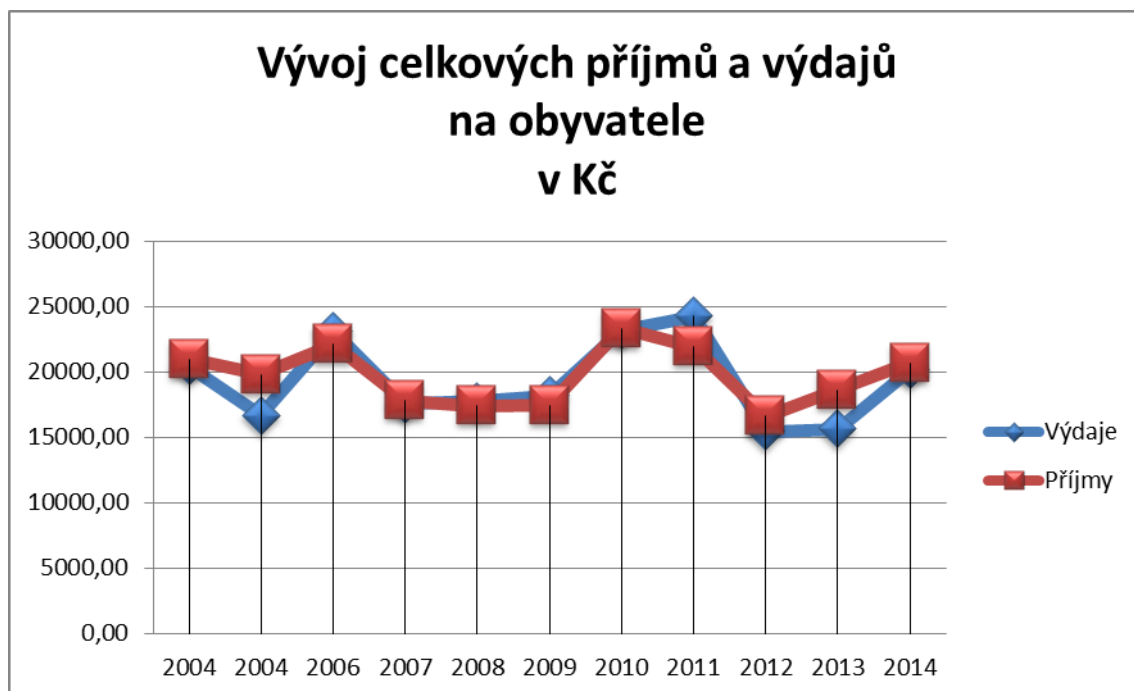
Graf 25: Vývoj příjmů a výdajů rozpočtu 2004 - 2014

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad za období let 2004 - 2014

Tabulka 36 a Graf 26 popisuje vývoj příjmů a výdajů od roku 2004 do roku 2014. Ve sledovaném období docházelo k výkyvům ve financování zejména v letech, kdy byly realizovány velké investice. Rozpočet města byl v letech 2006, 2009, 2010 a 2011 již schvalován jako schodkový, se zapojením financování (byly zapojeny vlastní i cizí finanční prostředky - úvěry). Rok 2004 byl pro hospodářský výsledek pozitivní, hospodaření skončilo kladnou hodnotou ve výši 3 143 tis. Kč. V roce 2005 došlo oproti roku 2004 k poklesu příjmů o více než 6 %, ačkoli se zvýšily daňové příjmy o 16 %, protože došlo k poklesu přijatých dotací o více než 20 % a tvořily 40% celkových příjmů, hospodářský výsledek zůstává v černých číslech, ziskem ve výši 6 338,49 tis. Kč. V roce 2006 se přijaté dotace navýšily a jejich objem činil necelých 63 % celkových příjmů města, nárůst je hlavně u investičních dotací, kde se podařilo získat finanční prostředky na rekonstrukci Šluknovského zámku, zároveň však došlo k prudkému poklesu kapitálových příjmů o 80 % a je prvním rokem, kdy město hospodařilo se ztrátou, a to značnou (5 638,36 tis. Kč), která byla způsobena investicemi na rekonstrukce zámku. V roce 2007 došlo k poklesu celkových příjmů o 19 % oproti roku 2006, zároveň se však navýšily kapitálové příjmy a to přibližně na úroveň roku 2005. V roce výrazným způsobem se na poklesu přijatých dotací a tím i na poklesu příjmů města projevila změna v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, prudký pokles příjemců dávek státní sociální podpory znamenal snížení dotace

na výplaty těchto dávek, které jsou vypláceny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu města, hospodářský výsledek byl opět kladný, zisk 1 313 tis. Kč. V letech 2008 a 2009 jsou celkové příjmy srovnatelné a oba ztrátové. Daňové příjmy jsou v roce 2008 vyšší o 9 %, v roce 2009 jsou oproti tomu vyšší nedaňové příjmy a přijaté dotace o 11%. Rok 2010 je pro celkové příjmy velice příznivý, a to i přes fakt, že kapitálové příjmy jsou vůbec nejnižší za celé sledované období. Daňové příjmy jsou v roce 2010 na úrovni roku 2008, ale došlo navýšení přijatých dotací o 113%. Rok 2010 byl neúspěšnějším rokem ve sledovaném období v objemu přijatých účelových dotací. Čerpaly se dotace na úhradu mzdových prostředků na veřejně prospěšné práce, grant na dokončení rekonstrukce kulturní památky zámek Šluknov, dotace na výkon státní správy, dotace na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, volby do zastupitelstev obcí, dávky hmotné nouze, dotace na obnovu komunikací a mostů poškozených přivalovými dešti, výstavbu 24 bytových jednotek zvláštního určení (pro seniory), dotace na rozšíření Regionálního informačního centra a další menší dotace. Hospodaření roku 2010 bylo ukončeno ziskem ve výši 663 tis. Kč, ovšem za cenu neuhrazených krátkodobých závazků v účetnictví k 31. 12. 2010 v hodnotě 5 398,86 tis. Kč. V roce 2011 došlo k poklesu daňových příjmů o 5 %, nenaplnění daňových příjmů bylo způsobeno výpadkem daňové výtěžnosti u daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty. Poklesl i příjem z přijatých dotací o 12 %, celkové příjmy jsou však třetí nejvyšší za sledované období. V roce 2011 město ke svému hospodaření použilo i cizí zdroje, dlouhodobý úvěr od ČSOB na dofinancování výstavby 24 bytů zvláštního určení pro seniory. Hospodářský výsledek dosáhl největší ztráty ve sledovaném období, více než 13 milionů Kč (takto výrazná ztráta byla způsobena přijetím cizích finančních prostředků - úvěru na dostavbu bytů zvláštního určení). Rok 2012 je výrazným poklesem celkových příjmů o 25 %. V tomto roce došlo převodu agendy státní sociální podpory a dávek hmotné nouze na Úřad práce Rumburk. Pozitivní je nárůst nedaňových příjmů o 20 % oproti roku 2011 a vysoký kladný hospodářský výsledek, který odrážel zavedené změny financování a úsporná opatření. Rok 2013 je na objem celkových příjmů pozitivnější, oproti roku 2012 je skoro 8 % navýšení celkových příjmů. Kapitálové příjmy jsou naprosto nejvyšší a sledované období, protože došlo k prodeji bytových domů z majetku města, proto také hospodářský výsledek je naprosto nejvyšší za sledované období, zisk více než

16 milionů korun (výnosy z prodeje domů se na základě rozhodnutí zastupitelstva v dalších letech investují zpět do údržby bytového fondu). V roce 2014 se navýšil objem celkových příjmů oproti roku 2013 o 13,46 %. V tomto roce také došlo ke snížení výdajů oproti upravenému rozpočtu o 9,83 % (12 735,48 tis. Kč), přičemž došlo k mírnému navýšení výdajů oproti schválenému rozpočtu o 3,32 % (3 751,27 tis. Kč). Hospodářský výsledek roku 2014 byl ziskový ve výši 2 988 tis. Kč.

Graf 26: Vývoj celkových příjmů a výdajů na obyvatele v Kč

Zdroj: vlastní zpracování Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků a regionálních rad za období let 2004 - 2014

Graf 24 znázorňuje vývoj celkových příjmů a výdajů na obyvatele v Kč. Uvedený graf kopíruje hospodářský výsledek, protože tam kde se křivky shodují, jsou příjmy a výdaje rovnoměrné. V bodech ve kterých dochází k výkyvům, ať směrem nahoru či dolů, musí být zapojeno financování (buď je kladný hospodářský výsledek a je převeden do financování, nebo z důvodu ztráty musí být financování zapojeno k sestavení vyrovnaného rozpočtu). K těmto rozdílům dochází zejména u kapitálových výdajů (realizace velkých investic) a kapitálových příjmů (např. při prodeji nemovitého majetku města).

Tabulka 37: Rok 2015 - plnění rozpočtu

Plnění rozpočtu k 31. 12. 2015 v tis. Kč				
	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Plnění v %
Daňové příjmy	64 887,00	67 788,43	69 128,19	101,98
Nedaňové příjmy	16 795,00	18 267,56	18 983,97	103,92
Kapitálové příjmy	3 550,00	3 773,70	7 556,40	200,24
Transfery	8 787,65	15 359,61	14 679,81	95,57
Příjmy celkem	94 019,65	105 189,30	110 348,36	104,9
Běžné výdaje	85 055,28	96 827,84	90 097,57	93,05
Kapitálové výdaje	23 554,36	23 154,25	22 673,38	97,92
Výdaje celkem	108 609,65	119 982,09	112 770,95	93,99
Financování	14 590,00	14 792,79	2 422,59	

Zdroj: vlastní zpracování z výkazu plnění rozpočtu IS Radnice Vera k 31. 12. 2015

Vysoké plnění kapitálových příjmů je z důvodu větších prodejů nemovitostí. Daňové i nedaňové příjmy jsou mírně přeplněny. Transfery nejsou plně naplněny z důvodu nepřipsání veškerých dotačních titulů na účet města do 31. 12. 2015 a také pozastávkou na pasport zeleně ve výši 52 000 Kč. Čerpání výdajů rozpočtu probíhalo rovnoměrně v souladu se schváleným rozpočtem na rok 2015 a provedenými rozpočtovými opatřeními. Výdaje převýšily příjmy o 2 422 590,71 Kč, schodek byl pokryt přebytkem z minulých let.

4.13.1 Analýza dluhové služby

Tabulka 38: Způsob výpočtu ukazatele dluhové služby

Číslo řádku	Položka	Údaj z Výkazu plnění rozpočtu
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2
3	přijaté dotace – finanční vztah	položka 4112 + 4212
4	dluhová základna	ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	úroky	položka 5141
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4
7	splátky leasingu	položka 5178
8	dluhová služba	ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	ukazatel dluhové služby	ř. 8 děleno ř. 4

Zdroj: vlastní zpracování údajů dle oficiálních webových stránek MF a měsíčníku Deník obce

$$\text{Ukazatel dluhové služby (\%)} = (\text{dluhová služba} / \text{dluhová základna}) \times 100$$

Povinností každého územně samosprávného celku je dbát pravidla dobrého hospodáře a než se zastupitelstvo obce rozhodne využít úvěr, musí mít k dispozici analýzu hospodaření, rozpočtový výhled a vyhodnocení dluhové služby. Jde o vyhodnocení, zda příslušná samospráva nemá tak vysoké závazky, které by ji přivedly do platební neschopnosti. Ukazatel se počítá jedenkrát ročně na základě údajů po konsolidaci z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad.

Tabulka 39: Vývoj ukazatele dluhové služby (tis. Kč, %)

Rok	Dluhová základna (tis. Kč)	Dluhová služba (tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby (%)
2004	59388,21	2208	4
2005	65817,01	572	1
2006	64725,42	631	1
2007	73544,98	725	1
2008	76839,94	1058	1
2009	75133,26	1711	2
2010	82538,20	2333	3
2011	80183,03	2322	3
2012	81626,99	3985	5
2013	88378,18	3950	4
2014	89451,00	3721	4

Zdroj: vlastní výpočet z účetních výkazů

Vývoj ukazatele dluhové služby, jak jasně vyplývá z tabulky 39, prošel ve sledovaném období značným vývojem. Toto kolísání bylo způsobeno čerpáním úvěrů a jejich splácením. Vliv na ukazatel má i nastavení splátek úvěrů, zda jsou rovnoměrně rozložené po celou dobu splácení, či se v některé fázi splácení platí vyšší splátky. Město v současné době splácí 3 velké úvěry, které byly čerpány na spolufinancování investičních akcí. V roce 2000 se jednalo o hypoteční úvěr od Československé obchodní banky (ČSOB), na dostavbu 40 bytových jednotek (výše úvěru 11 000 tis. Kč, úvěr bude doplacen v únoru 2016). Dalším finančním závazkem je úvěr od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., který byl poskytnut v roce 2007 na dokončení

rekonstrukce Šluknovského zámku (výše úvěru 8 000 tis. Kč, bude doplacen v září 2017). Posledním velkým úvěrem je úvěr na výstavbu 24 bytových jednotek zvláštního určení (pro seniory), který byl poskytnut opět ČSOB v roce 2011 (výše úvěru 15 000 tis. Kč, bude doplacen v prosinci 2021). V roce 2012 byly firmou PSA Finance poskytnuty dva úvěry v celkové hodnotě 404,8 tis. Kč na nákup dvou vozů (1x služební vůz pro potřeby zaměstnanců města a 1x pro městskou policii), tyto úvěry byly za výhodnějších finančních podmínek, než např. leasing nových vozů. Ukazatel dluhové služby vypočtený z výkazů plnění rozpočtu v jednotlivých letech není vysoký, což je pro finanční hospodaření města pozitivní. Od roku 2005 do roku 2009 ukazatel nedosahoval hodnoty ani celého jednoho procentního bodu. V roce 2010 došlo k navýšení ukazatele dluhové služby na 3 %, protože se zvýšily splátky hypotečního úvěru na výstavbu bytů. V roce 2012 se ukazatel dluhové služby opět navýšil (na 5 %), protože město začalo splácet mimo 3 úvěrů i úvěry na služební vozy a navíc došlo k propadu příjmů, čímž se ponížila dluhová základna. Rok 2013 znamenal navýšení dluhové základny a tím i snížení procentních bodů u ukazatele dluhové služby. V roce 2014 se situace stabilizovala, výše ukazatele dluhové služby je opět 4 %. Predikce na rok 2015 je udržení stávajícího stavu ukazatele, protože dluhová základna je stabilizovaná a výše splátek konstantní. Snížení ukazatele dluhové služby lze očekávat v roce 2016, kdy dojde ke splacení úvěru na dostavbu 40 bytových jednotek (v únoru 2016) a další snížení bude v roce 2017, kdy bude doplacen úvěr na rekonstrukci zámku. Tyto prognózy však můžou být mylné, pokud si město vezme nějaký další úvěr. Zatím se však zdá pravděpodobnější, že se bude snažit vedení města získávat finanční prostředky z dotačních zdrojů s přispěním spolufinancování města, než se zadlužovat a opakovat situaci let, kdy bylo město nuceno čerpat kontokorentní úvěr na mzdy (rok 2010).

5 Závěr

Město Šluknov je nejseverněji položeným městem České republiky. Leží při státní hranici se Spolkovou republikou Německo a dalo název celému Šluknovskému výběžku. Nachází se v okrese Děčín v Ústeckém kraji při silnici Rumburk - Dolní Poustevna, v nadmořské výšce 350metrů nad mořem. Je spádovou oblastí a pověřeným obecním úřadem pro města Velký Šenov, Mikulášovice a Dolní Poustevna a pro obce Lipová, Lobendava a Vilémov. Celková rozloha katastrálního území města včetně městských částí Císařský, Nové Hraběcí, Království, Rožany, Kunratice, Královka a Harrachov je 47, 5 km². Hustota obyvatelstva je v průměru 122 obyvatel na km², ale je v jednotlivých katastrálních územích značně odlišná. Šluknov není homogenní, co se týká složení obyvatelstva. Žijí tu různé národnostní menšiny (Romové, Slováci, Poláci, Němci, Vietnamci). Dominantou města je Šluknovský zámek. Renesanční objekt roku 1986 vyhořel a po dvacetiletém chátrání se podařilo získat finanční prostředky, objekt byl zrekonstruován a v roce 2007 slavnostně otevřen veřejnosti. V současné době je otevřen jeden prohlídkový okruh (na rok 2016 se plánuje otevření dalšího prohlídkového okruhu), sídlí zde Regionální informační centrum, ale je i oblíbeným místem pro uzavírání manželství.

V minulosti byl ve městě rozvinutý hlavně textilní (výroba koberců, potahových látek a bavlněných přízí) a lehký strojírenský převážně potravinářský průmysl (linky na výrobu pečiva). Po roce 2000 ovšem došlo k postupnému útlumu textilního průmyslu a v roce 2006 došlo k ukončení textilní výroby úplně. Absence průmyslové zóny a průmyslu jako takového znamená pro Šluknov vysoký nárůst nezaměstnanosti, kdy se stabilně drží v horních příčkách statistik nejen za Děčínský okres, ale i za celý kraj. S tím je spojen i nárůst kriminality ve městě (hlavně krádeže, prostituce a drogová problematika).

Zpracováním informací poskytnutých pracovníky Městského úřadu Šluknov byla provedena analýza a komparace příjmové a výdajové části rozpočtů města Šluknov v letech 2004 - 2014, čímž byl naplněn hlavní cílem diplomové práce a bylo provedeno vyhodnocení vývoje hospodaření města z dostupných zdrojů. Dílčím cílem byla analýza objemu přijatých dotací ze státních fondů, fondů EU a ostatních dotačních titulů.

Hospodaření územních samospráva je ostře sledovanou oblastí veřejných financí, hlavně z důvodu možného předlužení obcí, netransparentnosti veřejných zakázek a v neposlední řadě i problémy spojenými s čerpáním (resp. nečerpáním) dotací z Evropské unie. Město Šluknov hospodaří podle předem schváleného rozpočtu, který je ročně pozměňován několika rozpočtovými opatřeními, které jsou v závislosti na konkrétním plnění závazných ukazatelů rozpočtu schvalovány Radou města Šluknov (pokud rozpočtové opatření nemění závazné ukazatele rozpočtu) nebo Zastupitelstvem města Šluknov. Ze strany vedení města je snaha o naprostou transparentnost, proto veškeré informace o chodu města i financování vyvěšuje na úřední desku a elektronicky je vyvěšováno na web města. Ačkoliv to zákon neukládá, jsou zveřejňovány výpisy z usnesení rady města i zastupitelstva. Veřejné zakázky jsou administrovány přes elektronický nástroj (EZAK). Všechny tyto aktivity zobrazují snahu města o co nejefektivnější, nejúčelnější a nejhospodárnější nakládání s veřejnými finančními prostředky. Příjmová část rozpočtu města je tvořena daňovými příjmy, nedaňovými příjmy, kapitálovými příjmy a přijatými dotacemi. Vývoj příjmové části rozpočtu prochází ve sledovaném období značnými výkyvy, které jsou způsobeny kolísáním daňových příjmů vlivem legislativních změn, ale i hospodářské krize v roce 2008. Daňové příjmy a přijaté dotace tvoří nejvýznamnější příjmové položky rozpočtu. Městu se ve sledovaném období dařilo získávat finanční prostředky z různých dotačních zdrojů Evropské unie i státního rozpočtu České republiky. Vývoj přijatých dotací je navázán na jednotlivá programová období strukturálních fondů EU. Programovací období je sedmileté, přičemž v prvních letech konkrétních programovacích období je čerpání problematické, protože řídicí orgány (ministerstva) vyhlašují výzvy k čerpání dotací se zpožděním. Z provedené analýzy a komparace čerpání dotací v programovém období 2004 - 2006 a programovacím období 2007 - 2013 je toto opoždění výzev naprosto zřejmé. Největším dotačním počinem ve sledovaném období a zároveň největším investičním výdajem byla rekonstrukce Šluknovského zámku, která proběhla od roku 2005 do roku 2009 a na kterou se podařilo získat finanční prostředky ve výši 21 052,92 tis. Kč. Město se podílelo na spolufinancování rekonstrukce pomocí dlouhodobého úvěru ve výši 8 000 tis. Kč. V roce 2014 a 2015 se podařilo získat finanční prostředky z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), spolufinancovaném Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF), Fondem

soudržnosti (FS) a státním rozpočtem České republiky na zateplení dvou budov mateřské školy a tělocvičnu základní školy. Dále byla z tohoto dotačního titulu ve Šluknově vybudována první kompostárna v celém Šluknovském výběžku. Pro rok 2016 se očekává podání žádostí do operačních programů Evropské unie na rozšíření kapacity mateřské školy (město chce vybudovat v půdních prostorách oddělení pro děti od dvou do tří let). Velkou investicí pro rok 2016 bude dokončení rekonstrukce náměstí, zde budou použity jen vlastní zdroje bez dotačních prostředků. Velké naděje na čerpání dotací byly upírány k nově vyhlášeným výzvám v rámci integrovaného z Integrovaného regionálního operačního programu na rekonstrukce domů v majetku města s více než 4 bytovými jednotkami. Vyhlášené výzvy však byly zklamáním, protože podmínky spoluúčasti jsou nastaveny tak, že dotace ve výši zhruba 25 % celkových nákladů nestojí za tak obrovskou administrativní zátěž, která je s čerpáním těchto zdrojů spojena.

Největším problémem financování a cash flow města ve sledovaném období bylo zatížení ročních rozpočtů splácením třech velkých úvěrů. V roce 2000 úvěr ve výši 11 000 tis. Kč na výstavbu 40 bytových jednotek, další úvěr v roce 2007 na rekonstrukci zámku ve výši 8 000 tis. Kč a poslední úvěr v roce 2011 na výstavbu 24 bytových jednotek v domech zvláštního určení pro seniory nad 70 let (13 680 tis. Kč). Všechny úvěry byly řádně spláceny (zhruba 4 000 tis. Kč ročně), čímž se město vyhnulo dalším nákladům. V roce 2016 již došlo k ponížení splátek o úvěr na výstavbu 40 bytových jednotek, čímž se roční splátka úvěrů snížila na 2 433 tis. Kč.

Finanční situace města se v posledních letech stabilizovala, což je dáno jednak úspěchy v čerpání dotací z fondů Evropské unie, státních fondů i dalších dotačních zdrojů (např. dotační tituly Ústeckého kraje, Fond hejtmána, Nadace ČEZ, Česko - německý fond budoucnosti), snížením splátek úvěrů a lepší daňovou výtěžností. Zvýšení příjmů města formou vyššího daňového zatížení obyvatel, kdy lze navýšit daň z nemovitostí (lze posunout o kategorii výše dle zákona), popř. navýšení místních poplatků se jeví jako mylné, ať z důvodu politických (nikdo z představitelů obce nechce přistoupit k takto nepopulárním opatřením), ale také nereálné vzhledem k finanční situaci obyvatel a míře nezaměstnanosti. Tento krok by pouze znamenal zvýšení pohledávek a s tím spojených výdajů na jejich vymáhání, přičemž výnos by byl zanedbatelný (u daně z nemovitosti zhruba 300 tis. Kč, u poplatků v řádu tisíců až desetitisíců Kč).

K eliminaci rizik spojených s předlužením města, slouží pravidelné analýzy hospodaření, které jsou prováděny každé čtvrtletí a předkládány ke kontrole zastupitelstvu města. Autorka se ztotožňuje s názorem Jana Cinklera (Moderní obec, 2008), že žádná srovnávací analýza ani rating nemůže sám o sobě město zachránit, protože všechna konečná rozhodnutí vždy záleží na lidech, ať to jsou radní, zastupitelé, úředníci či obyvatelé města. Analýzy dávají zastupitelům obce doporučení, jak nakládat s majetkem hospodárněji a efektivněji, ale konečné rozhodnutí záleží jen na nich.

Za sledované období se finanční situace města značně zlepšila. Pokud bude vedení města i nadále propagovat současný trend (zbytečně se nezadlužovat a hospodařit co nejefektivněji a nejúčelněji), bude moci zcela naplňovat své rozvojové plány do budoucna, jež jsou uvedeny ve Strategickém plánu rozvoje města Šluknov na 2015 - 2025.

6 Seznam literatury a použitých zdrojů

- ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. Student (Leges). 208 s. ISBN 978-80-87212-11-0.
- Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.
- LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Vyd. 2. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009. 161 s. ISBN 978-80-7204-861-8.
- HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
- LACINA, Karel a Vladimír ČECHÁK. *Vývoj systémů veřejné správy*. 1. vyd. Brno: Professional Publishing, c2001. ISBN 80-864-1913-4.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013. 395 s. ISBN 978-80-262-0213-4.
- NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva a její organizace*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2005. 64 s. ISBN 80-867-5442-1.
- OCHRANA, František. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2001. 245 s. ISBN 80-726-1018-X.
- ONDRUŠ, Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005. 515 s. ISBN 80-7201-523-0.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 644 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2002. 441 s. 588 s. ISBN 80-863-9521-9.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejný sektor – řízení a financování. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2012. Skripta (Institut pro veřejnou správu). 147 s. ISBN 978-80-86976-24-2.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. *Veřejná správa*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002. Beckovy mezioborové učebnice. 278 s. ISBN 80-717-9748-0.

POSPÍŠIL, Petr a kol. *Právnícké osoby obcí a krajů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 280 s. ISBN 978-80-7357-982-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. Finanční řízení. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5

PRŮCHA, Petr a Richard POMAHAČ. *Lexikon správní právo: obecná část*. Vyd. 1. Ostrava: Sagit, 2002. 420 s. ISBN 80-720-8314-7.

RONOVSKÁ, Kateřina. *Soukromoprávní aspekty nadačního a spolkového práva v Čechách, ve Švýcarsku a v Nizozemí*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 255 s. ISBN 80-210-3453-X.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2014*. 1. vyd. Praha: Archa obec účtuje, 2014. 286 s. ISBN 978-80-905420-1-3.

SCHELLE, Karel. *Vývoj veřejné správy v letech 1848-1948*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. 429 s. ISBN 80-864-3225-4.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2004. 464 s. ISBN 80-735-7060-2.

VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. *Územní samosprávné celky*. Vyd. 1. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2011. Skripta (Institut pro místní správu). 119 s. ISBN 978-80-86976-21-1.

ÚZ č. 826 *Rozpočet a financování územních samosprávných celků, organizačních složek státu a příspěvkových organizací, majetek státu*. 1. vydání. Praha: Sagit, 2011. 352 s. ISBN978-80-7208-845-4.

ŽÁRSKA, Elena a Dušan KOZOVSKÝ. *Teoretické a praktické aspekty fiškálnej decentralizácie*. Vyd. 1. Bratislava: Ekonóm, 2008. 125 s. ISBN 978-80-225-2466-7.

Legislativní zdroje

Česko. Česká národní rada. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92 s. 2106 - 2109. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb092-90.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Česká národní rada. Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71 s. 1946 - 1952. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb071-92.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Česká národní rada. Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava české republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1 s. 1 - 16. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1993/sb001-93.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Česká národní rada. Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71 s. 1946 - 1952. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1992/sb071-92.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 117 ze dne 26. května 1995 o státní sociální podpoře. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 31 s. 1634 - 1653. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1995/sb31-95.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 347 ze dne 3. prosince 1997 Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 114 s. 7018 - 7018. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1997/sb114-97.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 106 ze dne 8. června 1999 o svobodném přístupu k informacím. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39 s. 2578 - 2582. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1999/sb39-99.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38 s. 1737 - 1764. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb38-00.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000 o krajích (krajské zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38 s. 1765 - 1782. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb38-00.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů (o rozpočtových pravidlech). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 95 s. 3104 - 3128. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb65-00.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 3515. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb73-00.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3104 - 3128. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb73-00.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 320 ze dne 7. září 2001 o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264 - 7276. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb122-01.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 491 ze dne 6. prosince 2001 o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 178, s. 11002 - 11023. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb178-01.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 314 ze dne 13. června 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, s. 6630 - 6633. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2002/sb114-02.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 420 ze dne 19. července 2004 o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 138, s. 8078 - 8086. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb138-04.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 280 ze dne 3. září 2009 daňový řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038 - 4104. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2009/sbirka/2009/sb87-09.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 264 ze dne 23. srpna 2013 vyhláška o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 101, s. 2731 - 2877. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2013/sbirka/2013/sb101-13.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 464 ze dne 31. prosince 2013 vyhláška o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 178, s. 7789 - 7802. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2013/sbirka/2013/sb178-2013.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Česko. Vláda. Zákon č. 464 ze dne 31. prosince 2013 vyhláška o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 178, s. 7789 - 7802. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2013/sbirka/2013/sb178-2013.pdf>>. ISSN 1211-1244

Česko. Vláda. Zákon č. 213 ze dne 31. srpna 2015 vyhláška o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 101, s. 2538 - 2669. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2015/sbirka/2015/sb0088-2015.pdf>>. ISSN 1211-1244.

Předpisy města:

Česko. Město Šluknov. Obecně závazná vyhláška č. 1/2012 ze dne 8. března 2012 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu. Dostupné také z WWW: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/584/ozv_c_1_-_2012_-_zruseni_ozv_c_2-2010.pdf>

Česko. Město Šluknov. Obecně závazná vyhláška č. 2/2012 ze dne 8. března 2012 o regulaci provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her. Dostupné také z WWW: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/584/ozv_c_2_-_2012_-_o_regulaci_provozovani_sazkovych_her.pdf>

Česko. Město Šluknov. Obecně závazná vyhláška č. 5/2012 ze dne 13. prosince 2012 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství. Dostupné také z WWW: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/445/ozv_c_5-2012_-_misti_poplatek_za_uzivani_verej._prostranstvi.pdf>

Česko. Město Šluknov. Obecně závazná vyhláška č. 3/2013 ze dne 31. října 2013, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 4/2012, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Dostupné také z WWW: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/445/ozv_3_13.pdf>

Česko. Město Šluknov. Obecně závazná vyhláška č. 3/2015 ze dne 10. prosince 2015, kterou se stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a systém nakládání se stavebním odpadem na území města Šluknov. Dostupné také z WWW: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/445/ozv_c__3_-_2015_-_odpady_-_system_shromazdovani_sberu_prepravy_trideni.pdf>

Internetové zdroje

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Financování územních rozpočtů a programové financování. [on line]. [cit. 2016 - 02- 06]*
Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura/verejne-rozpocty-sekce-06/odbor-12-financovani-uzem-rozp-a-progr-financovani>>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Prezentace charakteristiky ÚSC MěÚ Šluknov 2001 - 2009, [on line]. [cit. 2016-02-20].* Dostupné z: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=261688>>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Statistické bulletiny 2004 - 2014 [online]. [cit. 2016-01-30].*
Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/kop/decin/statistika/bulletiny>>

MINISTRSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Czech Point*. [on line]. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <<http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>>

MINISTRSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategický rámec rozvoje veřejné správy v České republice*. [on line]. [cit. 2015-08-14].

Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/strategicky-ramec-rozvoje.aspx>>

MĚSTO ŠLUKNOV. *Strategický plán rozvoje města 2015 - 2025*[on line]. [cit. 2016-02-20].

Dostupné z: <http://www.mesto-sluknov.cz/gallery/559/analyticka_cast_+_navrhova_cast_sprm_sluknov_2015-2025_-_tisk.pdf>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *SDLB 2011, analýza výsledků*. [on line]. [cit. 2016-01-30]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-informace-o-vybranych-uzemnich-celcich-podle-sldb-2011-cr-kraje-okresy-spravni-obvody-orp-a-obce-vcetne-mestskych-casti-uzemne-clenonych-statutarnich-mest-2011-dml5agynjw>>

NOVÁK, Jakub a TEMELOVÁ, Jana. *Studie dostupnosti krizového a nájemního bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel v obcích Šluknov, Rumburk, Varnsdorf a Krásná Lípa* [online]. [cit. 2016-01-30].

Dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/file/9589?lang=1>>

RUSKO. Moskva. ОТКРЫТЫЙ БЮДЖЕТ МОСКВЫ. *Принципы бюджетной системы*. [on line]. Moskva: Тематический навигатор Правительства Москвы, 2015 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <<http://budget.mos.ru/principles>>

CINKLER, Jan. *Za stejné služby různé částky*. Moderní obec 2008.[on line]. [cit. 2016-03-24].

Ostatní zdroje:

KOMÁREK, Eduard. Rozpočtové určení daní: novela zákona. *Poradce veřejné správy*. 1/2013, s. 74 - 77, Poradce s.r.o., 2012, ISSN 1802-83

POSTLEROVÁ, Marcela a VYSKOČIL, Vladimír. *Bezpečnostní analýza města Šluknov pro rok 2014, k nahlédnutí na Městském úřadě ve Šluknově.*